

Programmabegroting 2014

Versie 26-09-2013

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	3
Voorwoord College van burgemeester en wethouders	4
Collegeprogramma	5
Programma's:	
1. Bestuur en Organisatie	8
2. Ruimtelijke Ordening, Wonen en Grote Projecten/Investeringsen	14
3. Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	22
4. Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	30
5. Jeugd, Sport en Onderwijs	36
6. Zorg en Welzijn	42
7. Werk en Inkomen	46
8. Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	54
Budgetautorisatie	64
Overzicht van incidentele baten / lasten	66
Paragrafen:	68
• Bedrijfsvoering	70
• Financiering	74
• Grondbeleid	78
• Lokale heffingen	88
• Onderhoud kapitaalgoederen	94
• Verbonden partijen	100
• Weerstandsvermogen	114
Vaststellingsbesluit	120
Bijlagen:	122
1. Meerjarenontwikkelingen 2014-2017	
2. Budgettaire neutrale prioriteiten	
3. Verbonden partijen	
4. Overzicht realiseren resterende bezuinigingen	
5. Coalitieakkoord – wat is gerealiseerd	

LEESWIJZER

Algemene opzet programmabegroting 2014

De programmabegroting bestaat uit vier delen: de inleiding, de programma's, de paragrafen en de bijlagen.

In de programma's staat centraal wat de raad – op hoofdlijnen – wil realiseren, hoe dit moet gebeuren en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn. De raad stelt het totale bedrag per programma vast.

Een paragraaf is een dwarsdoorsnede van de begroting en bevat de beleidsuitgangspunten van beheersmatige aspecten. Doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, maar bijvoorbeeld wel een groot financieel belang dienen, te bundelen.

In de bijlagen vindt u een specificatie van de exogene ontwikkelingen, nieuw beleid en het dekkingsplan 2014

De bijlagen geven een inzicht in de gemaakte keuzes.

Leeswijzer voor programma 1 tot en met 8

De raad heeft voor de indeling van de programmabegroting gekozen voor acht programma's. Deze programma's, met elk een aantal onderwerpen, gaan over de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat willen we bereiken, concreet?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

Programma 8 heeft een iets andere opzet.

Wat willen we bereiken?

Hierbij gaat het over de vraag welke maatschappelijke effecten we willen bereiken.

Wat willen we bereiken, concreet?

Vervolgens sommen we de maatschappelijke effecten concreet op; dit zijn zo veel als mogelijk SMART geformuleerde resultaten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We formuleren de inspanningen die we gaan verrichten om de maatschappelijke effecten te bereiken. Ook deze zijn zo veel mogelijk SMART geformuleerd.

Wat mag dat kosten?

Inzicht wordt gegeven in de financiële opbouw en onderverdeling in aandachtsvelden, die vallen onder het betreffende programma. We informeren u over de baten en lasten per aandachtsveld en geven een toelichting op de afwijkingen van de begrote bedragen van de verschillende jaarschijven.

Bijlage

Verder informeren wij u over alle ontwikkelingen per programma voor de periode 2014-2017:

- Meerjarenontwikkelingen 2014-2017
- Budgettaire neutrale prioriteiten
- Dekkingsplan 2014-2017

Budgetautorisatie vindt plaats op programmaniveau.

Financiën en algemene dekkingsmiddelen: programma 8

Per programma vindt u de lasten en baten. Vaak zijn de baten lager dan de lasten. De programmatekorten worden bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering en de OZB de belangrijkste zijn. Deze algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen in een apart programma: programma 8.

VOORWOORD

Hierbij bieden wij u de begroting 2014 aan.

In het collegeprogramma **slanke overheid, sterke samenleving** hebben wij onze visie gegeven op de ontwikkeling en daarmee de gewenste rol van de lokale overheid in de samenleving. Dit is steeds ons vertrekpunt geweest bij het opstellen van deze begroting en de daarin gemaakte keuzes.

Onze uitgangspunten zijn;

- Prudent met geld van de samenleving omgaan;
- Behoud van betrokkenheid en een hoog voorzieningenniveau. Prettig wonen, werken en recreëren in Woerden;
- Solidariteit;
- Bureaucratie terugdringen.

Het maken van expliciete keuzes is ook onvermijdelijk tegen de achtergrond van grote bezuinigingen op de gemeentelijke begroting. Wij hebben de raad hierin meegenomen met de in het voorjaar gepresenteerde informatie. In juni zijn de plannen geconcretiseerd. De conclusies uit het juni-overleg zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting.

Graag presenteren we u de vierde begroting van dit college. Belangrijke risico's of onzekerheden voor de komende jaren daarbij zijn de taken die overkomen van het Rijk naar de gemeenten, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de ontwikkelingen in de Nederlandse economie en op de arbeidsmarkt. Voor 2014 is de begroting sluitend. Door de nieuwste kabinetsplannen zullen er aanvullende keuzes moeten worden gemaakt. Binnen de begroting zijn er nog veel verschillende beïnvloedbare posten. Het is zonder meer mogelijk om het tekort, oplopend tot bijna 3 miljoen in 2016, hierbinnen te dekken.

Het gaat daarbij vaak om politieke keuzes die om een nieuw mandaat vragen en die inzet kunnen worden van de komende verkiezingen.

College van burgemeesters en wethouders van Woerden

COLLEGEPROGRAMMA

1. Een sterke samenleving

Een kleinere rol van de gemeente mag naar ons inzicht niet leiden tot een verzwakking, maar dient juist tot een versterking van de samenleving te leiden. Het goede voorzieningenniveau willen we behouden en waar mogelijk willen we als gemeente de verantwoordelijkheid overdragen. We hebben daarvoor een goede startsituatie, want de inwoners van de gemeente Woerden kennen al een grote betrokkenheid. Als gemeente waarderen en stimuleren we dit. Van deze betrokkenheid willen we meer gebruik maken. Samen met ondernemers, verenigingen, instellingen en inwoners bekijken we welke taken, voorzieningen en activiteiten we in stand willen houden en indien dit het geval is, hoe en onder welke voorwaarden we uitvoering aan de samenleving kunnen overdragen. In veel gevallen zal de gemeente dus niet meer, zoals in het verleden bijna vanzelfsprekend was, de uitvoering doen. We gaan naar een sterke samenleving waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen. De gemeente heeft hierin een regisserende en verbindende rol.

Iedereen doet mee

Woerden kent een lange traditie van particulier initiatief, getuige het verenigingsleven, het vrijwilligerswerk, de mantelzorg en het kerkelijk werk. Ingezet wordt op verdere ontwikkeling en versterking van dit netwerk. We gaan uit van de kracht en de creativiteit van onze inwoners, maar ook van de bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Iedereen doet mee, is ons eerste programmadoel. Samen zoeken we naar nieuwe wegen die dit blijvend mogelijk maken.

In onze regierol geven we graag ruimte aan initiatieven en bewandelen nieuwe wegen. Goede voorbeelden zijn nu al Waaks!, Burgernet, de Beursvloer, vrijwillige preventie ondersteuning mantelzorg enz. Er kan nog veel meer.

We stellen vertrouwen in de Woerdenaren en dagen uit tot creativiteit en betrokkenheid. We gaan actief het gesprek aan. Het woord participatie krijgt meer betekenis. Het idee denktank wordt verder uitgewerkt. De onderlinge samenwerking is het goud van Woerden. Een samenwerking die zich niet hoeft te beperken tot de culturele en sociale agenda.

2. Een gezond huishoudboekje

Een sluitende meerjarenbegroting en een gezonde financiële toekomst zijn hierbij de belangrijkste uitgangspunten. Stevige ombuigingsoperaties zijn ingezet, we rapporteren over de voortgang.

Gemeentelijk apparaat

Vanuit de visie: Een slanke overheid, een sterke samenleving is het logisch om bezuinigingen neer te leggen bij het ambtelijk apparaat. Een kleinere rol voor de lokale overheid betekent ook een kleinere gemeentelijke organisatie. Op termijn zal het gemeentelijk apparaat inclusief beperking op externe inhuur fors gekrompen zijn.

Ambities

Naast bezuinigen op het gemeentelijk apparaat ligt er ook een uitdaging in het bijstellen van de ambities. Dat betekent dat directe bezuinigingen onontkoombaar zijn op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte, projecten, investeringen en op het niveau van maatschappelijke voorzieningen. Structurele subsidies worden afgebouwd.

We kennen relatief lage lasten voor de burger en dat willen we zo houden. Het kostendekkend maken van gemeentelijke diensten achten wij wel acceptabel, waarbij een zware inspanning van ons gevraagd wordt om de organisatie efficiënt te maken en zo kosten voor burgers te verlagen. Slechts door het aantoonbaar koppelen van voorzieningen aan een algemene lastenverhoging, mag de begroting sluitend gemaakt worden. Uitgangspunt voor het sluitend meerjarenperspectief is de uitkomst van het juni-overleg.

3. Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd

Bestuur en organisatie zijn er voor de Woerdense gemeenschap. Op de kwaliteit van dienstverlening willen wij niet bezuinigen, integendeel. Het in de vorige collegeperiode geïntroduceerde kwaliteitshandvest met servicenormen willen wij handhaven en de realisering daarvan waarborgen. De dienstverleningsprocessen voeren we in beginsel met eigen medewerkers uit. De dienstverlening voldoet aan de daarvoor vastgestelde servicenormen. De benadering is klantvriendelijk met een gevoel voor oplossingsgericht handelen.

Door werkprocessen zo efficiënt mogelijk in te richten kan ook dienstverlening bijdragen aan de bezuinigingstaakstelling. Elementen daarvan zijn: een sterk klantcontactcentrum (zo veel mogelijk vragen in één keer afwikkelen), nadruk op telefonie en internet als informatiebron én dienstverleningskanaal, beperking van het aantal regels, vereenvoudiging van werkprocessen en procedures en eventueel regionale samenwerking.

Organisatie: een slanke overheid

De noodzaak om te bezuinigen biedt een kans om een kleinere, flexibele en professionele organisatie op te bouwen. Houding en gedrag, dienstverlening en productieprocessen dienen alle optimaal, snel en flexibel te zijn ingericht ten gunste van de burger. De cultuur van de organisatie is open en naar buiten gericht. De nieuwe organisatie werkt met flexibele contracten, transparant, gericht op dienstverlening en in staat om zich snel aan maatschappelijke ontwikkelingen aan te passen.

Onder het motto: "Samenwerking als doel, eenheid als opdracht" is per 1 januari 2011 een reorganisatie doorgevoerd. De organisatiestructuur is ingericht op dienstverlening en integraal werken.

Medewerkers

Een organisatie met minder medewerkers en met een brede competentie. Door medewerkers zo veel mogelijk in algemene dienst aan te stellen, zijn zij flexibel inzetbaar in de organisatie. Het is belangrijk te investeren in gemotiveerde medewerkers die, ondersteund door scholing en vorming, bereid en in staat zijn tot een brede inzetbaarheid. We vragen van hen een actieve en ondernemende houding om mee te kunnen bewegen op veranderingen in de organisatie en in de omgeving.

Vanuit de regisserende rol van de gemeente als een sturende, verbindende organisatie, die in een breed netwerk functioneert en partijen bij elkaar brengt, zullen aan de communicatieve vaardigheden van de medewerkers hoge eisen worden gesteld. Wij blijven sturen op een klantgerichte en doelmatige houding en gedrag van onze medewerkers.

Niet-structureel benodigde expertise huren we in beginsel in. Inhuur mag niet leiden tot een verhoging van de personeelslasten.

Bovenstaande aspecten vormen elementen van het strategisch personeelsbeleid dat aan het begin van de collegeperiode is vastgesteld. Tevens zullen wij de spelregels over vacatures, externe inhuur en de beheersing daarvan aanscherpen.

Regionale samenwerking

Wij staan open voor vormen van regionale samenwerking, shared services en uitbesteding. Sommige specifieke taken zijn niet meer zelfstandig uit te voeren dan wel zijn samen goedkoper te realiseren. Er is een strategie vastgesteld voor de samenwerking in de regio, gericht op het belang van de inwoner. Uitgangspunt is steeds dat de organisatie die een taak het best en het goedkoopst uitvoert de opdracht daartoe krijgt.

4. Tien collegedoelen

- Iedereen doet mee
- Een veilig Woerden
- Een sterke lokale samenleving
- Een duurzame economische structuur
- Bouw- en wooncapaciteit binnen de contouren maximaal benut
- Planmatig beheer openbare ruimte
- Bereikbaarheid Woerden voor fiets en openbaar vervoer
- Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd
- Rendement uit gemeentelijk vastgoed
- Een gezond huishoudboekje

De tien collegedoelen zijn verder uitgewerkt in de programma's.

5. Financieel overzicht

Bij de vorming van dit college hebben de coalitiepartijen een akkoord gesloten onder de titel "Keuze voor perspectief". Het dekkingsplan bij dit akkoord is voor het college leidend bij zijn financiële keuzes.

De (meerjaren)begroting is in definitieve vorm opgesteld. Dit leidt tot de volgende financiële opstelling (bedragen x €1.000,-):

	2014	2015	2016	2017
saldo juni 2013	1.409	-187	24	-223
ontwikkelingen na juni:				
ontwikkeling algemene uitkering	1.200	-250	-220	-700
opheffen samenwerkingsverbanden WMO / IASZ	-600	-200	-100	0
leges omgevingsvergunningen	-200	-100	-50	0
Wet Sociale Werkvoorziening	-65	-169	-272	-361
ICT voordeel samenwerking Oudewater	0	113	113	113
diversen/overig	-460	-261	-16	-138
Beleidswijzing rentetoerekening Algemene Reserve tgv notitie risicomanagement *1	884	1.025	950	875
Saldo september 2013	2.168	-29	429	-434
af: incidentele lasten Oudewater (juni-overleg)	-1.000			
af: incidentele lasten WoerdenWijzer.nl (juni-overleg)	-560			
af: stimulering lokale economie/arbeidsmarkt	-150			
Saldo begroting 2014-2017	458	-29	429	-434

niet opgenomen in bovenstaande tabel:				
inschatting gevolgen troonrede *2	-676	-1.099	-1.454	-1.509

*1

Naar aanleiding van de notitie over het risicomanagement is berekend dat het weerstandsvermogen van de gemeente Woerden een minimale hoogte moet hebben. Aangezien het saldo van de algemene reserve voldoet aan dit criteria, kan de jaarlijkse rentetoevoeging op deze reserve komen te vervallen. In 2014 wordt dit uitgangspunt opgenomen in de geactualiseerde versie van deze notitie.

*2

Onder voorbehoud van besluitvorming in de 1ste en 2de kamer.

Voor 2014 kan een reëel sluitende begroting worden gepresenteerd.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE

Inleiding

Het programma Bestuur en Organisatie kent twee thema's: Veiligheid en Dienstverlening.

De ambities geformuleerd in het collegeprogramma "Een slanke overheid, een sterke samenleving" zijn hoog, zeker in het licht van de noodzakelijke ombuigingen. Om gestructureerd deze slag te kunnen maken hebben directie en management in het Regiedocument 2012-2015 de visie op besturing, organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering beschreven. Het regiedocument heeft betrekking op een periode van 4 jaar en is de basis voor de directie- en afdelingsplannen. Het regiedocument is vastgesteld door de directie en het college en is de leidraad voor de samenwerking tussen beide.

In het regiedocument zijn centrale doelen en bedrijfsvoeringsdoelen geformuleerd. De doelen zijn in verschillende fasen van realisatie. De belangrijkste zijn in deze programmabegroting uitgewerkt: het college doel 'Een veilig Woerden!' in paragraaf 1 van dit hoofdstuk, 'Dienstverlening: servicenormen gerealiseerd' in paragraaf 2. Verder is het collegedoeel "Een gezond huishoudboekje" uitgewerkt in hoofdstuk 8 en de bedrijfsvoeringdoelstellingen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

1. Veiligheid

Eén van de 10 collegedoelen is: Een Veilig Woerden!

Inwoners van Woerden mogen erop vertrouwen dat zij in een veilige omgeving wonen, werken, leren en recreëren. De veiligheid wordt bevorderd door de gemeente, maatschappelijke partners en vooral de vele Woerdenaren zelf. Samen maken en houden we Woerden veilig. Hoewel 'Een Veilig Woerden' ons hoofddoel is, dragen wij ook bij aan de volgende collegedoelen 'Iedereen doet mee', 'Een sterke lokale samenleving' en 'Een gezond huishoudboekje'.

Wat willen we bereiken

In het Integrale veiligheidsplan 2012-2016, opgesteld in overeenstemming met alle bij veiligheid betrokken partijen, is de volgende strategische doelstelling bepaald: Samen met actieve burgers zorgen wij voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.

Maatschappelijke effecten

1. Het maatschappelijk middenveld en burgers voelen zich veilig in hun woon-, werk- en leefomgeving.
2. Het maatschappelijk middenveld en burgers voelen zich verantwoordelijk voor de veiligheid in hun woon- werk- en leefomgeving.
3. Het maatschappelijk middenveld en burgers dragen zelf verantwoordelijkheid voor de veiligheid in hun woon- werk- en leefomgeving.

Daarnaast worden drie thema's geformuleerd:

1. Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid.
2. Veilige en leefbare wijken en buurten.
3. Veilig opgroeien.

Bij deze hoofddoelen is tevens sprake van een koppeling aan de eerdergenoemde collegedoelen iedereen doet mee en een sterke lokale samenleving.

Deze drie thema's vormen tot 2016 de kaders voor het lokale veiligheidsbeleid.

Tot slot is er nog een regionaal kader in de vorm van de Veiligheidsstrategie Midden-Nederland waar wij mede uitvoering aangeven. De lokale prioriteiten genoemd in ons meerjarig activiteitenplan (Een Veilig Woerden! - Integrale veiligheid 2012-2016) sluiten grotendeels aan op de regionale prioriteiten zoals genoemd in dit kader.

Wat willen we bereiken, concreet

Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid

- Vergroten bijdrage van inwoners aan een veiliger Woerden.

Veilige en leefbare wijken en buurten

- Veel voorkomende criminaliteit gaan we bestrijden door het vergroten van het bewustzijn van de eigen rol van de burger.
- Aanpak veiligheidsgerelateerde overlast van winkels en bedrijven.

Veilig opgroeien

- Eind 2014 is openbare orde en veiligheid (m.b.t. individuele zorggevallen) verankerd in de werkwijze van Woerdenwijzer.
- Jongeren onder de 23 jaar die in beeld zijn bij de verwijsindex aangesloten instanties worden gemeld in de verwijsindex ten behoeve van een betere justitiële persoonsgerichte aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen

Veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid

- Kijken of er draagvlak is voor burgerparticipatieprojecten in het kader van algehele preventie op het gebied van veiligheid. Dit in overleg met wijk- en dorpsplatforms, waarbij gedacht moet worden aan projecten zoals 'Bel de burens' of buurtpreventie/-toezicht.
- Project Nuchter Verstand en Project Achilles. In het voorjaar van 2013 is gestart met een pilot waarbij de drugsgebruiker uit de anonimiteit wordt gehaald door het verzenden van een waarschuwingsbrief naar een (potentiële) drugsgebruiker als zijn 06-nummer op een bestellijn voorkomt. Deze pilot is in juni geëvalueerd en zal in september met de raad worden besproken. De intentie is om deze pilot na evaluatie met aanpassingen in de uitvoering voort te zetten.
- Aanpak georganiseerde criminaliteit door middel van toepassing Bibob-beleid. Hiervoor worden de vergunningsvoorwaarden in de APV voor vestiging van winkels en bedrijven aangescherpt en zal extra worden ingezet op controle sluitingstijden en (geluids)overlast.

Veilige en leefbare wijken en buurten

- Als het concept Thuis op je gemak (TOJG) aanslaat, zal worden gezocht naar aanvullende financiële middelen om dit project goed van de grond te krijgen. In 2013 is een eerste algemene pilot gedaan. In 2014 wordt gekeken of TOJG levensvatbaar is.
- Er wordt extra aandacht gevestigd op de aanpak van autoinbraken door het inzetten van autoinbrakenkaarten, een informatiezuil en eventueel preventiebrieven in wijken waar veel autoinbraken worden gepleegd. Deze instrumenten zullen op basis van hot spots en hot times worden ingezet.
- Het promotieteam 'preventie fietsendiefstal' wordt na evaluatie 1x ingezet bij VO-scholen. Op basis van hot spots en hot times zal ook specifiek worden geïnformeerd.
- Op de avonden van dorps- en wijkplatforms worden bij gebleken behoefte (oproep via wijkkrantje) door het team OOV voorlichtingsavonden gegeven met preventietips.

Veilig opgroeien

- Er worden werkafspraken gemaakt met (justitiële) ketenpartners en WoerdenWijzer.
- Er komt een volg- en regie/coördinatiesysteem van jongeren en volwassenen die zich op het grensvlak bevinden tussen justitie en overlast- en zorgproblematiek.
- Aantal verwijzingen in de verwijsindex wordt als indicator opgenomen in de afspraken met de instanties waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft, zodat de verwijsindex een volledig informatiebeeld geeft.

De onderdelen worden uitgewerkt in het jaarplan Integrale Veiligheid 2014. Hierin worden ook de going-concernzaken meegenomen.

2. Dienstverlening

Wat willen we bereiken

- U kunt het stadhuis telefonisch bereiken van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur, telefoon 14 0348.
- Uw melding kunt u doorgeven via www.woerden.nl. Meldingen worden binnen vijf werkdagen in behandeling genomen.
- U kunt 24 uur per dag terecht bij het digitale loket en op de website www.woerden.nl.

- Binnen twee werkdagen hoort u bij wie uw mail in behandeling is en wanneer u uiterlijk een antwoord kunt verwachten.
- Binnen twee werkdagen na ontvangst van uw brief sturen wij u een bericht waarin wij u aangeven bij wie uw brief in behandeling is en wanneer u uiterlijk een antwoord kunt verwachten.
- Wij staan u vriendelijk en deskundig te woord.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden om aan uw verzoek of vraag te voldoen.
- Wij wegen bij beslissingen altijd de belangen van alle betrokkenen.
- Wij gaan zorgvuldig om met uw vertrouwelijke gegevens.
- U ontvangt van ons brieven in heldere en begrijpelijke taal.

Wat willen we bereiken, concreet

- De klant is tevreden over de kwaliteit van de dienstverlening. Deze waardering blijkt uit klantonderzoek, we scoren nu het cijfer 8 (2013) en dit niveau willen we handhaven in 2014.
- De telefonische dienstverlening wordt zowel wat betreft bereikbaarheid als kwaliteit verbeterd. Speerpunt is om op het punt van terugbellen 100% te gaan scoren .
- Het telefonisch informatiepunt (TIP) geeft direct antwoord op 75% van alle inkomende telefonische vragen, de overige 25% wordt doorverbonden.
- De burger maakt steeds vaker gebruik van het digitale kanaal onverminderd de kanaalkeuzevrijheid.
- Voor de tevredenheid met betrekking tot huwelijksvoltrekkingen willen we een ruime 8 scoren.

Wat gaan we daarvoor doen

Ten aanzien van alle dienstverlening vindt structureel of steekproefsgewijs klantonderzoek plaats in eigen beheer of door externe partijen. Over de uitkomsten wordt gerapporteerd. De volgende onderzoeken vinden plaats:

- Klanttevredenheid website (digitale balie, usability)
- Klanttevredenheid baliecontacten, hier scoren we een 8,03 in 2010.
- Klanttevredenheid telefonische dienstverlening, enquête 2013 volgt in november. Aandachtspunt is de bereikbaarheid van de teams en het terugbellen. Klanten zijn tevreden over de wijze van beantwoording. Hier scoren we een 8 in 2012.
- Klanttevredenheid vergunningverlening.
- Klanttevredenheid huwelijksvoltrekking, hier scoren we voor de totale dienstverlening een 7,9.

Going concern

- Verstrekken van documenten en bewijsstukken vanuit de gemeentelijke registers (BRP en Burgerlijke Stand).
- Verstrekken van informatie.
- Verlenen van vergunningen.
- Toezicht houden en (indien nodig) handhaven.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE (FINANCIËN)

Financiële toelichting.

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 1 zijn verbonden.

De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Bestuursorganen	1.202	1.210	1.144	1.134	1.134
Bestuursondersteuning college	1.532	1.818	1.618	1.618	1.618
Product en Meerjarenbegroting	400	358	358	358	358
Burgerzaken	1.535	1.669	1.564	1.463	1.553
Huisnummering en Straatnaamgeving	6	4	4	4	4
Secretarieleges burgerzaken	222	213	213	213	213
Bestuurlijke samenwerking	37	37	37	37	37
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	1.423	1.399	1.399	1.399	1.399
Brandweer en Rampenbestrijding	3.249	3.348	3.373	3.424	3.332
Openbare orde en veiligheid	534	671	651	671	650
Dierenasiel	66	68	68	68	68
Totaal lasten	10.206	10.795	10.429	10.389	10.366
Baten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Bestuursorganen	141	153	162	162	162
Burgerzaken	0	5	5	5	5
Secretarieleges burgerzaken	837	790	790	790	790
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)	2	0	0	0	0
Brandweer en Rampenbestrijding	99	99	99	99	99
Openbare orde en veiligheid	22	22	22	22	22
Totaal baten	1.101	1.069	1.078	1.078	1.078
Saldo Programma 1	9.105	9.726	9.351	9.311	9.288

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het nadelige verschil tussen de begroting 2014 en 2013 is € 621.000 nadelig.

Hieronder een toelichting op verschillen > € 50.000,-:

Bestuursorganen (wachtgelden voormalige wethouders)

In de jaren 2014 t/m 2017 dalen de wachtgeldkosten voor voormalige wethouders met € 45.000,- in 2014 en € 106.000,- in de jaren erna. Hierbij is geen rekening gehouden met de extra wachtgeldkosten die mogelijk ontstaan na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014. Dit is een zuivere boekhoudkundige aanpassing en geeft geen verhoging van de kosten.

Bestuursondersteuning college

- Door de organisatiewijziging –grotere directie en programmamanagers- is de doorbelasting van de kosten van de eigen organisatie richting bestuursondersteuning college met € 573.000,- gestegen. In de begroting 2013 waren deze kosten verwerkt in de uurtarieven van de afdelingen.
- De post frictiekosten reorganisatie neemt t.o.v. 2013 met € 312.000,- af.

Budget Continu Verbeteren

Vanaf jaarschijf 2015 dalen de structurele lasten in verband met het vervallen van het budget Continu Verbeteren van € 200.000,- dat in de jaarschijven 2012, 2013 en 2014 is opgenomen. Voor de organisatie in algemene zin heeft de raad 1,5 miljoen beschikbaar gesteld.

Kosten verkiezingen (burgerzaken)

In verband met verkiezingen stijgen de kosten voor verkiezingen in 2014 met € 147.000,- en in 2015 en 2017 met € 62.000,- ten opzichte van de begrotingsraming 2013.

Voor de komende jaren zijn de volgende verkiezingen gepland:

19 maart 2014	Gemeenteraad
22 mei 2014	Europees parlement
18 maart 2015	Provinciale staten
15 maart 2017	Tweede Kamer

Leges rijbewijzen (secretarieleges)

De opbrengst uit leges rijbewijzen zal de komende jaren in verband met een dip in het aantal uit te geven rijbewijzen dalen met € 48.000,-. Er volgt een verplichte tariefsverlaging voor de rijbewijzen.

Brandweer en rampenbestrijding

De lasten op dit product zijn € 99.000,- hoger dan in 2013. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Extra onderhoud aan de brandweergarages conform het onderhoudsschema (€ 93.000,-)
- Hogere lasten bijdrage VRU (€ 21.000,-)
- Lagere kapitaallasten brandweergarage (€ 24.000,-).

Openbare orde en veiligheid

De kosten van openbare orde en veiligheid zijn in 2014 € 137.000,- hoger dan in 2013.

Dit wordt vooral veroorzaakt door de kosten eigen organisatie ten behoeve van de APV, andere bijzonder wetten en horeca.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2014-2017 wordt verwezen naar de bijlagen.

2. RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN, GROTE PROJECTEN EN INVESTERINGEN

Inleiding

Woerden is en blijft een stad waarin het prettig wonen en werken en recreëren is. De combinatie van de stad, de kernen en het landschap staan daar borg voor. Het gaat daarbij om herbouwen in de ruimste zin, het (her)ontwikkelen van locaties en gebieden, en het beschermen van de groene ruimten tussen stad en kernen en de groene buffer richting Utrecht.

Deze ontwikkelingen worden begeleid door het opstellen van visies en kaders voor gebieden en locaties.

Speerpunten in 2014 e.v. zijn de begeleiding van een aantal locatieontwikkelingen, waaronder het Defensie-eiland, Waterrijk en enkele binnenstedelijke locaties zoals het Campinaterrein en het Plantsoen. Uitwerking van het Regionaal convenant bedrijventerreinen naar een herstructureringsnota is ook een speerpunt, evenals de eerste stappen in de ontwikkeling van de beide daarvoor bedoelde locaties na het vestigen van het voorkeursrecht aan de Kromwijkerdijk en het zogenoemde Werklint Nieuwerbrug.

Bij de aanpak van nieuwe bestemmingsplannen ligt de nadruk op flexibiliteit en beperking van de regelgeving.

Bij het bouwen van woningen blijft er evenals in vorige jaren specifieke aandacht voor de doelgroepen jongeren, starters en zorgbehoevenden.

Het programma kent drie thema's met hun onderliggende doelen:

- Ruimtelijke ordening en wonen
- Grote projecten
- Vastgoed

1. Ruimtelijke ordening en wonen

Bestemmingsplannen

Wat willen we bereiken

De uitvoering van de Wro: een goede ruimtelijke ordening en een volledige dekking van het gemeentelijk grondgebied met geldende geactualiseerde bestemmingsplannen voor (bestaand) beheersgebied. En waar nodig nieuwe projectgebonden bestemmingsplannen voor (her)ontwikkelingslocaties. In algemene zin: nieuwe bestemmingsplannen met ruimere afwijkmogelijkheden ten dienste van de vergunningverlening.

Wat willen we bereiken, concreet

Het project "Aanvalsplan Actualiseren bestemmingsplannen 2007" hebben we in 2013 afgerond. Het beheer van geactualiseerde bestemmingsplannen zal steeds meer gericht zijn op het nog flexibeler maken en samenvoegen van eenduidige bestemmingsplannen. Voor nieuwe relevante ontwikkelingslocaties zullen we bestemmingsplannen opstellen c.q. begeleiden. De feitelijke locaties waarbij dit van toepassing is, zijn sterk afhankelijk van de marktontwikkelingen. De structuurvisie en het addendum dat in 2013 is vastgesteld zal daarbij als richtlijn worden gehanteerd.

Wat gaan we daarvoor doen

Herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Harmelen is inmiddels gestart en wordt 1^e kwartaal 2014 aan de raad ter vaststelling aangeboden. In 2014 zal gestart worden met nieuw bestemmingsplannen voor Kamerik en Kanis. Een dekkend bestemmingsplan dat alle uitwerkingsplannen van Waterrijk vervangt, zal al in 2013 starten, maar het grootste deel van het werk ligt in 2014. Deze bestemmingsplannen worden ingepast in de Woerdense standaard die is voortgekomen uit de actualiseringsslag. Daarnaast zal via werkgroepen en lean-trajecten gekeken worden of doorlooptijden nog verder verkort kunnen worden en of/waar meer flexibiliteit mogelijk is.

Vergunningen

Wat willen we bereiken

Nieuwe, meer klantgerichte werkwijze m.b.t. verlening omgevingsvergunning.

Wat willen we bereiken, concreet

Meer ruimte voor vergunningaanvragers, snelle en efficiënte besluitvorming en transparante communicatie, waarbij zo vroeg mogelijk in het proces duidelijkheid gegeven wordt over mogelijke obstakels.

Wat gaan we daarvoor doen

Om meer ruimte te bieden aan aanvragers worden de inhoudelijke toetsingskaders herzien (beleid). Om vergunningaanvragen nog sneller en efficiënter te behandelen worden de werkprocessen herontworpen volgens de lean-filosofie (proces). Met het verbeteren van de communicatie wordt transparanter gewerkt en wordt zo vroeg mogelijk in het proces duidelijkheid gegeven over mogelijke obstakels (communicatie).

Going concern

Going concernonderdelen binnen dit doel zijn:

- Behandeling van haalbaarheidsverzoeken.
- Ontheffingen van bestemmingsplannen.
- Beoordelen van omgevingsvergunningaanvragen en verlenen/weigeren vergunningen.
- Begeleiden procedures van particuliere bouwontwikkelingen.

Wat mag het kosten

De kosten van dit product worden gedekt uit de legesinkomsten.

Groene Polders

Een conceptvisie is gepresenteerd aan de raad. In het vierde kwartaal wordt de visie uitgewerkt. In 2014 wordt bekeken met welke planologische maatregelen de visie kan worden verankerd.

Wijk- en kernenbeleid (collegedoel)

Wat willen we bereiken

- Behoud van de identiteit van de drie kleinere kernen van Woerden met – in samenspraak met de provincie – aandacht voor de zogenoemde kern- of stadsrandzones.

Wat willen we bereiken, concreet

- Referentiekaders over behoud van de identiteit, ten behoeve van de toetsing van plannen.
- Ontwikkelingen met betrekking tot bedrijventerreinen in de drie kleinere kernen vinden slechts 'hectareneutraal' plaats, dat wil zeggen dat als er contouren kunnen/moeten worden uitgedeukt er elders in de kern een indeuking plaatsvindt met dezelfde oppervlakte.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen meerjarige ontwikkelingsplannen c.q. beeldkwaliteitsplannen op het gebied van wonen voor de kernen.
- Uitsluitend bouwen binnen de rode contouren uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2011 (PRS) of, t.a.v. bedrijventerreinen, in de kernen slechts hectareneutrale uitwisselingen toestaan. In overleg met de provincie wordt vooral voor de kernen Harmelen, Kamerik en Zegveld gezocht naar maatwerkoplossingen. Hiervoor wordt het instrument van de Kernrandzoneverbetering uit de PRS gebruikt.

Wat mag het kosten

Voor de meerjarenontwikkelingsplannen en beeldkwaliteitsplannen van bestaande bebouwde gebieden zijn separaat geen middelen beschikbaar. Beeldkwaliteitsplannen worden gekoppeld aan bestemmingsplannen bij (her)ontwikkelingen en de kosten worden dan daarbij opgenomen.

Concernplanning

In 2013 inzake de ontwikkeling van de kernen en de discussie met betrekking tot de rode contouren input leveren voor de uitwerking en toepassing van de kernrandzoneverbetering uit de eind 2012 vastgestelde PRS. Dit mede

aan de hand van het pilotproject Zegveld. In samenspraak met de provincie ontwikkelen of verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit van de plaatselijke kernrandzones.

Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken

- Een duidelijke afname van het zogenoemde scheefwonen.
- Voldoende aandacht voor woningen voor jongeren en starters, zowel huur als koop, binnen de taakstelling sociale woningbouw van gemiddeld 25%.

Wat willen we bereiken, concreet

- Actuele en adequate afspraken met corporaties over het tegengaan en de gewenste afname van scheefwonen.
- Ten minste 25% van de te bouwen woningen is sociaal (huur + koop).

Wat gaan we daarvoor doen

- Monitoren van de in 2011 geactualiseerde en in 2013 met een addendum aangevulde prestatieafspraken met de corporaties. Hierin is opgenomen: corporaties wijzen 90% van de beschikbare sociale huurwoningen toe aan huishoudens met een inkomen tot € 33.000,-.
- Opstellen woningdifferentiaties bij locatie- en gebiedsontwikkelingen. Dit is een jaarlijks terugkerende activiteit bij relevante (her)ontwikkelingen.
- In december met raad of raadscommissie een informatiebijeenkomst organiseren ter bespreking van de locatiemonitor, de jaarbrief Wonen en relevante input van de corporaties.

Concernplanning

In 2014: de in 2011 vastgestelde en aangepaste nota Woonkwaliteit verder implementeren in en toepassen bij te (her)ontwikkelen locaties.

Going concern

Going concernonderdelen binnen dit doel zijn:

- Beoordelen verzoeken om hardheidsclausule bij woonruimteverdeling.
- Verstrekken vergunningen voor tijdelijke verhuur, splitsen, samenvoegen en onttrekken van woonruimte.
- Actualiseren woonruimteverdelingsbeleid via de Huisvestingsverordening.
- Jaarlijks opstellen van de Locatiemonitor woningbouwlocaties.

2. Grote projecten

Defensie-eiland en Snel en Polanen (inclusief Waterrijk, plas Cattenbroek en Snellerpoort)

Wat willen we bereiken, concreet

- De ontwikkeling en bouw van woningen op locaties voor nieuwbouw en herontwikkeling met inachtneming van de onder volkshuisvesting geformuleerde beleidsdoelen.
- Voor de plas Cattenbroek: het realiseren van een zodanige inrichting van de plas dat deze geschikt is voor (water)recreatie.
- Het sluiten van overeenkomsten met marktpartijen voor de (her)ontwikkeling van locaties.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen jaarplannen 2014 voor de projecten Defensie-eiland en Snel & Polanen.
- Uitvoeren projecten Defensie-eiland en Snel & Polanen volgens de vastgestelde project(jaar)plannen.
- Via de bestuursrapportages rapporteren over de voortgang van deze projecten.

Wat mag het kosten

Jaarlijks in het 2^e kwartaal worden de exploitatieberekeningen met peildatum 1 januari ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Organische gebiedsontwikkeling Snellerpoort

In het voorjaar van 2013 hebben de gemeente Woerden en de provincie Utrecht de convenant “ Samen werken aan de binnenstedelijke opgave Woerden” gesloten.

In dit convenant is Snellerpoort als pilot opgenomen waarbij het centrale thema is om te onderzoeken hoe het gebied langzaam maar zeker kan groeien (organische gebiedsontwikkeling) zonder dat dit geweld doet aan de eindsituatie en zonder dat grote voorinvesteringen nodig zijn. Dit vraagt zowel op ruimtelijk- als financieel gebied wellicht een andere aanpak dan tot nu toe gevolgd is. We gaan op zoek naar creatieve manieren om dit proces te organiseren, faciliteren en financieren.

2. Grote projecten - particuliere projecten

Wat willen we bereiken

- Een goede samenhang tussen de verschillende projecten in de Spoorzone.
- In hun specifieke omgeving in wijken en kernen goed passende (her)ontwikkelingen van potentiële woningbouwlocaties.

Wat willen we bereiken, concreet

- Een kwalitatief en kwantitatief goede invulling van (her)ontwikkellocaties voor woningbouw.

Wat gaan we daarvoor doen

- Afstemming van alle locatieontwikkelingen in het Spoorzonegebied.
- Het actualiseren van de locatiemonitor met een advies over strategische sturing voor wat betreft de planning en de regie van de ontwikkeling van (meest binnenstedelijke en particuliere) (her)ontwikkelingslocaties voor woningbouw. Een en ander in relatie tot de doelstellingen uit de Nota Wonen 2006+.

Wat mag het kosten

De ontwikkeling van particuliere locaties wordt begeleid met kostenverhaal volgens de Wro, waardoor er ten aanzien van deze locaties geen kosten voor de gemeente zijn.

Concernplanning

Zie de separate projectenplanningen en het projectregister.

3. Vastgoed (collegedoel)

Wat willen we bereiken, concreet

- Het college heeft in het kader van de bespreking van de verkooplijst aan de raad toegezegd de verkoop van enkele vastgoedobjecten te temporiseren tot na de confrontatie met de markt. Dit neemt niet weg dat het college is doorgegaan met het voorbereiden van verkoopacties voor objecten die los gezien kunnen worden van deze confrontatie, zoals woningen. In 2013 heeft in Harmelen de confrontatie plaatsgevonden tussen het genoemde vastgoed en de vraag. In 2014 zal dit proces voor heel Woerden worden doorgezet.. Omdat de portefeuille in beeld is gebracht, is het mogelijk om een opbrengspotentie uit te spreken en tevens een inschatting te maken van structurele lastenverlaging (minder uren, minder onderhoud). Deze inschatting is nu verwerkt in de meerjarenbegroting.
- Beheer van sporthallen effectiever en efficiënter met nadruk op ‘slanke overheid, sterke samenleving’. In 2013 is in het kader hiervan het sleutelbeheer overgedragen aan verenigingen. In 2013 zijn er stappen gezet om te bepalen wat de toekomst van de sporthallen dient te zijn.

Wat gaan we daarvoor doen

In 2014 zal uitvoering worden gegeven aan het genoemde (verkoop)programma. Enkele activiteiten (en potentiële opbrengsten) zijn:

- Verkoop van woningen aan zittende huurders.
- Ontwikkelen locaties (sloop, nieuwbouw).
- Verkoop panden.

In 2013 zijn verschillende modellen onderzocht met betrekking tot de exploitatie van sporthallen en gymzalen. In 2014 zal de gekozen richting verder uitgewerkt worden.

Snippergroen

Er is een business case gemaakt van de aanpak. Samengevat kwam het erop neer dat een grootschalige aanpak leidt tot meer kosten dan opbrengsten. Overigens is het meer dan een financiële afweging: ook andere aspecten spelen een rol, zoals het belonen van slecht gedrag en een signaal naar de samenleving. De financiële aspecten zijn nog eens geverifieerd bij een externe partij die aanbood een deel van de werkzaamheden op te pakken. Dit leidde niet tot een ander inzicht.

Besloten is om de genoemde uitkomsten te toetsen in de praktijk. De pilot is uitgevoerd in de straten Amsteloord, Waaloord en Maasoord. De pilot zal duidelijk maken hoe de kosten zich verhouden tot de opbrengsten en hoe betrouwbaar de inventarisatie uit 2010 is. De uitkomsten van de pilot zijn bepalend voor de welke wijze waarop we in 2014 zullen omgaan met snippergroen.

De verwachting is dat er ongeveer 14 stroken snippergroen worden verkocht in 2014.

2. RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN, GROTE PROJECTEN EN INVESTERINGEN (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 2 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000,-)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Algemeen ruimtelijk beleid	1.012	985	985	985	985
Landschapsbeleid	28	28	28	28	28
Herontwikkeling locaties	156	134	134	134	134
Bestemmingsplannen buiten rode contouren	11	11	8	0	0
Stedelijke vernieuwing	108	8	8	8	8
Volkshuisvesting	5.958	5.776	5.746	5.713	5.683
Bouwgrondexploitatie	1.056	846	846	846	846
Totaal lasten	8.329	7.788	7.755	7.714	7.684
Baten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Herontwikkeling locaties	156	134	134	134	134
Volkshuisvesting	1.826	1.582	1.582	1.582	1.582
Bouwvergunningen	1.227	1.027	1.127	1.177	1.127
Bouwgrondexploitatie	1.256	1.046	846	846	846
Totaal baten	4.465	3.789	3.689	3.739	3.789
Saldo Programma 2	3.864	3.999	4.066	3.975	3.895

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het verschil tussen de begroting 2014 en de begroting 2013 bedraagt € 135.000,- nadelig. Hieronder een toelichting op bedragen groter dan € 50.000,-.

Stedelijke vernieuwing

In de jaarschijf 2013 is rekening gehouden met een incidenteel budget van € 100.000,- t.b.v. herstructurering bedrijfsterreinen. Dekking van dit bedrag vindt plaats vanuit de betreffende reserve. Conform de begrotingsvoorschriften lopen mutaties van reserves via programma 8.

Volkshuisvesting

De lagere lasten 2014 ten opzichte van 2013 wordt vnl. veroorzaakt door lagere lasten Omgevingsvergunningen. De lagere baten wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere huuropbrengst van het gebouw van het bedrijf De Sluis als gevolg van leegstand.

Omgevingsvergunningen

Als gevolg van de economische crisis is de opbrengst geactualiseerd.

Bouwgrondexploitatie

In de jaarschijven 2013 en 2014 is rekening gehouden met een bijdrage vanuit het grondbedrijf, conform het dekkingsplan behorende bij de begroting 2012. Met ingang van 2015 is deze bijdrage vervallen.

Voor een totaal overzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettaire neutrale ontwikkelingen voor 2014-2017 wordt verwezen naar de bijlagen.

3. CULTUUR, RECREATIE, ECONOMIE EN MILIEU

1. Cultuur

Wat willen we bereiken

In het kader van het collegedoel 'Iedereen doet mee' zet de gemeente Woerden sterk in op de cultuurparticipatie van de jeugd (4-18). Deze laten we kennis maken met verschillende vormen van cultuur. Dat leidt tot het vergroten van hun ontwikkelingskansen. Voor jong en oud is het van belang dat het historisch besef in Woerden wordt bevorderd. Dat leidt tot bewustwording en binding van inwoners met hun omgeving (identiteit). De culturele infrastructuur biedt daarnaast ruimte aan inwoners om elkaar te ontmoeten. Hiermee bevorderen we dat iedereen kan meedoen en de samenleving elkaar versterkt.

In het kader van de "Sterke samenleving" is het van belang dat het besef bij instellingen en inwoners ontstaat dat de culturele infrastructuur soberder kan. Daarnaast zullen instellingen ook een betere balans moeten vinden tussen eigen inkomsten/subsidie en tussen professionele/vrijwillige inzet. Dit alles leidt ertoe dat met minder gemeentelijke middelen en meer inzet van instellingen en inwoners de culturele infrastructuur in Woerden in stand kan blijven.

Binnen het collegedoel: "Een gezond huishoudboekje", kijken we kritisch naar de samenwerking tussen cultuurinstellingen en het delen van fysieke ruimten met andere instellingen. Dit levert inhoudelijke, financiële en personele voordelen op.

Wat willen we bereiken, concreet

- Op 1 januari 2015 is de deelname aan cultuur onder de jeugd (4-18) toegenomen met 5% ten opzichte van 2011.
- Op 1 januari 2015 is:
 - 100% van de jeugd binnen schooltijd in aanraking gekomen met cultuur;
 - 15% van de jeugd (4-18) ook buiten schooltijd in aanraking gekomen met cultuur;
 - het aantal jeugdbezoekers van het Stadsmuseum is gestegen van 10% (2011) naar 20%.
- Er zijn 42 themavesters die het Verhaal van Woerden (VvW) vormen. In 2022 zijn al deze verhalen ten minste 1 keer verteld. Op 1 januari 2015 hebben 11.000 bezoekers/ inwoners kennis genomen van het VvW.
- De bibliotheek draagt bij aan de educatie van jongeren door hen wegwijs te maken in de informatievoorziening, hen te stimuleren om te gaan lezen en te blijven lezen en door het bieden van faciliteiten om te leren, studeren en huiswerk te maken.
- De vestigingen van de bibliotheek kunnen door de inzet van vrijwilligers en de mogelijkheid van zelfbediening vaker open zijn.
- Op 1 januari 2015 is met € 240.000,- minder gemeentelijke bijdrage de culturele infrastructuur² gelijk ten opzichte van 2012.
- In 2014 werken bij de uitvoering van activiteiten de gesubsidieerde organisaties (de grote 5 cultuurinstellingen):
 - ten minste 1x afzonderlijk met elkaar samen;
 - ten minste 2x met een andere organisatie programmatisch samen (zoals andere culturele instellingen, scholen, sociaal cultureel werk enz.).
- Op 1 januari 2015 is:
 - Het Klooster ingericht als Cultureel Centrum waardoor de mogelijkheden van de organisatie en het gebouw beter worden benut;
 - de grote zaal van Het Klooster ten minste 40 keer verhuurd aan culturele instellingen, verenigingen, maatschappelijke organisaties uit Woerden.
- Op 1 januari 2015 zijn de eigen inkomsten van de grote vijf gestegen met 10% en de vrijwillige inzet vergroot met 10% ten opzichte van 2011.

² De Grote 5 cultuurinstellingen: Klooster, Kuvo, Bibliotheek, Stadsmuseum en CPW

Wat gaan we daarvoor doen

- In 2014 monitoren we per kwartaal de uitvoeringsovereenkomsten met de vijf grote cultuurinstellingen.
- In 2014 vindt er 3-4 keer een overleg plaats met de grote vijf cultuurinstellingen met als doel samenwerking vorm te geven.
- Het CPW, Klooster en Kuvo geven gezamenlijk uitvoering aan het provinciale programma 'Cultuureducatie met kwaliteit 2013-2016'.
- In 2013 werkt een combinatiefunctionaris cultuur bij Het Klooster en de Kuvo met als doel een integraal educatief programma met een doorlopende leerlijn voor de kinderen en in samenwerking met diverse culturele instellingen.

Wat mag het kosten

Instelling	soort	2014
Klooster	Subsidie ³	€ 659.317,-
	Subsidiecomponent huur	€ 181.582,-
	Subsidiecomponent huurderonderhoud	€ 66.001,-
Bibliotheek	Subsidie	€ 851.700,-
Stadsmuseum	Subsidie	€ 153.645,-
	Onderhoud kunst openbare ruimte	€ 22.703,-
	Huisvesting	€ 60.000,-
Kuvo	Subsidie	€ 85.205,-
CPW	Subsidie	€ 15.868,-
	Activiteitenbudget (loket culturele zaken) ⁴	€ 93.572,-
Kunstschat van Woerden	Verzekering kunstcollectie	€ 7.715,-
RPL FM	Subsidie	€ 25.762,-
Harmonie De vriendschap	Subsidie	€ 10.862,-
Fanfare Excelsior	Subsidie	€ 4.716,-
Jagersfanfare Nieuw Leven	Subsidie	€ 3.374,-
Kunst na Arbeid	Subsidie	€ 4.172,-

Kunst

Voor het regulier onderhoud aan kunst in de openbare ruimte is een bedrag van € 20.000,- opgenomen.

Monumentenbeleid

Wat willen we bereiken

- Behoud c.q. versterking van het cultuurhistorisch erfgoed van Woerden.
- Vergroten bekendheid met het cultuurhistorisch erfgoed bij inwoners en bezoekers van Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

Versterking van het Monumentenbeleid. Het aspect monumenten wordt meegewogen bij alle bestemmingsplannen en alle vergunningsaanvragen bij monumenten. Alle aanvragen voor instandhoudingssubsidies gemeentelijke monumenten worden behandeld. De monumentenwacht voert periodieke inspecties uit bij gemeentelijke monumenten. Inwoners en bezoekers worden via de nieuwsbrief en de website geïnformeerd over het cultuurhistorische erfgoed van Woerden. Het gildepoortje krijgt in 2014 weer een plek in het stadscentrum.

Wat gaan we daarvoor doen

- Adviseren bij opstellen bestemmingsplannen.
- Voeren secretariaat CMC/ adviseren bij vergunningsaanvragen.
- Informeren van burgers en aanvragers van vergunningen over monumenten en het monumentenbeleid.
- Behandeling en verstrekking aanvragen instandhoudingssubsidies gemeentelijke monumenten.
- Voortzetten samenwerking met de Monumentenwacht.
- Opstellen cultuurhistorische waardenkaart (eind 2013/begin 2014).

³ Deze subsidie is alleen bestemd voor de muziekschool en niet voor het theater

⁴ Op basis van een coalitieafpraak wordt deze subsidie voor de laatste keer opgehoogd

- Actualiseren monumentenbeleid 2008-2013 (eind 2013/begin 2014).
- Uitbrengen nieuwsbrief Waardevol Woerden (4 exemplaren per jaar).
- Terugplaatsen van het gildepootje in het centrum van Woerden.

Wat mag het kosten

Het structurele budget voor het monumentenbeleid is € 197.679,- inclusief uren eigen organisatie.

Archeologiebeleid

Wat willen we bereiken

- Behouden en beschermen van Woerdense bodemschatten.
- Vergroting van kennis over de bewoningsgeschiedenis van Woerden en het omliggende landelijke gebied.
- Optimaal gebruik maken van de kansen die voorlichting en educatie op het gebied van archeologie bieden.

Wat willen we bereiken, concreet

Versterking van het archeologiebeleid door uitvoering geven aan het archeologisch beleidsplan 2007.

Beschermen van de Romeinse rijksgrens (Limes) als werelderfgoed (Unesco).

Wat gaan we daarvoor doen

- Informeren van burgers, amateurarcheologen en aanvragers van vergunningen over archeologie en het archeologiebeleid.
- Ondersteunen van het traject voor Unesco-bescherming van de Limes, zoals ingezet door het Rijk en de Provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland.
- Coördinatie van het project Woerden Limesknooppunt (afhankelijk van toekenning subsidie in september 2013).
- Opstellen gemeentelijke onderzoeksagenda archeologie eind 2013/begin 2014, vast te stellen eerste helft 2014.
- Evaluatie archeologiebeleid.

2. Recreatie

Wat willen we bereiken

De toeristisch-recreatieve sector in Woerden is van groot maatschappelijk belang in het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van leven en het met elkaar in contact brengen van mensen. Daarnaast is de sector een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit (de aantrekkelijkheid van Woerden en een vitaal platteland). Naast dit maatschappelijk belang spelen recreatie en toerisme een grote rol voor de lokale economie. Dit uit zich in de lokale bestedingen van toeristen en recreanten en in het aandeel van de sector in de werkgelegenheid. We hechten veel waarde aan het maatschappelijk en economisch belang van de recreatief-toeristische sector. Met het stimuleren van aantrekkelijke recreatieve ontwikkelingen willen we de positie van Woerden versterken als een gemeente die zich kenmerkt door een duurzame, toekomstbestendige toeristisch-recreatieve structuur, wat een substantiële bijdrage levert aan de lokale economie in Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

We stimuleren een aantrekkelijk en aansluitend recreatief routenetwerk in Woerden en tussen Woerden en de regio voor wandelen, fietsen en varen, onder meer door:

- Stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen lokale ondernemers en met regionale partijen in m.n. het Groene Hart, opdat ondernemers hun bedrijf meer gaan zien als een schakel in een regionaal geheel.
- Toeristisch-recreatief beleid van Groene Hart gemeenten zo goed mogelijk op elkaar afstemmen.
- Creëren van beleidsruimte, waarbij de gemeente zorgt voor een helder kader en een juiste vastlegging en werken samen met ondernemers en andere organisaties bij de invulling van die ruimte om recreatief-toeristische ontwikkelingen mogelijk te maken.
- Signaleren van en aansluiten bij regionale ontwikkelingen en deze terugkoppelen naar de lokale recreatief-toeristische organisaties.
- Realiseren van klompenpaden in Kamerik.
- Bevorderen van waterrecreatie (sloepennetwerk)

● Realiseren van Recreatieplas Cattenbroek

Wat gaan we daarvoor doen

- De toeristisch-recreatieve sector in Woerden stimuleren.
- Stimuleren van de toeristisch-recreatieve marketing in het Groene Hart.
- De vaarmogelijkheden tussen de haven Woerden en de regio in kaart brengen en communiceren.
- Inzetten op verbreding van een sloepennetwerk tussen Woerden en omgeving.
- Voor het thema Vergeten Vaarwegen inzetten op opruimen eerste obstakel.
- Bij ondernemers en TIP meer onder de aandacht brengen van de recreatieve verbindingen en mogelijkheden in de omliggende regio, met name Utrecht-west/Leidsche Rijn en het watersportverband.

3. Economie

Wat willen we bereiken

Woerden kwalificeert zich met een duurzame, toekomstbestendige economische structuur. De rol van de gemeente is hierbij regisserend.

- Realiseren van een toekomstbestendige economische structuur met herstructurering als speerpunt.
- Bieden van voldoende passende werkgelegenheid voor de Woerdense beroepsbevolking.
- Inzetten op behoud van de regiofunctie op het huidige niveau.
- Bijdrage leveren aan een waardevolle economie in het Groene Hart, waarbij Biobased Economy (de groene economie) speerpunt is.
- Verbinden (en acquireren) van 'vertegenwoordigende organisaties'.
- Eenduidige en consistente profilering van Woerden als hoofdstad van het Groene Hart – overeenkomstig het vastgestelde Merkpaspoot (citymarketing).
- Het goed laten functioneren van de binnenstad (centrummanagement).

Voor een duurzame toekomstbestendige economische structuur is het belangrijk dat bedrijven goed kunnen functioneren. Als gemeente moeten we zorgen voor de juiste randvoorwaarden, voor zowel grote bedrijven als voor het midden- en kleinbedrijf. Dit komt de werkgelegenheid goede. De herstructurering van enkele verouderde bedrijventerreinen staat daarbij voorop, gebruikmakend van de schuifruimte die in het Regionaal convenant bedrijventerreinen is opgenomen en waarvoor voorkeursrechten zijn gevestigd.

Het is daarnaast essentieel om te weten wat er speelt bij ondernemers.

De kwaliteit van de werkgebieden (bedrijven- en kantorenterreinen) moet op peil blijven. Het gaat daarbij om parkeermogelijkheden, de ontsluiting (toegankelijkheid), lokale energie opwekking, groen en mogelijkheden tot uitbreiding.

Wat willen we bereiken, concreet

- Inzet van het herstructureringsplan.
- De economische ontwikkeling van Woerden versterken, met prioriteit voor de binnenstad en bestaande bedrijven terreinen.
- Organiseren bedrijfsleven/draagvlak creëren.
- Zorgdragen voor goed geholpen ondernemers, die daardoor tevreden zijn over de dienstverlening.
- Verstevenigen van de economische basis: inzetten op economische clustering in overleg met U10-gemeenten.
- Economische samenwerking ondernemers, overheid en onderwijs (triple helix).
- Woerden wordt een belangrijke vestigingsplaats voor vertegenwoordigende organisaties.
- Bevorderen van het gebruik van één huisstijl, één boodschap over de gemeente Woerden als merk, met als doel vergroten naamsbekendheid gemeente en verlengen van de verblijfsduur van bezoekers.
- Centrummanagement:
 1. Partner in het begeleiden en bereiken van de doelen uit het plan 'De strijdbare Binnenstad'; belangrijke items: economisch functioneren, culturele aantrekkelijkheid, schoon-heel-veilig.
 2. Bestuurlijk overleg, samenwerking met en bereikbaarheid voor partners: ondernemers (incl. marktwezen en horeca), bewoners en organisaties.
 3. Een gedragen plan inclusief proces voor de Revitalisering van de Rijnstraat. Een aantrekkelijke Rijnstraat heeft invloed op de gehele binnenstad.

4. Locatie voor Streekmarkt, actualiseren van de marktverordening.

Wat gaan we daarvoor doen

We gaan ons inzetten op de volgende punten:

- Uitvoeren van het herstructureringsplan.
- Monitoren economische ontwikkelingen.
- Onderzoeken van de ruimtelijke mogelijkheden voor lokale bedrijfsvestigingen met ruimtebehoefte.
- Verstrekken van informatie, leveren van diensten aan en onderhouden van goede relaties met individuele ondernemers en het georganiseerde bedrijfsleven.
- Uitvoering geven aan het regionaal convenant bedrijventerreinen.
- Trekkersrol regio Utrecht: Utrecht-West, detailhandel U10.
- Het verbreden van de economische basis: inzetten op economische clustering.
- Aansluiting Woerden bij informeel structureel overleg EZ-portefeuillehouders in de provincie Utrecht.
- Aansluiten Woerden bij Economic Board Utrecht en PRES.
- Opstellen/uitvoeren van een economisch actieplan (opstellen start in 2013)
- Biobased Economy:
 - Juiste mindset 3 o's (ook de hogere overheden).
 - Inventariseren en koppelen grond- en afvalstoffen.
 - Investeerders (banken en/of beleggers) betrekken.
 - Projecten starten met ondernemers (en kennisinstellingen).
 - Communicatie starten (overheid inspireert).
 - Lobby naar EU via provincie.
- Bieden van goede faciliteiten en goede informatievoorziening voor vertegenwoordigende organisaties en met vertegenwoordigende organisatie zorgen voor een gezamenlijk promotie van Woerden
- Citymarketing:
 1. Uitvoeringsovereenkomst aangaan met o.a. Woerden Marketing en Toeristen Informatiepunt met hierin afspraken over ontwikkeling en inzet communicatiemiddelen, het uitdragen van het merk Woerden, het inzetten van ambassadeurs etc.
 2. Subsidie verlenen aan top 10-evenementen conform evenementenbeleid
 3. (Mede) organiseren van netwerkbijeenkomsten
 4. Onderhouden relaties binnen en buiten Woerden
- Centrummanagement:
 1. Weten wat er leeft in de binnenstad, verstrekken van informatie, leveren van dienstverlening en onderhouden van goede relaties met individuele ondernemers, bewoners en organisaties. O.a. door op woensdagochtend in de binnenstad aanspreekbaar te zijn.
 2. Contact met bestuursleden ondernemersvereniging en bewonersvereniging.

4. Milieu en Duurzaamheid

Op milieugebied gaat Woerden verder op de ingeslagen weg. Om de leefbaarheid van de gemeente Woerden in de toekomst te kunnen blijven garanderen, wordt sterk ingezet op duurzame toepassingen en oplossingen. Initiatieven op het gebied van duurzaamheid zoals zonnecellen, elektrische voertuigen en warmte-koude-opslag worden gestimuleerd. Het nieuw vast te stellen milieubeleidsplan(najaar 2013) vormt daarvoor het kader. We zetten daarbij in op het stimuleren en promoten van duurzaamheidsmaatregelen. We zijn van mening dat investeringen in duurzaamheid slechts zinvol zijn als deze bedrijfseconomisch renderen.

Wat willen we bereiken

Verbetering van duurzaamheid in ruimtelijke plannen met name op het gebied van (fossiele) energieconsumptie.

- Verbeteren duurzaamheid (reducen energieverbruik) in de bestaande bouw.
- Stimuleren van duurzame energie en vervoer.
- Voorbeeldfunctie realiseren: duurzaamheid van de eigen organisatie verbeteren.

Wat willen we bereiken, concreet

- Verbetering duurzaamheid in ruimtelijke plannen
- De ambitie bij nieuwbouwprojecten is minimaal een aanscherping van de wettelijke energieprestatiecoëfficiënt (EPC) met 10%. Experimenteren met O-energie woningen.
- We sporen initiatiefnemers aan om tot verdergaande afspraken op het gebied van duurzaamheid te komen.
- Verbetering duurzaamheid bestaande bouw
- Verbeteren van de energie-efficiëntie van de bestaande woningvoorraad door het verstrekken van de duurzaamheidslening.
- Woningeigenaren door middel van communicatie stimuleren om energiebesparende verbeteringen aan hun woning door te voeren.
- Stimuleren van duurzame energie en vervoer
- Stimuleren rijden op duurzame brandstoffen.
- Omschakelen eigen wagenpark op duurzame brandstoffen.

Voorbeeldfunctie realiseren

- Meer gemeentelijk dakoppervlak duurzaam benutten.
- Een stappenplan opzetten om te komen tot een klimaatneutrale organisatie, waarbij ook bepaald wordt op welke termijn we dat willen bereiken.
- Energiebesparing bij gemeentelijke gebouwen onderzoeken en zo mogelijk uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen

- In (lopende) ruimtelijke plannen afspraken maken met de initiatiefnemers op basis van wat in de nota Woonkwaliteit is vastgelegd. Dit betekent dat we stimuleren om een verhoogde ambitie na te streven.
- Verstrekken van de duurzaamheidslening.
- Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om bij de bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen de aanschaf van energiezuinige varianten te stimuleren.
- Een mogelijk vervolg op het evenement 'Duurzaam rijden' uit 2012 stimuleren en faciliteren, waar burgers kunnen kennismaken met elektrische auto's. Het primaat voor het organiseren moet ditmaal bij de ondernemers liggen.
- Bij vervanging van (delen van) het wagenpark worden duurzame brandstoffen als aardgas en elektriciteit expliciet als optie meegenomen.
- Onderzoeken welke financieringsmogelijkheden er zijn om het eigen dakoppervlak duurzaam te benutten en voor Woerden het meest geschikt is. Het daadwerkelijk duurzaam benutten van het eigen dakoppervlak.
- Het stappenplan voor de klimaatneutrale organisatie opstellen inclusief een planning.
- Verduurzamen zwembaden.

Wat mag het kosten

- De bovenstaande actiepunten worden uitgevoerd in het kader van de Milieuvisie en het Energie- en Klimaatbeleidsplan.
- Voor de duurzaamheidslening is een kapitaal van €100.000,- beschikbaar.
- Duurzaamheidsbudget 2013 en volgende jaren: €100.000,-.

Concernplanning

Juni: begroting en jaarrekening Omgevingsdienst in de gemeenteraad.

Going concern

- Handhavingsprogramma milieu.
- Natuur- en Milieu-educatie (NME).
- Duurzaam inkopen.

3. CULTUUR, RECREATIE, ECONOMIE EN MILIEU (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 3 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Parkeren	1.648	1.587	1.587	1.587	1.587
Handel, ambacht en bedrijfsvestiging	134	122	122	122	122
Economische Zaken	357	371	370	366	365
Nutsbedrijven	208	79	79	79	79
Bibliotheken	1.235	1.063	1.061	1.058	1.055
Vormings- en ontwikkelingswerk	245	240	234	232	229
Kunstencentrum	917	911	911	911	911
Bevordering kunst	198	200	200	200	200
Oudheidkunde, monumenten en musea	832	815	815	812	812
Recreatie & toerisme	346	310	305	300	300
Overige cultuur en recreatie	258	211	211	211	211
Multifunctionele accommodaties	159	175	175	170	170
Milieubeheer	1.382	1.347	1.381	1.381	1.381
Totaal lasten	7.919	7.431	7.451	7.429	7.422
Baten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Baten parkeerbelasting	1.922	1.922	1.922	1.922	1.922
Handel, ambacht en bedrijfsvestiging	13	14	14	14	14
Economische zaken	236	255	255	255	255
Baten marktgelden	79	79	79	79	79
Nutsbedrijven	13	13	13	13	13
Bibliotheken	257	190	190	190	190
Vormings- en ontwikkelingswerk	173	180	180	180	180
Recreatie & toerisme	49	50	50	50	50
Overige cultuur en recreatie	0	0	0	0	0
Multifunctionele accommodaties	30	31	31	31	31
Milieubeheer	2001	204	204	204	204
Totaal baten	2.972	2.938	2.938	2.938	2.938
Saldo Programma 3	4.947	4.493	4.513	4.491	4.484

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het verschil tussen de begroting 2014 en de begroting 2013 bedraagt € 454.000,- voordelig.

Conform de toelichting in de jaarrekening wordt onderstaand alleen afwijkingen groter dan € 50.000,- toegelicht.

Nutsbedrijven

In 2013 is een eenmalig bedrag van € 95.000,- terugbetaald aan het nutsbedrijf in verband met de nieuwe verlegregeling kabels en leidingen.

Parkeren

In 2013 heeft de raad het parkeerbeleid gemeente Woerden 2013 vastgesteld. De opgenomen bedragen zijn gebaseerd op dit raadsbesluit.

Bibliotheek

In 2013 is er een incidentele subsidie aan de bibliotheek verstrekt i.v.m. extra kosten die leiden tot een structurele bezuiniging (1^e bestuursrapportage 2013).

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2014-2017 wordt verwezen naar de bijlagen.

4. BEHEER OPENBARE RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR

Inleiding

Als regisserende gemeente richten we ons op het in stand houden van een sober voorzieningenniveau en het uitvoeren van wettelijke (zorgplicht)taken. Wij zijn verantwoordelijk voor aanleg, vervanging en onderhoud van de openbare ruimte, voor de waterbeheersing en het baggeren.

Bezuinigingen op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte zijn onontkoombaar. 'Planmatig' en 'bereikbaar' zijn binnen dit programma de hoofdthema's.

1. Planmatig

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen naar een afgesproken norm heeft medio 2009 de gemeenteraad het systeem Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld (hoeveelheid x prijs/kwaliteit = budget) en ook de gewenste kwaliteit. Tevens is besloten dat het achterstallig onderhoud moet worden weggewerkt om zo de totaalindruk te verbeteren. Door toepassing van IBOR wordt het onderhoud en de vervanging in de zichtbare openbare ruimte volgens een structureel plan aangepakt. Op dit moment is er sprake van een voor de gemeente positieve marktsituatie. Dit is vertaald in de beschikbare budgetten voor IBOR. Dat brengt echter wel het risico met zich mee dat als de marktsituatie verandert, de budgetten onvoldoende zullen zijn. Daarom is in de paragraaf weerstandsvermogen dit risico opgenomen.

Voor de minder zichtbare openbare ruimte zijn er naast IBOR, voor riolering en waterbeheersing het Gemeentelijk Water Plan (GWP) en voor baggeren het baggerplan. Vanuit het IBOR is de volgende kwaliteitsverdeling in de begroting verwerkt. Voor 2014 is het kwaliteitsniveau op hetzelfde niveau gehouden namelijk niveau C, behalve voor het ruimen van het zwerfvuil en het onderhoud aan de speelvoorzieningen, beschoeiing en civiele kunstwerken. Een inhaalslag om de civiele kunstwerken en de beschoeiingen op het juiste niveau te brengen wordt uitgevoerd.

Niveaus 2014:

		Hoofdwegen	Hoofdfietspaden	Centrum	Wijkcentrum	Bedrijventerrein	Verblijfsgroen	Natuurgebied	Woonwijk	Buitengebied
Schoon	Zwerfvuil	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Overige aspecten*	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Heel en veilig	Verharding	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Groen	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Meubilair	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Beschoeiing	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Civiele kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Afvalbakken	B	B	B	B	B	B	B	B	B

*) Overige aspecten schoon: o.a. onkruid, bladafval, graffiti

Wat willen we bereiken, concreet

Planmatig structureel onderhoud en vervanging op het afgesproken kwaliteitsniveau van de openbare ruimte, goede waterbeheersing en goed werkende riolering (schoon water en droge voeten).

Wat gaan we daarvoor doen

- Werkplannen 2014 met een doorkijk naar 2015 en 2016 en deze presenteren aan bestuur en inwoners, zodat het helder is wat er op de planning staat.
- Baggeren volgens het plan in afstemming met HDSR.

- Inhaalslag groot onderhoud wegen.
 - De benodigde beschoeiingen vervangen/aanbrengen en natuurvriendelijke oevers aanleggen.
 - Kunstwerken herstellen/vervangen.
 - Werken volgens het nieuw opgestelde GWP.
 - Verbeteren toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een functiebeperking.
 - Vast laten stellen van het Groenblauw structuurplan en uitvoering geven aan dat beleid.
- Dit plan biedt een kader voor de inrichting van openbaar groen & water in de kernen van Woerden. Gericht op het realiseren van een duurzame - groenblauwe structuur die ruimte biedt voor meer biodiversiteit, klimaatrobuust is en goedkoper te beheren.

2. Bereikbaar

De bereikbaarheid voor (vracht-)autoverkeer, het openbaar vervoer en in het bijzonder voor de fietsers heeft veel aandacht.

Fietsers

De gemeente Woerden maakt zich sterk voor het gebruik van de fiets. Woerden wil dat de fiets een echt en volwaardig alternatief voor de auto wordt en blijft, met name voor de korte afstanden, en streeft naar een heldere fietsstructuur die veilig is voor de fietser. We gaan Woerden als fietsstad actief promoten en doen mee met de verkiezing van de Fietsersbond voor de titel 'Fietsstad van het jaar 2014'. Het thema voor 2014 is: 'Fietsen zonder hindernissen'.

BRAVO-Projecten

Op dit moment is de aanleg van wegen in het kader van BRAVO in volle gang. De zuidwestelijke en westelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 6a-b) en de oostelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 8) worden aangelegd en uiterlijk eind 2014 in gebruik genomen.

De zuidelijke randweg van Woerden (A12 BRAVO 3) wordt aangelegd en uiterlijk eind 2016 in gebruik genomen.

Dorpsstraat Harmelen

Nadat de zuidwestelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 6a-b) eind 2014 in gebruik genomen wordt, verandert de functie van de Dorpsstraat en wordt deze heringericht. Om in 2015 deze herinrichting te kunnen uitvoeren worden in 2014 de voorbereidende werkzaamheden, het maken van een inrichtingsplan, uitgevoerd.

Harmelerwaard

Voor de ontsluiting van het kassengebied Harmelerwaard wordt een ontsluiting op de oostelijke randweg van Harmelen (A12 BRAVO 8), via een te bouwen brug over de Leidse Rijn, voorbereid.

Openbaar Vervoer

Om Woerden goed per openbaar vervoer bereikbaar te houden heeft de gemeente een actieve rol in het project Randstadspoor. Andere deelnemers in dit project zijn de Provincie Utrecht, het BRU, de gemeenten in de regio Utrecht, NS en ProRail.

Door het project Randstadspoor zijn twee intercity's van en naar Leiden gaan rijden. Naast het project Randstadspoor zet de gemeente zich in om het aantal treinen vanuit Woerden richting Leiden te verhogen van 2 keer naar 4 keer per uur.

Voor het busvervoer zet de gemeente Woerden zich in voor het behoud van de buslijnen naar de omliggende kernen, en de stadsdienst. Hierbij wordt echter opgemerkt dat de provincie Utrecht opdrachtgever is van het openbaar busvervoer in de gemeente. De provincie Utrecht heeft een grote bezuinigingsopgave waardoor er gekort moet worden op het aantal te rijden diensten. Voor de gemeente Woerden kan echter hetzelfde voorzieningenniveau aangeboden worden in 2014 als in 2013.

Wat willen we bereiken

Een bereikbaar Woerden met een goed voorzieningenniveau qua openbare ruimte en infrastructuur. Dit alles gebeurt efficiënt, realistisch en klantvriendelijk. Hierover wordt helder gecommuniceerd naar bestuur en inwoners.

Wat willen we bereiken, concreet

- Het stimuleren van het gebruik maken van de fiets en het openbaar vervoer door dit aantrekkelijker maken.
- Voor de (vracht-)auto liggen de accenten op goede ontsluiting naar de A12, de ontlasting van interne wegen in de kern van Harmelen en Woerden. Het openbaar vervoer moet goed bruikbaar zijn voor mensen met functiebeperkingen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Voor de fiets liggen de accenten op het verbeteren van het comfort, de (verkeers)veiligheid en de coördinatie bij o.a. de promotie van het fietsgebruik en het weesfietsenbeleid. In het kader van 'Woerden fietsstad 2014' worden de hindernissen zo veel mogelijk weggenomen, zoals opgenomen in het bidboek.
- Voor de fiets liggen de accenten op het verbeteren van het comfort door het verhogen van het beheerniveau van de hoofdfietspaden van C naar B, de (verkeers)veiligheid en de coördinatie bij o.a. de promotie van het fietsgebruik en het weesfietsenbeleid.
- Voor gebruikers van de openbare ruimte met een functiebeperking wordt ingezet op eveneens het verbeteren van het comfort door o.a. het verbeteren van de oversteeklocaties.
- De langzaamverkeersverbinding tussen station en binnenstad via het Defensie-eiland wordt voorbereid en in 2014 uitgevoerd.
- Aanleggen westelijke en zuidelijke randweg Harmelen (A12 BRAVO 6a-b, in uitvoering).
- Aanleggen oostelijke randweg Harmelen (A12 BRAVO 8, in uitvoering).
- Extra aansluiting van Woerden op op-/afrit Waarder-Nieuwerbrug (A12 BRAVO 3, in uitvoering).
- De voorbereidende werkzaamheden voor de herinrichting van de Dorpsstraat, het maken van een inrichtingsplan, worden uitgevoerd.
- Voor het project ontsluiting Kassengebied Harmelerwaard worden de plannen voorbereid.
- Bij de daarvoor relevante instanties wordt ingezet op het verhogen van het aantal treinen vanuit Woerden richting Leiden.

3. Ontwikkelingen

Bij afvalinzameling is in november 2013 gestart met de pilot 'omgekeerd inzamelen' in Kamerik en een deel van Snel en Polanen. Dit houdt in dat het restafval daar niet meer in de kliko's kan worden aangeboden maar dat hiervoor ondergrondse vuilcontainers worden geplaatst waar bewoners de restafvalzakken kunnen storten. De 'grondstoffen' papier, groen en plastic worden ingezameld met kliko's. In de zomer van 2014 wordt de pilot geëvalueerd.

Vanaf januari 2014 wordt het toegangscontrolesysteem van de milieustraat in gebruik genomen. Door middel van pasjes wordt de toegang en de dosering van de nieuwe milieustraat geregeld.

Hondenpoepbeleid

De afgelopen periode heeft overleg plaatsgevonden over het hondenpoepbeleid. Op dit moment worden de plannen concreet gemaakt. Eind van dit jaar zullen we de raad informeren en kijken naar de maatregelen die we gaan nemen. Hierbij doen we dan ook een voorstel voor de dekking.

4. BEHEER OPENBARE RUIMTE EN INFRASTRUCTUUR (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 4 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Wegen, straten en pleinen	8.931	11.736	10.630	7.407	5.827
Verkeersmaatregelen	993	910	893	882	886
Openbaar vervoer	26	10	10	10	9
Binnenhavens en waterwegen	52	55	55	55	55
Waterkering en dergelijke	1.250	980	1.008	994	980
Natuurbescherming	10	10	10	10	10
Openbaar groen	3.033	2.936	2.932	2.870	2.848
Afvalverwijdering en verwerking	5.116	4.770	4.496	4.378	4.300
Riolering	3.927	3.789	3.831	3.778	3.704
Lijkbezorging	836	727	723	710	704
Totaal lasten	24.174	25.923	24.588	21.094	19.323
Baten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Wegen, straten en pleinen	769	775	775	775	775
Verkeersmaatregelen	52	2	2	2	2
Binnenhavens en waterwegen	29	29	29	29	29
Waterkering en dergelijke	200	200	200	200	200
Openbaar groen	148	150	150	150	150
Afvalverwijdering en verwerking	630	637	674	982	982
Riolering	40	27	27	27	27
Afvalstoffenheffing	3.773	4.093	4.093	4.093	4.093
Rioolrechten	3.506	3.865	4.116	4.383	4.668
Baten lijkbezorging	704	704	704	704	704
Totaal baten	9.851	10.482	10.770	11.345	11.630
Saldo Programma 4	14.323	15.441	13.818	9.749	7.693

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het nadelige verschil 2014 ten opzichte van 2013 is € 1.118.000,-. Hieronder een toelichting op verschillen groter dan € 50.000,-.

Kapitaallasten IBOR investeringen

De kapitaallasten IBOR stijgen met € 163.000,- in 2014 t.o.v. 2013.

Bravo

Onder het product asfaltverharding is de post bijdrage infrastructurele werken opgenomen. In 2012 is gestart met een aantal BRAVO projecten die gedekt worden ten laste van de reserve FIW. De projecten worden over meerdere jaren uitgevoerd dus zijn gespreid verwerkt in de begroting, dit resulteert in grote pieken en dalen op

het programma asfaltverharding en dus in programma 4. Conform de door de raad vastgestelde afschrijvingsnotitie worden de investeringen in Bravo-projecten in 1 jaar afgeschreven.

Het betreft de volgende projecten:

- Project Bravo 6a/6b
- Project Bravo 8
- Project Bravo 3

Doorberekende BRAVO-investeringen t.l.v. reserves:

2013	€ 3.600.000,-
2014	€ 6.100.000,- (toename t.o.v. 2013 van € 2.500.000,-)
2015	€ 4.900.000,-
2016	€ 1.700.000,-
2017	€ 0,-

Op programma 8 staat daartegenover geraamd de onttrekking uit de reserve FIW.

Gesloten circuits

De onderdelen Afval en Riolering zijn zogenoemde gesloten circuits. Eventuele onder- of overschrijdingen worden verrekend via respectievelijk de reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Riolering (zie paragraaf lokale heffingen). De lasten van afvalverwijdering/verwerking en van riolering stijgen in 2015 als gevolg van de kapitaallasten van de investeringen in 2014, die een jaar volgend op uitvoering worden geactiveerd.

Afvalverwijdering

Het nadelig netto-resultaat op afvalverwijdering en -verwerking bedraagt € 291.834,-. Op programma 8 resulteert dit in een onttrekking aan de reserve Afvalstoffenheffing van € 291.839,-.

In de begroting 2013 bedroeg de onttrekking € 965.000,- met name in verband met de eenmalige teruggave afvalstoffenheffing in dat jaar. De onttrekking valt dus circa € 676.000,- lager uit.

Daartegenover vallen de netto lasten afvalverwijdering op programma 4 € 676.000,- lager uit.

Riolering

De onttrekking aan de reserve Riolering bedraagt € 59.740,- (2013; € 544.065,-). Deze is verwerkt in programma 8. Daartegenover vallen de netto lasten riolering op programma 4 € 484.000,- lager uit.

Dat betreft o.a. lagere kapitaallasten € 138.000,- door temporisering investeringen en hogere rioolrechten € 359.000,-.

Door het lineair afschrijven van investeringen dalen de jaarlijkse kapitaallasten van de geactiveerde investeringen.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2014-2017 wordt verwezen naar de bijlagen.

5. JEUGD, SPORT EN ONDERWIJS

Ontwikkeling

Per 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een aantal nieuwe taken in het sociale domein. Het gaat daarbij om Jeugdzorg (programma 5), Begeleiding (programma 6) en de nieuw in te voeren Participatiewet (programma 7). Daarnaast wordt per 1 augustus 2014 Passend onderwijs (programma 5) ingevoerd. 2014 staat in het teken van een zorgvuldige en samenhangende invoering van deze nieuwe taken.

Wat willen we bereiken

De jeugd kan in Woerden veilig opgroeien. Ze kan er de kansen en mogelijkheden benutten om zich te ontwikkelen tot gezonde en weerbare volwassenen. Voor velen is dit aan de orde, maar zeker in crisistijd is het risico aanwezig dat kinderen en jongeren in (tijdelijk) kwetsbare gezinnen achterstanden oplopen in hun ontwikkeling.

In het kader van het collegedoeel 'Iedereen doet mee' zet de gemeente Woerden sterk in op de participatie en deelname van jongeren (en hun ouders) aan activiteiten die hun ontwikkeling bevorderen. Zo wordt de leerplicht gehandhaafd in samenwerking met WoerdenWijzer.nl, stimuleren we een gezonde leefstijl van jongeren en bieden we voorzieningen die kwetsbare inwoners mogelijkheden bieden om mee te doen (opvang, leerlingenvervoer, brede school). Ook in Woerden willen wij een pedagogische civil society realiseren. Daartoe wordt een beroep gedaan op een sterke, lokale samenleving.

Met de Transitie Jeugdzorg wordt de gemeente per 2015 tevens verantwoordelijk voor de jeugdzorg, die wordt ingezet als het echt misgaat binnen gezinnen. De gemeente Woerden hanteert bij deze transitie de insteek van één gezin, één plan, één regisseur en één budget en wil het aantal betrokken hulpverleners bij probleemgezinnen terugdringen.

Wat willen we bereiken, concreet

Centrum voor Jeugd en Gezin en Transitie Jeugdzorg

Op 1 januari 2015 wordt er bij kwetsbare gezinnen gewerkt volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur en één budget. De pedagogische civil society wordt versterkt. Doorstromen naar de duurdere gespecialiseerde zorg wordt verminderd door te investeren in 0e-lijns-voorzieningen en samenwerking en opvang in 1e lijn. Er vindt een afname plaats van het aantal doorverwijzingen naar tweedelijnsjeugdzorg. In 2012 werden 15 van de 42 kinderen die in het Multidisciplinair overleg werden besproken, doorverwezen naar tweedelijnsaanbieders. Dat is 36 procent. Voor 2014 gaan wij uit van 10% doorverwijzingen, omdat in 2013 nauwelijks is doorverwezen naar de tweede lijn.

In het kader van de proeftuin komen vanaf 1 oktober 2013 alle aanmeldingen van Bureau Jeugdzorg binnen in het lokale veld. Voor de gemeente Woerden is dat vooralsnog het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Er wordt eerst gekeken wat het gezin zelf kan doen en wat er in het lokale veld opgepakt kan worden, alvorens tweedelijnszorg ingezet wordt.

Het als het ware naar voren halen van de transitie is een zeer goede ontwikkeling die door het CJG positief ontvangen is. Om dit succesvol te laten verlopen, moeten er nog wel wat slagen gemaakt worden. Verdere gesprekken hierover vinden nog plaats. WoerdenWijzer.nl is bij die gesprekken betrokken.

Kinderopvang en peuterspeelzalen

De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen. De GGD voert daartoe regelmatig inspecties uit, op grond waarvan de gemeente indien nodig kan inzetten op handhaving. Door de preventieve werking van een strenge handhaving zal het aantal zaken afnemen. In 2012 voldeed nagenoeg geen enkele van de geïnspecteerde instellingen aan alle kwaliteitsnormen.

Het streven is dat dit aandeel in 2014 50% bedraagt.

In 2014 dienen alle kinderdagverblijven in Woerden in staat te zijn peuteropvang aan te bieden.

Passend onderwijs en Samenwerking met onderwijs

In februari 2014 bespreken de gemeenten (regio Utrecht-West) en de samenwerkingsverbanden PO, VO en reformatorische PO de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden en de conceptbeleidsplannen Jeugdwet, in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO).

Regionale educatieve gespreksonderwerpen komen op tafel in het REA-overleg (Regionale Educatieve Agenda), voorzitter is de wethouder van Woerden. Lokale punten worden besproken in de LEA (Lokale Educatieve Agenda).

Leerlingenvervoer

In 2014 is 90% van alle aanvragen voor bekostiging van het leerlingenvervoer digitaal aangevraagd en digitaal verwerkt.

Door het van kracht worden van de wetgeving passend onderwijs op 1 augustus 2014 vervalt de verplichting voor de gemeente om de vervoerskosten van schoolbezoek te vergoeden voor leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs zonder beperking. Dit vraagt mogelijk om aanpassing van ons beleid en onze verordening.

Leerplicht en RMC

100% van de inwoners van 5 tot 18 jaar staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling en volgt onderwijs.

Uitzonderingen daargelaten hebben alle inwoners van Woerden van 18 tot 23 jaar een startkwalificatie en/of volgen (nog) onderwijs.

Samenwerkingsverband Brede School

Op 1 januari 2015 heeft de wijk Molenvliet-West een jaarprogramma waarmee een kwaliteitsslag wordt gemaakt, op dezelfde manier als dit in 2013 in de wijken Schilderskwartier en Molenvliet-Oost is gerealiseerd.

Jongerenwerk

Het contract met JeugdPunt is verlengd tot eind 2014. In 2014 wordt beleid ontwikkeld hoe het jongerenwerk aan te sluiten op de ontwikkelingen in het jeugddomein.

Sport en gezondheid

Op 1 januari 2015 is het aantal Woerdenaren dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen minimaal stabiel ten opzichte van 2013 en ligt rond het gemiddelde in de regio (meest recente cijfers: van de 9-12 jarigen voldeed in 2010 91% aan de beweegnorm, van de 13-17 jarigen in 2013 68%. Van de volwassenen voldeed in 2008 60% aan de beweegnorm). Hierbij is onze rol als gemeente beperkt.

Wat gaan we daarvoor doen

Centrum voor Jeugd en Gezin en Transitie Jeugdzorg

- We geven prioriteit aan het CJG (vroegsignalerings), als leidraad hiervoor nemen wij de uitkomsten van het rekenkameronderzoek uit 2012 en met name de aanbevelingen die het college en de raad hebben overgenomen, waaronder het werken volgens het principe van één gezin, één plan, één regisseur en één budget en het vergroten van de bekendheid.
- In 2014 vindt een klanttevredenheidsonderzoek plaats onder gebruikers van het CJG. Dit onderzoek dient als nulmeting.
- In 2014 stelt Bureau Jeugdzorg Utrecht zijn expertise ter beschikking aan de eerstelijns en de centrale aanmelding komt te liggen bij de gemeente (WoerdenWijzer.nl, in samenwerking met CJG, invulling hiervan wordt uitgewerkt).
- Per 1 januari 2014 hebben wij afspraken met andere gemeenten en jeugdzorgaanbieders gemaakt over hoe wij de uitvoering van bovenlokale (wettelijke) taken voor de Jeugdzorg gaan vormgeven per 1 januari 2015.
- Met het oog op de transitie en transformatie jeugdzorg lopen er regionaal en lokaal enkele pilots, die bekostigd worden uit de provinciale jeugdzorgmiddelen. In Woerden loopt in 2014 het project Kiekeboe (vroegsignalerings 0-4 jaar). Het CJG heeft de beschikking over een strippenkaart waarmee ambulante jeugdzorg snel en efficiënt kan worden ingezet.

Kinderopvang en peuterspeelzalen

- Handhavingsbeleid kinderopvang wordt strikt uitgevoerd, waarbij gebruik gemaakt wordt van het vastgestelde boetebeleid.
- De oudercommissie wordt betrokken bij de handhavingsacties.
- Uitvoerige communicatie over het handhavingsbeleid.
- Invoeren kindgebonden subsidie voor ouders die geen aanspraak kunnen maken op oudertoeslag.

Passend onderwijs en samenwerking met onderwijs

- Twee à drie keer per jaar is er een REA-overleg (gemeenten, samenwerkingsverbanden).
- Ongeveer eenmaal per jaar vindt er een OOGO plaats.

Leerlingenvervoer

- Inrichting van een geautomatiseerd systeem om digitaal aanvragen en digitale verwerking mogelijk te maken.
- De verordening Leerlingenvervoer wordt aangepast aan de nieuwe wetgeving

Leerplicht en RMC

- Alle verzuim wordt na melding of constatering aangepakt: absoluut verzuim direct, relatief verzuim zo snel mogelijk.
- Van de jongeren boven de 18 jaar met een schoolinschrijving worden alle verzuimmeldingen direct opgepakt.
- Jongeren tussen de 18 en 23 jaar (niet meer leerplichtig) zonder schoolinschrijving en zonder startkwalificatie worden door de medewerkers van het regionaal bureau leerplicht terug naar het onderwijs begeleid (als ze dat willen).

Jongerenwerk

- We ontwikkelen beleid, rekening houdend met de ontwikkelingen in het jeugddomein.
- Voorbereiden aanbesteding jongerenwerk per 1 januari 2015.

Brede School

- In 2014 wordt de pilot voor de doorontwikkeling van de Brede School, die in 2013 is gestart in de wijken Molenvliet-Oost en Schilderskwartier, uitgebreid naar de wijk Molenvliet-West.
- In 2014 wordt het naschools en buitenschools aanbod aangepast. Hierdoor is de doorgaande leerlijn beter verankerd en krijgen scholen meer keuzevrijheid in de domeinen, zodat beter kan worden aangesloten bij het onderwijsprogramma. Omdat zo veel als mogelijk gebruik wordt gemaakt van lokale aanbieders raken zij meer betrokken bij de scholen en wijken.

Sport en gezondheid

- We zorgen ervoor dat op 1 januari 2015 minstens de helft van de 3,1 fte die Woerden aan buurtsportcoaches moet realiseren in functie is aangesteld.
- De combinatiefunctionarissen werken in 2014 volgens de doelstellingen van Jong en Fit.
- In 2014 wordt met alle scholen in Woerden die een combinatiefunctionaris hebben, gewerkt met de interventie Lekker in je lijf.

5. JEUGD, SPORT EN ONDERWIJS (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 5 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Openbaar basisonderwijs	1	2	2	2	2
Openbaar basisonderwijs huisvesting	331	333	330	315	308
Bijzonder basisonderwijs huisvesting	1.648	1.645	1.652	1.783	1.990
Bijzonder speciaal onderwijs; huisvesting	168	185	183	181	179
Openbaar voortgezet onderwijs	1.766	1.716	1.715	1.713	1.712
Bijzonder voortgezet onderwijs	1.367	1.306	1.298	1.261	1.254
Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs	3.740	3.700	3.640	3.551	3.520
Sport	3.720	4.058	4.070	4.063	4.055
Bevordering sport	1.059	929	1.007	1.001	914
Totaal lasten	13.800	13.874	13.897	13.870	13.961
Baten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Openbaar basisonderwijs huisvesting	12	33	33	33	33
Bijzonder basisonderwijs huisvesting	72	13	13	13	13
Bijzonder speciaal onderwijs; huisvesting	1	1	1	1	1
Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs	768	770	773	773	773
Sport	1.376	1.382	1.382	1.382	1.382
Bevordering sport	201	254	254	254	254
Totaal baten	2.430	2.453	2.456	2.456	2.456
Saldo Programma 5	11.370	11.421	11.441	11.414	11.505

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het verschil tussen de begroting 2014 en de begroting 2013 bedraagt € 51.000,- nadelig. Conform de toelichting in de jaarrekening worden onderstaand alleen afwijkingen > € 50.000,- toegelicht.

Bijzonder basisonderwijs huisvesting

De baten worden € 59.000,- minder daar er nagenoeg geen inkomsten meer zijn uit tijdelijke huisvesting.

Openbaar voortgezet onderwijs.

De lagere lasten zijn het gevolg van dalende kapitaallasten.

Bijzonder voortgezet onderwijs.

De lagere lasten zijn het gevolg van dalende kapitaallasten.

Sport

Het product sport valt in 2014 per saldo € 332.000,- hoger uit dan in 2013. Dit wordt vooral veroorzaakt door: Hogere onderhoudskosten op de sportaccommodaties (€ 295.000,-), de dekking hiervan komt uit de reserve onderhoud vastgoed. Deze is verwerkt in programma 8.

Hogere kosten eigen organisatie team vastgoed (€ 158.000,-).

Lagere kapitaallasten sportaccommodaties (€ 55.000,-).

Lagere lasten combinatiefuncties in 2013 is er een (incidentele) budgetoverheveling (€ 62.000,-).

Bevordering sport

Het product bevordering sport valt in 2014 per saldo € 158.000,- lager uit dan in 2013.

Dit wordt vooral veroorzaakt door:

Lagere kapitaallasten sportvelden (€ 121.000,-) door temporisering uitvoering sportvelden beheersplan

Hogere verbruikersvergoeding verenigingen (€ 50.000,-) conform dekkingsplan 2013-2016.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2014-2017 wordt verwezen naar de bijlagen.

6. ZORG EN WELZIJN

Wat willen we bereiken

Wij willen bereiken dat er in Woerden gezonde, actieve en weerbare inwoners wonen. Waar ouders hun kinderen het goede voorbeeld geven en verantwoordelijkheid nemen voor de opvoeding. Jongeren ontwikkelen zich tot volwassenen die deelnemen aan de samenleving en de arbeidsmarkt.

In het kader van het collegedoeel 'Iedereen doet mee' is sprake van toenemende zelfredzaamheid en actief burgerschap. Als het gaat om leefbaarheid wordt in 2014 ingezet op het borgen van de uitvoering van de wijkagenda's. Het aantal maatschappelijke initiatieven stijgt en er is gelegenheid en ondersteuning om vrijwilligerswerk (zowel individueel als coöperatief, bijvoorbeeld actief zijn in een wijk- of dorpsplatform) en mantelzorg uit te voeren. Ook werken het lokale bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en bewonersplatforms meer samen om initiatieven voor inwoners met een beperking mogelijk te maken. Hiermee sluiten we aan bij het collegedoeel 'Een sterke samenleving'.

Bij de uitvoering van de Wmo hanteert Woerden een integrale aanpak. Dit betekent dat er oog is voor vraagstukken die samenhangen met 'werk en inkomen' en 'jeugd en gezin'. De gemeente werkt vanuit de gedachte 'één gezin, één plan, één regisseur en één budget' en wil het aantal betrokken hulpverleners bij probleemgezinnen terugdringen. Per 1 juli 2013 is gemeente Woerden gestart met WoerdenWijzer.nl. Het doel van WoerdenWijzer.nl is dat inwoners van Woerden worden gestimuleerd en ondersteund om zelf oplossingen te vinden voor vragen over participatie, zelfredzaamheid en het opvoeden en opgroeien van kinderen. Daarbij wordt eerst gekeken naar het eigen netwerk, de eigen buurt, inzet van vrijwilligers(organisaties) en indien nodig naar professionele inzet. De vraagstukken omvatten met name de beleidsterreinen van de Wmo, W&I, Schuldhulpverlening, de huidige AWBZ-arrangementen en Jeugdzorg. WoerdenWijzer.nl loopt daarmee dwars door meerdere programma's uit de programmabegroting heen.

In aansluiting op WoerdenWijzer.nl is het team Wmo gestart met een nieuwe werkwijze. Er wordt nu gewerkt vanuit een digitale melding van WoerdenWijzer.nl in plaats van een ondertekende Wmo-aanvraag. Daarna volgt 'Het gesprek' door de Wmo-consulent waarin breed wordt geïnventariseerd welke oplossing passend is. Hierbij wordt gekeken naar de eigen mogelijkheden van de inwoner en van zijn netwerk en vervolgens of een voorliggende of andere voorziening een oplossing is. Pas in laatste instantie wordt een individuele Wmo-voorziening als oplossing geboden. Deze werkwijze wordt verder vormgegeven door het geven van goede voorlichting aan en het verder uitwerken van de digitale dienstverlening ten behoeve van de inwoners.

Om deze integrale aanpak tot stand te brengen zijn wonen, zorg en welzijn goed op elkaar afgestemd. Dat leidt tot effectievere en efficiëntere inzet van hulp en ondersteuning, waarmee uitvoering wordt gegeven aan het collegedoeel 'Een gezond huishoudboekje'. Voorzieningen compenseren de beperking op doelmatige en adequate wijze, waarbij het beroep op de eigen kracht, het eigen netwerk en de inzet van vrijwilligers voorop staan.

Wat willen we bereiken, concreet

Individuele voorzieningen

- Maximaal 80% van alle meldingen leidt tot een individuele Wmo-voorziening.
- De aanvragen Hulp bij het huishouden worden in 85% van de gevallen binnen 4 weken afgehandeld. In 2012 bedroeg dit percentage 50%.
- De overige aanvragen worden binnen de wettelijke termijn verwerkt. Daarbij wordt 80% binnen 8 weken gerealiseerd, in de overige gevallen (20%) wordt een wettelijke hersteltermijn gegeven aan de aanvrager omdat er bijvoorbeeld nog onderzoek moet plaatsvinden.
- In 2014 is er een afname van het aantal individuele Wmo aanvragen van 5% ten opzichte van het jaar 2012. Toen bedroeg dat aantal 1974.
- De kosten voor de individuele voorzieningen nemen in 2014 af met 5% ten opzichte van het jaar 2012, toen bedroegen die kosten € 4.400.000,-.
- In 2014 wordt voor het aantal gefactureerde uren Hulp bij het huishouden een verhouding gerealiseerd van 65% uren HH1 en 35% uren HH2. In 2012 bedroeg deze verhouding 52,3% uren HH1 en 47,7 uren HH2.
- In 2014 neemt de keuze voor een individuele voorziening in de vorm van een PGB toe met 10% ten opzichte van het jaar 2012, toen bedroeg het aantal cliënten dat gebruikmaakt van een PGB 45.

Kanteling Wmo en voorliggende voorzieningen

- In 2014 worden ten minste drie algemene voorzieningen ingeregeld, in samenwerking met Welzijn Woerden en HandjeHelpen.
- Signalen van huiselijk geweld worden opgepakt en hulpverlening komt op gang. De norm dat het geweld stopt wordt strikt toegepast. We versterken hierbij de rol van WoerdenWijzer.nl. We meten het aantal en de aard van de opgelegde huisverboden en het aantal casussen besproken in het District- en Justitieel casusoverleg huiselijk geweld. De burgemeester coördineert de actie, met een sluitende aanpak van alle hulpverleners.

AWBZ-transitie

- In 2014 worden de voorbereidingen voor de nieuwe taak binnen de Wmo afgerond. 31 december 2014 is de gemeente Woerden klaar om met ingang van 2015 nieuwe aanvragen voor persoonlijke verzorging en begeleiding te kunnen behandelen. Een en ander onder voorwaarde van het afkomen van het wetgevings-traject van de landelijke overheid. De aanvragen verlopen via WoerdenWijzer.nl.
- Er wordt voorzien in een aanbesteding voor de contractering van nieuwe aanbieders. Alles wordt uitgevoerd binnen het vastgestelde invoeringsbudget.

Preventie en gezondheid

- In 2016 (eind nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid) is er geen significante stijging van het aantal inwoners van Woerden met overgewicht ten opzichte van de laatst bekende cijfers (voor jeugd 12% in 2010, voor volwassenen 42% in 2012 en voor senioren 54% in 2012) en ligt bij de jeugd rond of onder het gemiddelde in de regio (nu is dat iets onder het gemiddelde; de gemiddelden in de regio zijn nu voor jeugd 13%, voor volwassenen 45% en voor senioren 54%).
- Gebruik van alcohol en drugs bij jongeren 10-18 jaar stabiliseert ten opzichte van 2012 (13-17 jaar 37%, beneden 16 jaar 27%) en ligt rond het gemiddelde in de regio (2012 13-17 jaar 38%, beneden 16 jaar 28%).
- In de periode 2012-2016 is het percentage seniorenouderen in de gemeente Woerden met gevoelens van eenzaamheid en depressie niet gestegen (in 2012 46% eenzaam en 37% met risico op angststoornissen en depressieve klachten) en ligt rond het gemiddelde van de regio (respectievelijk 46% en 35%).

Wijkgericht werken en leefbaarheid

- In 2014 neemt de leefbaarheid in wijken toe.
- Het aantal inwonersinitiatieven stijgt met 50%.

Wat gaan we daarvoor doen

- We geven uitvoering aan het Wmo beleidskader 2012-2015 volgens het uitvoeringsplan 2013-2014 en het communicatieplan Wmo 2012-2015.
- We zorgen voor een algemene ondersteuningstructuur bij vrijwilligerswerk en mantelzorg. De basisfuncties zijn blijvend ingevuld.
- In 2014 worden ten minste drie algemene voorzieningen ingeregeld, in samenwerking met Welzijn Woerden.
- In alle woonservicegebieden zijn projectgroepen actief.
- Uitvoeren van het regionale programma Nuchter Verstand: overleg over en afspraken met scholen en ouderraden, sportverenigingen, horeca en winkeliers over beleid, veiligheid, verkoop en handhaving. We brengen de randvoorwaarden voor gemeentelijk toezicht op orde.
- Uitvoeren van de afspraken met scholen naar aanleiding van het onderzoek Young over drugsgebruik en het opgestelde Nuchter Aanbod.
- Implementatie van de nieuwe Drank- en Horeca Wet (DHW) aan de hand van de Verordening paracommercie die in 2013 is vastgesteld.
- Met zorgverzekeraar VGZ, de 1^e lijn en Welzijn Woerden de samenwerking binnen de wijk versterken en vastleggen in samenwerkingsafspraken.
- In alle dorpen en wijken wordt gewerkt met een leefbaarheidsagenda. Per agendapunt zijn trekkers benoemd.
- Behandeling van inwonersinitiatieven via het casusoverleg van wijkgericht werken.
- We rusten WoerdenWijzer.nl toe voor het casemanagement bij meldingen huiselijk geweld en opgelegde huisverboden.

6. ZORG EN WELZIJN (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 6 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Huishoudelijke verzorging	4.212	4.560	4.560	4.560	4.560
Wet educatie en beroep	88	127	127	127	127
Sociaal-cultureel beleid	194	155	155	155	155
Jeugdwerk	323	290	290	286	276
Sociaal-cultureel werk	395	365	365	365	365
Coördinatie binnenstad	91	107	107	107	107
Vastgoed sociaal cultureel werk	99	95	94	94	80
Kinderopvang	679	637	637	637	637
WMO-voorzieningen	2.759	2.716	2.716	2.716	2.716
Gezondheidszorg	636	770	669	669	669
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	1.011	771	771	771	771
Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	234	320	320	320	320
Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	86	50	50	50	50
Totaal lasten	10.807	10.963	10.861	10.857	10.833
Baten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Huishoudelijke verzorging	700	714	714	714	714
Wet educatie en beroep	82	83	83	83	83
Vastgoed sociaal cultureel werk	34	52	52	52	52
Kinderopvang	64	45	45	45	45
WMO-voorzieningen	61	62	62	62	62
Gezondheidszorg	0	89	0	0	0
Totaal baten	941	1.045	956	956	956
Saldo Programma 6	9.866	9.918	9.905	9.901	9.877

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het verschil tussen de begroting 2014 en de begroting 2013 bedraagt € 52.000,- nadelig. Conform de toelichting in de jaarrekening wordt onderstaand alleen afwijkingen groter dan € 50.000,- toegelicht.

Wmo verstrekkingen

Uitgangspunt is dat de uitgaven binnen de beschikbare rijksuitkering Wmo blijven. In deze begroting 2014 wordt aan dit uitgangspunt voldaan. De grootste posten binnen dit onderdeel zijn de uitkering PGB (€ 336.000,-) en huishoudelijke hulp (€ 3.252.731,-). Het bedrag aan de batenkant van € 714.000,- betreft de te ontvangen eigen bijdrage.

Gezondheidszorg

In 2014 wordt voor de laatste keer een bijdrage ontvangen (€ 89.000) voor het project Gezonde Slagkracht. De bijdrage die de gemeente van ZonMw voor dit project krijgt wordt in 2014 eenmalig op deze functie verantwoord. De uitgaven zijn met dit zelfde bedrag verhoogd. In 2013 zijn zowel de uitgaven en inkomsten hiervan niet begroot.

(Jeugd)gezondheidszorg / Centrum voor Jeugd en Gezin

Per saldo vallen deze producten in 2014 € 145.000 minder nadelig uit dan in 2013.

Door de komst van Woerden Wijzer.nl en de uitvoering die we in 2014 geven aan de transitie Jeugdzorg zijn er een aantal zaken in relatie tot JGZ en CJG anders ingericht.

Het voordeel op deze producten valt weg tegen de ramingen die opgenomen zijn op het product Algemeen maatschappelijk werk (programma 7).

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2014 -2017 wordt verwezen naar de bijlagen.

7. WERK EN INKOMEN

In het programma Werk en Inkomen wordt vooral het collegedoel 'Iedereen doet mee' uitgewerkt. Daarbij is het van belang dat de rol van de gemeentelijke overheid en de kracht van de samenleving elkaar versterken en beiden in dezelfde richting werken. Een 'Sterke lokale samenleving' is daarvoor een noodzakelijke voorwaarde en de samenloop van die beide collegedoelen is dan ook duidelijk zichtbaar in dit programma.

Speerpunten

Het college zet voor iedereen in op meedoen en werken naar vermogen, gericht op het stijgen op de participatieladder met als uiteindelijke doel het aanvaarden van betaald werk. Het college wil voorkomen dat inwoners in een isolement raken door ze actief te ondersteunen op de weg naar volwaardige (arbeids)participatie. Daarbij is het uitgangspunt dat we eigen veerkracht, zelfvertrouwen en mogelijkheden naar boven willen halen. We kijken naar wat de burger wel kan en zoeken daar de participatiemogelijkheden bij. Activeren en participeren zijn sleutelbegrippen. Uitgaande van deze opvatting geeft het college bij de uitvoering van het re-integratiebeleid aanvullende kaders mee:

- Niemand aan de kant, iedereen doet mee.
- Mee doen naar vermogen mag van alle burgers worden verwacht (wederkerigheid).
- Een re-integratietraject dient maatwerk te zijn ter ondersteuning van het meedoen naar vermogen, maar het uitgangspunt is altijd regulier werk.
- De eigen kracht van de klant en de eigen verantwoordelijkheid zijn daarbij uitgangspunten.
- Dit betekent dat het college niet heeft gekozen voor prioritaire doelgroepen, maar voor het inzetten van participatie- of re-integratietrajecten voor alle uitkeringsgerechtigden.

Hoewel het primaat ligt bij deze beleidsmatige uitgangspunten, spelen bij de inzet van re-integratie-instrumenten ook financiële argumenten een rol. Om de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk te besteden wordt ook een kostenafweging gemaakt, waarbij zowel de kosten van de uitkering worden betrokken als de kosten van de re-integratievoorziening, inclusief de kosten van de uitvoering ervan. Deze afweging betreft niet alleen de korte, maar ook de langere termijn. Dit uitgangspunt ligt ook aan de basis van Ferm Werk (zie hieronder bij Grote ontwikkelingen), voor wat betreft de werknemersdienstverlening. Door als uitgangspunt te hanteren dat er in de brede groep wordt geïnvesteerd, zorgen we via Ferm Werk voor een positieve uitgangspositie bij een toekomstige aantrekkende arbeidsmarkt.

Wij willen uitstralen dat een beroep op een gemeentelijke voorziening niet vanzelfsprekend is en dat:

- wij terug verwachten dat burgers primair zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen maatschappelijke participatie;
- samenwerking met individuen, ondernemingen, verenigingen en organisaties vanzelfsprekend is. Wij nemen het voortouw in het aangaan van deze dialoog;
- wij, om onze bedrijfsvoering slagvaardiger te maken, weloverwogen risico's nemen (van rechtmatig naar doelmatig werken);
- voorliggende voorzieningen integraal onderdeel uitmaken van het voorzieningenaanbod dat de gemeente aan inwoners levert. De gemeente voert regie in de bewaking van deze samenhang (WoerdenWijzer.nl);
- vraaggerichte en efficiënte dienstverlening hoog in het vaandel staan.

Grote ontwikkelingen

Er is een aantal grote landelijke en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de programmabegroting. De belangrijkste ontwikkelingen worden hier geschetst.

Ferm Werk

Met ingang 1 januari 2014 zal het samenwerkingsverband IASZ ophouden te bestaan. Het is de bedoeling dat er dan gestart wordt met Ferm Werk als uitvoeringsorganisatie. In Ferm Werk gaan de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Montfoort, Oudewater en Woerden gezamenlijk de werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen uitvoeren. Ferm Werk is daarbij een samenvoeging van de drie huidige uitvoeringsorganisaties (Werk en Inkomen Bodegraven-Reeuwijk, IASZ en De Sluis). Ferm Werk zet in op het ontschotten van doelgroepen en dienstverlening, een sterke focus op werk en een goede betrokkenheid van de werkgevers. In een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen de gemeente en Ferm Werk staat aangegeven hoe Ferm Werk gaat

presteren op de uitvoering van de producten Werk, Inkomen, Besluit Bijstand Zelfstandigen (BBZ) en Wet op de Sociale Werkvoorziening (WSW). Op het moment van de totstandkoming van deze programmabegroting is de Kadernota HNW (Het Nieuwe Werken, HNW, was de werktitel van Ferm Werk) door de gemeenteraden vastgesteld. Alle overige documenten zijn nog in conceptvorm en daarom buiten beschouwing gelaten. In de DVO staan de uitvoeringsafspraken, die een verlengstuk zijn van de afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling (GR) over de regievoering, dienstverlening aan klanten en de uitvoeringskosten. Dit wordt zo veel mogelijk concreet gemaakt met prestatie-indicatoren. Ferm Werk moet leiden tot lagere uitvoeringskosten. Daar staat tegenover dat eenmalige investeringen en frictiekosten noodzakelijk zijn om de wijziging te kunnen doorvoeren.

Participatiewet

De belangrijkste ontwikkeling is de invoering van de Participatiewet, waarin de doelgroep van WWB wordt samengevoegd met de huidige doelgroep voor de WSW en (een deel van) de Wajong. De beoogde ingangsdatum is 1 januari 2015. Op diverse aspecten voor de onderdelen werk, inkomen en WSW zijn er vanuit het Rijk nog wijzigingen mogelijk:

- wetgeving;
- beschikbare budgetten;
- door de gemeente te leveren producten / dienstverlening;
- doelgroepen die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

Eind 2013 zal moeten blijken wat de nieuwe Participatiewet inhoudt en welke wijzigingen het betreft.

Toename doorstroom WW naar WWB

Gemeente Woerden heeft momenteel te maken met een gestage toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. De trend lijkt te zijn dat de doorstroom vanuit de WW naar de WWB toeneemt. Dit is verwant aan de hoge stijging van het aantal WW'ers in deze regio. Het wordt steeds meer van belang om inzicht te krijgen in deze doelgroep. De gemeente zal in samenwerking met de regio een integraal plan van aanpak ontwikkelen, gericht op de gedachte van 'triple helix' (onderwijs, economie en werkgelegenheid).

Opzet programmabegroting

De genoemde grote ontwikkelingen zijn van invloed op de inhoud en uitwerking van de programmabegroting. Dat heeft de volgende consequenties:

- Beleidsontwikkeling op het gebied van werk en inkomen is sterk afhankelijk van wat er landelijk besloten gaat worden (Participatiewet). Aangezien daar nog grote onzekerheid over is, zijn over de beleidsontwikkeling WSW, BBZ, Werk en Inkomen nog geen prestaties opgenomen in de begroting.
- De wijze waarop de prestaties tot stand worden gebracht ('wat gaan we daarvoor doen'), is voor een aantal producten afhankelijk van de nadere uitwerking van Ferm Werk. Bij het schrijven van de programmabegroting wordt daar nog aan gewerkt. Daarom staat bij de producten Inkomen, BBZ, Werk en WSW aangegeven dat dit ingevuld wordt bij de uitwerking van Ferm Werk.

In de programmabegroting staan nu per product de doelstellingen voor 2014 benoemd (onder het kopje 'wat willen we bereiken'). Deze worden vervolgens geconcretiseerd in prestaties ('wat willen we bereiken, concreet'). We benoemen eveneens uit welke (financiële) componenten deze producten zijn opgebouwd.

Inkomen

De kernelementen waaruit het product Inkomen is opgebouwd, zijn:

- Handhaving (waaronder poortwachterfunctie, fraudebestrijding, toetsing, debiteuren, terugvordering, verhaal).
- Dienstverlening (verbetering van de beheersbaarheid van en klantgerichtheid door vermindering van administratieve lasten).

Ten aanzien van de concrete doelen wordt waar mogelijk gewerkt met benchmarkgegevens van de WWB-benchmark (SGB0). Hierdoor kunnen we heldere prestatieafspraken maken met de nieuwe organisatie(s). Voor het schrijven van de programmabegroting hebben wij de kpi's gebruikt die wij zullen inbrengen in de dienstverleningsovereenkomst (dvo). Ten tijde van opleveren is de dvo nog niet vastgesteld dus deze zal op een aantal punten nog kunnen afwijken.

Wat willen we bereiken

Een klantgerichte en rechtmatige dienstverlening voor de verstrekking van de uitkeringen.

Wat willen we bereiken, concreet

Handhaving:

- 40% van de meldingen leidt niet tot een verstrekking van WWB (levensonderhoud).
- Uit kwaliteitscontroles blijkt dat niet meer dan 5% van de WWB-verstrekingen onrechtmatig is verstrekt.
- De uitvoeringskosten op de fraudehandhaving worden terugverdiend in 2014 en 2015.
- Terugvordering (terughalen van het teveel aan betaalde uitkeringen) en verhaal (verhalen van verstrekte bijstand voornamelijk op personen die onderhoudsplichtig zijn voor kinderen van alleenstaande ouders in de bijstand): de prestaties zijn minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde (benchmark WWB).

Dienstverlening:

- 70% van de aanvragen worden binnen 10 werkdagen afgehandeld.
- Klanttevredenheid wordt met minimaal een 7 gewaardeerd.

Wat gaan we ervoor doen

Invulling in overleg met Ferm Werk.

Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ)

Het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 (BBZ) is een zeer specifieke wetgeving die voor de uitvoering ervan een specialistische kennis vraagt. Deze dienstverlening is uitbesteed.

Wat willen we bereiken

Regie en grip op de instroom van starters vanuit een uitkering en op de verstrekte kredieten.

Wat willen we bereiken concreet

- Een traject naar ondernemerschap wordt ingezet als dit betere uitstroomkansen biedt dan uitstroom naar (regulier) werk in loondienst.
- De terugontvangsten op verstrekte leningen ten behoeve van bedrijfskapitaal zijn ten minste gelijk aan de normering als bedoeld in artikel 48 lid 4 Bbz 2004.

Wat gaan we daar voor doen

Ter invulling aan Ferm Werk

Inkomensondersteunende regelingen

Onder de inkomensondersteunende regelingen vallen: individuele bijzondere bijstand, categoriale bijzondere bijstand, langdurigheidstoeslag en de declaratieregeling. Dit zijn regelingen die door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Daarnaast is Woerden aangesloten bij het Jeugdsportfonds Midden-Nederland.

Inkomensondersteunende regelingen verschaffen mensen met een laag inkomen extra financiële middelen voor participatie. Algemeen uitgangspunt is dat we alert blijven op mogelijkheden om kosten te besparen zonder dat dit ten koste gaat van inwoners in de doelgroep.

Wat willen we bereiken

- Inwoners met een laag inkomen doen (weer) mee in de maatschappij.

Wat willen we bereiken concreet

- Het gebruik van de inkomensondersteunende regelingen, in het bijzonder door de doelgroepen kinderen in arme gezinnen, jongeren en ouderen, is minimaal gelijk aan 2013.

Wat gaan we daar voor doen

- Ter invulling aan Ferm Werk.
- We monitoren het gebruik van alle regelingen inclusief het Jeugdsportfonds.

Werk

Vanwege een zich terugtrekkende rijksoverheid en de afname van de rijkssubsidies wordt de gemeentelijke regie op het sociale domein steeds belangrijker. De nu optredende tekorten worden grotendeels gecreëerd door teruglopend rijksbudget WSW en participatiebudget. Gemeenten krijgen te maken met:

- meer taken;
- meer verantwoordelijkheid;
- meer (financiële) risico's;
- een regierol.

Vooralsnog wordt gekozen voor een maatwerkaanpak bij de re-integratie. Basis is dat iedereen naar vermogen moet kunnen meedoen. Daar is onze dienstverlening op ingericht. Het betekent dat de individuele diagnose leidend is voor de inzet van onze middelen. We streven naar het maximaal haalbare, bij voorkeur het aanvaarden van betaald werk. Daarvoor is een goede afstemming met werkgevers van cruciaal belang.

Door de start van Ferm Werk in 2014 worden de krachten op het punt van re-integratie gebundeld.

Doorontwikkeling van de werkgeversbenadering heeft daarbij een hoge prioriteit. Werkgevers worden aangesproken op hun maatschappelijke betrokkenheid. Onze dienstverlening wordt op hen afgestemd zodat belemmeringen worden weggenomen en mensen uit het uitkeringsbestand aan de slag kunnen.

De dienstverlening rondom re-integratie wordt opgesplitst in drie takken:

- beschut werken;
- ontwikkeling en plaatsing;
- poort (inkomen).

Deze verdeling sluit niet aan op de huidige manier van werken en de dienstverleningsovereenkomsten zijn nog in conceptvorm. Een onderscheid van de kpi's is momenteel dan ook niet definitief te maken. Beschut werken past op dit moment bij het product WSW en de overige twee takken zullen daar waar mogelijk gesplitst worden in het onderdeel Werk met als doel zo veel mogelijk aan te sluiten bij de toekomstige dienstverlening van Ferm Werk.

Ontwikkeling

Wat willen we bereiken

- Zo veel mogelijk potentiële werknemers (pw'ers) doen naar vermogen mee.

Wat willen we bereiken concreet

- 40% van de cliënten met een re-integratietraject stijgt binnen 12 maanden ten minste 1 trede op de participatieladder.
- verhogen van de verdien capaciteit met 15 % t.o.v. 2013.
- 80% van de nieuwe cliënten wordt binnen 8 weken na de intake op een traject geplaatst.

Wat gaan we daarvoor doen

Ter invulling aan Ferm Werk

Plaatsing

Wat willen we bereiken

- Zo veel mogelijk uitkeringsgerechtigden stromen uit naar reguliere arbeid.
- Uitkeringsgerechtigden worden direct bij melding actief bemiddeld naar het voor hen hoogst haalbare.
- Een actief, regionaal en lokaal arbeidsmarktbeleid.

Wat willen we bereiken concreet

- De uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar betaald werk in 2014 is 15% van het aantal uitkeringsgerechtigden op 1-1-2014.
- Alle nieuwe cliënten krijgen binnen 4 weken een integrale diagnose, inclusief indeling op de participatieladder.
- 80% van de nieuwe cliënten wordt binnen 8 weken na de intake op een traject geplaatst.
- Er is een lokaal marktbeleid opgesteld met aandacht voor 'social return on investment' (SROI).

Wat gaan we daarvoor doen

Ter invulling aan Ferm Werk

WSW (beschut werken)

Wat willen we bereiken

- Financieel uitvoerbare regeling.
- Zoveel mogelijk WSW-geïndiceerden extern geplaatst op regulier betaald werk (begeleid werk).

Wat willen we bereiken concreet

- Een stijging van 10% van het aantal extern geplaatsten (begeleid werk) ten opzichte van 2013.
- Het aantal geplaatst op detachering is minimaal gelijk aan 2013.
- Financieel eindresultaat is 10% afgenomen ten opzichte van 2013.

Wat gaan we daarvoor doen

Ter invulling aan Ferm Werk

Schuldhelpverlening

Met ingang van 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) in werking getreden. In het daarop gebaseerde beleidsplan Integrale schuldhelpverlening 2012-2016 is vastgelegd hoe Woerden schuldhelpverlening uitvoert. De aanwezigheid van schulden in het gezin is een indicator voor meerdere problemen in een gezin. Schuldhelpverlening is daardoor een belangrijke signaleerder voor WoerdenWijzer.nl.

Wat willen we bereiken

- Mensen met financiële problemen krijgen de ondersteuning die past bij hun eigen situatie en mogelijkheden: zij worden aangesproken op hun eigen kracht en eigen netwerk.
- De rol van vrijwilligers wordt versterkt, ondersteund vanuit de professionele schuldhelpverlening.
- Inwoners met problematische schulden worden ondersteund om te komen naar een optimale financiële situatie, het liefst schuldenvrij.
- Als er sprake is van meervoudige problematiek sluit de schuldhelpverlening aan bij een integrale aanpak.

Wat willen we bereiken, concreet

- Het aantal klanten dat door vrijwilligers wordt ondersteund neemt toe met 10% t.o.v. 2013.
- Het eerste gesprek met de schuldhelpverlener vindt plaats binnen 4 weken na aanmelding/aanvraag.
- Niet meer dan 10% van de mensen die een beroep doen op schuldhelpverlening haakt af.
- Het aantal hulpverzoeken van recidivisten is stabiel ten opzichte van jaar 2013.
- Het signaleren van schuldproblematiek en schuldhelpverlening is verankerd in de werkwijze van WoerdenWijzer.nl.

Wat gaan we daarvoor doen

- Verder ontwikkelen van het managementinformatiesysteem; monitoring van de inzet van verschillende producten, de resultaten daarvan en de doorlooptijden.
- Implementatie van het werken met klantprofielen met een gedifferentieerd trajectaanbod.
- Doorontwikkelen van de samenwerking met Welzijn Woerden vanuit het project 'Financiële zelfredzaamheid voor burgers door burgers'.
- Aanhaken bij en verdere inbedding van uitvoering schuldhelpverlening in het concept 'sociaal makelpunt'.

7. WERK EN INKOMEN (FINANCIËN)

Financiële toelichting

In onderstaande tabel staan de lasten en baten die aan programma 7 zijn verbonden. De specificatie is gebaseerd op de productenlijst van de begrotingsvoorschriften.

Meerjarenraming bestaand beleid (going concern) (bedragen x € 1.000,-)

Lasten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2013	2014	2015	2016	2017
Bijstandverlening	7.608	9.786	9.786	9.786	9.786
Sociale werkvoorziening	6.756	6.037	5.808	5.910	5.999
Minimabeleid	2.373	1.673	1.673	1.673	1.673
Maatschappelijke begeleiding en advies	1.398	1.529	1.529	1.529	1.529
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	2.600	1.571	1.487	1.487	1.487
Totaal lasten	20.735	20.596	20.283	20.385	20.474
Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2013	2014	2015	2016	2017
Bijstandverlening	5.933	5.933	5.933	5.933	5.933
Sociale werkvoorziening	6.052	5.416	5.082	5.082	5.082
Minimabeleid	25	26	26	26	26
Maatschappelijke begeleiding en advies	5	4	4	4	4
Inburgering & Werkgelegenheidsbeleid	655	505	505	505	505
Totaal baten	12.670	11.884	11.550	11.550	11.550
Saldo Programma 7	8.065	8.712	8.733	8.835	8.924

Verklaring begroting 2014 ten opzichte van 2013

Het verschil tussen de begroting 2014 en de begroting 2013 bedraagt € 647.000,-.

Hieronder een toelichting van bedragen groter dan € 50.000,-.

Bijstandverlening

Het verschil 2014 en 2013 wordt vooral veroorzaakt door het hier verantwoord van de uitvoeringskosten van HNW. In 2013 zijn de uitvoeringskosten verdeeld over meerdere onderdelen. Dit verklaart ook de lagere raming 2014 bij Minimabeleid en Inburgering & werkgelegenheidsbeleid. Voor uitvoeringskosten HNW is een structureel bedrag van € 1.921.000,- opgenomen.

De cliëntgebonden kosten en rijksbijdrage zijn voor 2014-2017 gelijk gehouden aan de jaarschijf 2013.

Sociale werkvoorziening

In vergelijking met 2013 is rekening gehouden met een lagere rijksbijdrage. Omdat er van uitgegaan wordt dat deze rijksbijdrage wordt doorbetaald is aan de lastenkant eenzelfde bedrag opgenomen.

Tevens is aan de lastenkant een oplopende bijdrage in het nadelig exploitatietekort opgenomen van de voormalige Sluis van

€ 621.000,-

€ 726.330,-

€ 828.570,-

€ 917.320,-

Maatschappelijke begeleiding en advies

Door de komst van Woerden Wijzer.nl en de uitvoering die we in 2014 geven aan de transitie Jeugdzorg zijn er een aantal zaken in relatie tot JGZ en CJG anders ingericht. Een gedeelte van de kosten die in 2013 op deze producten worden verantwoord (programma 6) komen nu ten laste van het product Algemeen maatschappelijk werk. Deze wijziging in het verantwoorden van de kosten zorgt met name voor hogere kosten op dit product.

Inburgering en werkgelegenheid

Door de vele onzekerheden rondom het Participatiebudget is voorshands uitgegaan van de bedragen, welke waren opgenomen in het meerjarenperspectief 2013-2016. Met ingang van 2014 worden geen gelden meer ontvangen voor inburgering en is dus alleen sprake van een rijksbudget voor re-integratie.

Voor een totaaloverzicht van (onvermijdelijke) ontwikkelingen/vervangingsinvesteringen en budgettair neutrale ontwikkelingen voor 2014-2017 wordt verwezen naar de bijlage.

8. FINANCIEN EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

1. Algemeen

Wat willen we bereiken (collegedoel)

Een 'gezond huishoudboekje', oftewel een duurzame, goede, evenwichtige financiële positie met een sluitende (meerjaren)begroting. Daarnaast een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden.

Wat willen we bereiken, concreet

- Sluitend meerjarenperspectief 2014-2017.
- Een plaats in de top-5 van de financiële ranglijst van gemeenten in de provincie Utrecht (nu positie 10).
- Verder verbeteren inzicht in 'going concern' en nieuw beleid.

Wat gaan we daarvoor doen

- Naleving van de richtlijnen Financial Governance (budgetbeheer):
 - saldering en opvang tegenvallers in principe binnen het betreffende programma (i.p.v. aanspreken post onvoorzien)
 - meevallers gaan rechtstreeks naar de Algemene Reserve
 - sturing op nut en noodzaak (omvang) van reserves en voorzieningen
 - Beperking van de jaarlijkse budgetoverhevelingen
 - Uitvoering geven aan de wet Hof
 - Implementatie SEPA (Single Euro Payments Area)
 - Budgetcyclus lean uitvoeren
 - Lean maken van financiële processen
 - Interne controle optimaliseren
 - Opstellen van een 'Begroting In een Oogopslag (BIO)
 - Verhogen van de kwaliteit van de financiële informatievoorziening
- Verhogen financieel bewustzijn budgethouders

2. Meerjarenraming bestaand beleid Programma 8 (bedragen x € 1.000)

Lasten	Begroot 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	66	53	52	50	49
Beleggingen	15	13	13	13	13
Algemene uitkering gemeentefonds	9	9	9	9	9
Algemene baten, lasten en onvoorzien	-199	966	-1.434	-1.548	-1.039
Wet WOZ	382	305	304	303	303
Plaatselijke belastingen	260	237	237	234	234
Saldo van de productiemiddelen en productiecentra	227				
Mutaties reserves en voorzieningen Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	930	911	713	905	1.082
Mutaties reserves en voorzieningen Jeugd, Sport en onderwijs	109	15	16	16	17
Mutaties reserves en voorzieningen Programma Financien en Algemene Dekkingsmiddelen	7.124	2.550	2.779	2.793	2.808
Saldo van de rekening na bestemming					
Totaal lasten	8.923	5.059	2.689	2.775	3.476

PROGRAMMABEGROTING 2014

Baten	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2013	2014	2015	2016	2017
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	1.638	584	584	584	584
Beleggingen	300	261	261	261	261
Bespaarde rente	3.809	3.781	3.798	3.640	3.605
Algemene uitkering gemeentefonds	43.078	44.691	41.658	41.752	41.337
Algemene baten, lasten en onvoorzien	13				
OZB Gebruikers	1.438	1.438	1.438	1.438	1.438
OZB Eigenaren woningen	8.540	8.642	8.649	8.649	8.649
Toeristenbelasting	50	50	50	50	50
Hondenbelasting	160	164	164	164	164
Precario	121	123	123	123	123
Plaatselijke belastingen	18	18	18	18	18
Saldo voor bestemming resultaat	-8				
Mutaties reserves en voorzieningen Bestuur en Organisatie	150				
Mutaties reserves en voorzieningen Ruimtelijke Ordening, wonen en grote projecten	417	577	410	348	264
Mutaties reserves en voorzieningen Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu	255	8	8	8	8
Mutaties reserves en voorzieningen Beheer Openbare Ruimte en infrastructuur	4.538	6.849	5.362	2.063	370
Mutaties reserves en voorzieningen Jeugd, Sport en Onderwijs	174				
Mutaties reserves en voorzieningen Zorg en Welzijn	100				
Mutaties reserves en voorzieningen Werk en Inkomen	776				
Mutaties reserves en voorzieningen Financiën en Algemene dekkingsmiddelen	4.894	1.160	942	835	965
Totaal baten	70.461	68.346	63.465	59.933	57.836
Saldo Programma 8	-61.538	-63.237	-60.046	-56.328	-53.430

3. Uitkomsten (meerjaren)begroting 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
saldo juni 2013	1.409	-187	24	-223
ontwikkelingen na juni:				
ontwikkeling algemene uitkering	1.200	-250	-220	-700
opheffen samenwerkingsverbanden WMO / IASZ	-600	-200	-100	0
leges omgevingsvergunningen	-200	-100	-50	0
Wet Sociale Werkvoorziening	-65	-169	-272	-361
ICT voordeel samenwerking Oudewater	0	113	113	113
diversen/overig	-460	-261	-16	-138
Beleidswijzing rentetoerekening Algemene Reserve	884	1.025	950	875
tgw notitie risicomanagement *1				
Saldo september 2013	2.168	-29	429	-434
af: incidentele lasten Oudewater (juni-overleg)	-1.000			
af: incidentele lasten WoerdenWijzer.nl (juni-overleg)	-560			
af: stimulering lokale economie/arbeidsmarkt	-150			
Saldo begroting 2014-2017	458	-29	429	-434

niet opgenomen in bovenstaande tabel:				
inschatting gevolgen troonrede *2	-676	-1.099	-1.454	-1.509

*1

Naar aanleiding van de notitie over het risicomanagement is berekend dat het weerstandsvermogen van de gemeente Woerden een minimale hoogte moet hebben. Aangezien het saldo van de algemene reserve voldoet aan dit criteria, kan de jaarlijkse rentetoevoeging op deze reserve komen te vervallen. In 2014 wordt dit uitgangspunt opgenomen in de geactualiseerde versie van deze notitie.

*2

Onder voorbehoud van besluitvorming in de 1ste en 2de kamer.

4. Uitgangspunten voor de begroting 2014 en meerjarenramingen 2014-2017**Prijsstijgingen**

De prijsstijging voor 2014 is in principe zoals die verwacht wordt in de junicirculaire 2013 van het gemeentefonds. Dit betreft de prijsmutatie BBP (Bruto Binnenlands Product). In afwachting van deze circulaire wordt voorshands uitgegaan van een prijsstijgingspercentage van 2. Voor de jaren 2015 tot en met 2017 geldt als uitgangspunt dat uitgavenstijgingen als gevolg van inflatie worden gecompenseerd door inkomstenstijging als gevolg van inflatie. Dit geldt ook voor de verhoging van de (welzijns)subsidies. Voor de raming van de bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen wordt uitgegaan van de begrotingen 2014 en meerjarenbegroting van de betreffende GR.

Loonkostenstijgingen

Gestart is het overleg tussen de vakbonden en de werkgever (CvA) over een nieuwe cao gemeenten. De huidige CAO liep t/m 31 december 2012. Van werkgeverszijde wordt ingezet op de zgn. loonsombenadering. Via deze benadering kan loonruimte gevonden worden door middelen die worden gereserveerd voor secundaire arbeidsvoorwaarden om te zetten naar primair loon zonder dat budgettair meer ruimte moet worden gezocht. Op basis van dit uitgangspunt wordt in de begroting 2014-2017 uitgegaan van de nullijn.

Ontwikkeling aantallen woningen en inwoners

Basis is het werkelijk aantal inwoners en woningen per 1 januari 2013 (CBS).

Vervolgens is geprognosticeerd de groei in het aantal woonruimten over 2013 tot en met 2017. Op deze groei wordt – op basis van een gemiddelde woningbezetting van 1,2 personen – de meerjarige groei van het inwoneraantal berekend.

De toename van het woningaantal is gebaseerd op de nota Wonen 2006+. Hierin is het beleidsuitgangspunt geformuleerd t/m 2015 een taakstellend aantal van gemiddeld 220 woningen per jaar en vanaf 2015 een taakstellend aantal van gemiddeld 120 woningen. Voor het opstellen van de begroting 2014-2017 wordt uitgegaan van de volgende aantallen inwoners en woningen per 1 januari.

Aantal inwoners

Jaar	Inwoners	Toename
2013	50.338	
2014	50.602	264
2015	50.866	264
2016	51.010	144
2017	51.154	144

Aantal woningen, incl. bijzondere woongebouwen

Jaar	Woningen	Toename
2013	20.822	
2014	21.042	220
2015	21.262	220
2016	20.382	120
2017	21.502	120

Rentepercentage en afschrijvingstermijnen

In de meerjarenbegroting is voor de jaren 2014 t/m 2017 rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

Renteomslagpercentage	3,75
Rente nieuwe investeringen	3,75
Rente grondbedrijf	4,25
Rente kort geld	0,50

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende geldleningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

Bij de uitgangspunten voor de begroting 2013 is uitgegaan van een verlaging van het rentepercentage van 4,25 naar 3,75 voor de jaren 2013 en 2014. Voor 2015 en 2016 bleef het rentepercentage gehandhaafd op 4,25. Dit in afwachting van eventuele renteontwikkelingen in negatieve zin. Deze ontwikkelingen hebben zich echter niet voorgedaan. Aanzienlijke rentestijgingen worden voorlopig ook niet verwacht, waardoor het gerechtvaardigd is om het percentage van 3,75 in de gehele begrotingsperiode 2014 t/m 2017 te hanteren. Door voortzetting van het percentage van 3,75 kan voor de jaren 2015 t/m 2017 € 200.000,- worden ingeboekt.

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zijn conform de notitie Afschrijvingsbeleid, zoals deze is vastgesteld in een vergadering van de raad van december 2010. Hierin is mede bepaald dat in het eerste jaar van investering geen afschrijving plaatsvindt. Onderzocht is wat de voordelen zijn voor wat betreft de kapitaallasten, de nieuwe financieringsbehoefte en de exploitatielasten bij het toepassen van de nieuwe, binnen de BBV-normen toegestane, afschrijvingstechnieken. De resultaten hiervan worden verwerkt in een herziene notitie Afschrijvingsbeleid, die wordt verwerkt in de notitie Financial Governance.

De A12BRAVO-projecten worden in één keer afgeschreven ten laste van de reserve Infrastructurele werken.

Kapitaallasten

In de begroting 2014 en meerjarenraming 2015-2017 is rekening gehouden met vrijvallende kapitaallasten. De volgende bedragen zijn opgenomen (bedragen x € 1.000; - is ten gunste van, + ten laste van)

PROGRAMMABEGROTING 2014

Jaar	Bedrag kapitaallasten	Totale vrijval/toename op jaarbasis (A+B)	Vrijval budgettair neutraal (A)	Vrijval/toename tgv/tlv resultaat op jaarbasis (B)
2014	15.123			
2015	15.130	+ 7	- 21	+ 28
2016	14.728	- 402	- 143	- 259
2017	14.690	- 38	+ 21	- 59

Post Onvoorzien

De raming is gebaseerd op de minimale norm van de provincie Utrecht van € 2,50 per inwoner.

Dividend

In de begroting 2014 is te ontvangen dividend geraamd van Vitens (€ 120.700,-) en de Bank Nederlandse Gemeenten (€ 140.000,-).

Lokale heffingen

Voor een overzicht van de lokale heffingen/lasten wordt verwezen naar de betreffende paragraaf in deze programmabegroting.

Algemene uitkering

In de meerjarenbegroting 2014-2017 zijn voor de algemene uitkering de volgende bedragen opgenomen.

Jaar	Bedrag
2014	41.115.515
2015	38.083.141
2016	38.176.904
2017	37.761.809

Daarnaast is de integratie-uitkering Wmo geraamd op € 3.575.323,-.

Genoemde bedragen zijn gebaseerd op de voorjaarscirculaire 2013 van het ministerie.

5. Reserves en weerstandsvermogen

In de begrotingsvoorschriften wordt gesproken over het geraamde totaalsaldo van baten en lasten en geraamd resultaat. Het verschil wordt veroorzaakt door toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

In onderstaand overzicht zijn de toevoegingen en onttrekkingen per reserve weergegeven, gesplitst in een rentebedrag en een begrotingsbedrag.

Toevoegingen	Rente	Begrotingsbedrag	Totaalbedrag	Programma
VCP	0	288.338	288.338	4
Riolering	44.184	0	44.184	4
Infrastructurele werken	578.063	0	578.063	4
Subregionale gelden	13.853	0	13.853	5
Inventaris gymnastiekonderwijs	1.380	0	1.380	5
Algemene reserve	884.368	0	884.368	8
Grondbedrijf	813.611	0	813.611	8
Vitens	12.570	0	12.570	8
Rente risico	0	564.477	564.477	8
Dekking kapitaallasten	274.866	0	274.866	8
Totaal toevoegingen	2.622.895	852.815	3.475.710	

PROGRAMMABEGROTING 2014

Onttrekkingen	Begrotingsbedrag	Programma
Nadeel gebouwen	214.234	2
Onderhoud vastgoed	362.307	2
Groenfonds	7.500	3
Infrastructurele werken	6.100.000	4
Riolering	59.740	4
Afvalstoffen	291.838	4
VCP	397.701	4
Vitens	52.570	8
Dekking kapitaallasten	807.068	8
BTW-compensatiefonds	100.000	8
Algemene reserve	200.000	8
Totaal onttrekkingen	8.592.958	

Het rentebedrag van de reserve Structurele dekking exploitatie van € 1.157.900,- wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van de begroting en is niet in bovenstaand overzicht opgenomen.

In onderstaand overzicht worden de toevoegingen en onttrekkingen in meerjarenperspectief weergegeven. (bedragen x € 1.000,-).

Toevoegingen	2014	2015	2016	2017	Programma
VCP	288	288	288	288	4
Riolering	44	53	181	336	4
Afvalstoffen	0	0	235	313	4
Infrastructurele werken	578	371	201	145	4
Inventaris gymnastiekonderwijs	1	1	1	2	5
Subregionale gelden	14	14	15	15	5
Grondbedrijf	814	848	884	922	8
Algemene reserve	884	1.100	1.100	1.100	8
Vitens	13	11	10	8	8
Dekking kapitaallasten	275	255	235	214	8
Renterisico	564	564	564	564	8
Totaal	3.475	3.505	3.714	3.907	
Onttrekkingen	2014	2015	2016	2017	Programma
Nadeel gebouwen	214	119	0	0	2
Onderhoud vastgoed	362	290	348	264	2
Groenfonds	8	8	8	8	3
Riolering	60	0	0	0	4
Afvalstoffen	292	91	0	0	4
Infrastructurele werken	6.100	4.900	1.700	0	4
VCP	398	371	363	370	4
Algemene reserve	200	0	0	0	8
Dekking kapitaallasten	807	794	786	917	8
BTW-compensatiefonds	100	97	0	0	8
Vitens	53	51	50	48	8
Totaal	8.594	6.721	3.255	1.607	

In meerjarenperspectief geeft de ontwikkeling van de totale stand van zaken en het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen het volgende beeld te zien.

OVERZICHT RESERVES 2014 t/m 2017 (bedragen x € 1.000)				
Naam reserve/voorziening	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	01-01-14	01-01-15	01-01-16	01-01-17
RESERVES				
A. Algemene reserves				
Algemene reserve	7.572	8.256	9.356	10.456
Algemene reserve grondbedrijf	4.853	5.667	6.515	7.399
Totaal A	12.425	13.923	15.871	17.855
B. Bestemmingsreserves				
Afvalstoffenheffing	2.834	2.542	2.451	2.686
Riolering	1.178	1.163	1.216	1.397
Totaal B	4.012	3.705	3.667	4.083
C. Overige bestemmingsreserves				
a. vereveningsreserves				
Wmo	1.282	1.282	1.282	1.282
VCP	831	722	639	565
Ibor	530	530	530	530
Renterisico	1.620	1.620	1.620	1.620
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	2.968	2.606	2.316	1.968
Dekking kapitaallasten	7.330	6.798	6.258	5.708
Nadeel gebouwen	334	119	0	0
Revitalisering wijken/bedrijfsterreinen	141	141	141	141
Inventaris zwembaden	247	247	247	247
b. overige				
Structurele dekking exploitatie	30.877	30.877	30.877	30.877
BTW-compensatiefonds	197	97	0	0
Groenfonds	217	209	202	194
Infrastructuurle werken	15.415	9.893	5.364	3.865
Herstructurering Schilderskwartier	1.250	1.250	1.250	1.250
Achtergestelde lening Vitens	335	295	255	215
c. Onderwijsreserves				
Schoolgebouwen buitenkant	79	79	79	79
Inventaris gymn. Onderwijs	37	38	40	41
Subregionale gelden	369	383	398	413
Onderwijskansenbeleid	703	703	703	703
Totaal	64.762	57.889	52.201	49.698
TOTAAL reserves	81.199	75.517	71.739	71.636
D. Voorzieningen				
Verlofrechten	52	52	0	0
Pensioen (oud)wethouders	2.728	2.666	2.595	2.525
Totaal voorzieningen	2.780	2.718	2.595	2.595
	83.979	78.235	74.334	74.231

Bovenstaand overzicht is gebaseerd op bestaand beleid en inclusief genomen raadsbesluiten t/m juni 2013.
De vermindering van het totaalbedrag reserves wordt vnl. veroorzaakt door de reserve infrastructuurle werken.
De kosten van uitvoering van de (Bravo)projecten, die uit deze reserve worden gedekt, worden jaarlijks aan deze

reserve onttrokken. Op grond van de begrotingsvoorschriften mogen investeringen met een maatschappelijk nut jaarlijks ten laste van de reserve worden gebracht.

Reserves worden onderscheiden naar:

- Algemene reserves;
- Bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifieke besteed hoeven te worden;
- Overige bestemmingsreserves.

De raad is het bevoegde orgaan om te besluiten over toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd te besluiten over toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves.

Onder algemene reserves wordt verstaan algemeen vrij beschikbare reserves.

De gemeente Woerden kent twee algemeen vrij beschikbare reserves, namelijk:

- Algemene reserve
Raming saldo 1 januari 2014 € 7.571.833,-.
- Algemene reserve grondbedrijf
Raming saldo 1 januari 2014 € 4.852.933,-.

De reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Riolering zijn ondergebracht bij de bestemmingsreserves. Mogelijke overschotten/tekorten worden verrekend via de betreffende reserves met als doel al te grote tariefschommelingen te voorkomen. Uitgangspunt bij deze heffingen is en blijft 100% kostendekkendheid.

De overige bestemmingsreserves zijn met een bepaald specifiek doel, waarvan alleen de raad bevoegd is de bestemming te wijzigen.

Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

Een aantal reserves heeft betrekking op zogenaamde gesloten circuits. Eventuele over- of onderschrijdingen worden verrekend in de jaarrekening. Tussentijds vindt normaliter geen bijstelling plaats. Dit betreft de reserves afvalstoffenheffing, rioolrechten, VCP, Wmo, revitalisering wijken/bedrijfsterreinen, lbor, renterisico, onderhoud gemeentelijk vastgoed, subregionale gelden, onderwijsachterstandenbeleid en onderhoud onderwijsgebouwen. Reserves en voorzieningen met een negatief saldo zijn niet toegestaan. Indien deze situatie toch ontstaat, wordt via een bijdrage uit de algemene reserve het saldo weer op nul gebracht.

Per reserve/voorziening is een specificatieformulier beschikbaar, waarin het doel en het verloop wordt aangegeven. Jaarlijks wordt gekeken naar het bestaansrecht, de noodzaak en de relatie tussen de stand van de reserve/voorziening en het doel.

De vorming en vrijval van reserves

Er worden geen voorstellen gedaan om te komen tot de vorming dan wel opheffing van een reserve op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten. Indien van toepassing gebeurt dit via afzonderlijke voorstellen aan de raad.

De vorming en vrijval van voorzieningen

Er worden geen voorstellen gedaan om te komen tot de vorming dan wel opheffing van een voorziening op basis van nieuwe beleidsuitgangspunten.

De toerekening en verwerking van de rente over de reserves

Het rentepercentage is gelijk aan het renteomslagpercentage. De rente van de reserve structurele dekking exploitatie wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van de begroting. De rente van de Algemene reserve, reserve grondbedrijf, riolering, infrastructurele werken, Vitens, dekking kapitaallasten incl. onderwijs, inventaris gymnastiekonderwijs en subregionale gelden wordt toegevoegd aan deze betreffende reserve. De rente van de overige reserves en voorzieningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Maximalsaldo reserves

Conform de door de raad vastgestelde uitgangspunten zijn enkele reserves gebonden aan een maximaal saldo. Indien het saldo wordt overschreden, komt dit bedrag ten gunste van de Algemene reserve.

6. EMU-saldo

Gemeenten zijn verplicht een sluitende begroting te hebben, dat wil kort samengevat zeggen dat de baten ten minste voldoende moeten zijn om de lasten te kunnen dragen. Geen tekort dus op gemeentelijk niveau. In de Europese Unie zijn afspraken gemaakt hoe het EMU-tekort moet worden berekend. Dit om de cijfers tussen de landen beter te kunnen vergelijken. Deze afspraken (in Nederland opgenomen in de zogenoemde Informatie voor derden, Iv3) betekenen ook dat het EMU-saldo op een andere wijze wordt berekend dan hoe de gemeenten zelf hun begroting opstellen.

Een voorbeeld. Indien een nieuw stadhuis € 10 miljoen kost, telt dit bedrag in een jaar volledig mee bij het EMU-saldo. In de begroting en rekening van gemeenten wordt dit bedrag verdeeld over het aantal jaren dat het gebouw naar schatting meegaat (de afschrijvingsperiode). Doordat met twee methoden wordt gewerkt, ontstaan er dus twee uitkomsten.

Gemeenten werken met het baten-lastenstelsel. Het EMU-saldo wordt gemeten op kasbasis. Er vindt dus een andere behandeling plaats van onder meer investeringen en aankopen van grond. Door deze andere behandeling kan een sluitende begroting op basis van het baten-lastenstel toch leiden tot een EMU-tekort.

In het kader van de beheersing van het EMU-saldo moeten de lokale overheden een raming van het eigens EMU-saldo opnemen in de begroting. In de begroting 2014 betreft dit de jaren 2013, 2014 en 2015.

Het EMU-saldo voor de gemeente Woerden moet als volgt worden berekend (bedragen x € 1.000,-).

Omschrijving	+ of -	2013	2014	2015
Exploitatiesaldo voor toevoeging/onttrekking reserves		261	-6.219	-5.358
Afschrijvingen	+	10.926	7.257	7.325
Bruto dotaties aan voorzieningen	+	0	71	71
Investeringen in materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	12.036	13.000	11.000
Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken e.d.	-	7.815	3.100	2.100
Opbrengsten uit verkoop van grond	+	9.827	16.332	11.598
Berekend EMU-saldo gemeente Woerden	+	1.163	3.241	-1.564

Budgetautorisatie

Lasten programma's	2014	2015	2016	2017
1. Bestuur & Organisatie	10.795	10.429	10.389	10.366
2. Ruimtelijke Ordening, Wonen en Grote Projecten / Investeringsen	7.789	7.756	7.715	7.685
3. Cultuur, Economie en Milieu	7.432	7.451	7.430	7.424
4. Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	25.923	24.589	21.094	19.323
5. Jeugd, Sport en Onderwijs	13.875	13.898	13.869	13.962
6. Zorg en Welzijn	10.963	10.861	10.857	10.834
7. Werk en Inkomen	20.596	20.283	20.385	20.474
8. Financien en algemene dekkingsmiddelen	5.059	2.688	2.776	3.476
Totaal lasten	102.432	97.955	94.515	93.544
Baten programma's				
1. Bestuur & Organisatie	1.069	1.078	1.078	1.078
2. Ruimtelijke Ordening, Wonen en Grote Projecten / Investeringsen	3.789	3.689	3.739	3.789
3. Cultuur, Economie en Milieu	2.938	2.938	2.938	2.938
4. Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur	10.483	10.771	11.347	11.631
5. Jeugd, Sport en Onderwijs	2.452	2.454	2.454	2.454
6. Zorg en Welzijn	1.046	957	957	957
7. Werk en Inkomen	11.884	11.550	11.549	11.549
8. Financien en algemene dekkingsmiddelen	68.345	63.465	59.933	57.836
	102.006	96.902	93.995	92.232
Totaal baten minus lasten	- 426	-1.054	-521	-1.309
Bij: wijziging rentesystematiek agv notitie risicomanagement	884	1.025	950	875
Saldo 2014-2017	458	-29	429	-434

<i>niet opgenomen in bovenstaande tabel:</i>				
<i>inschatting gevolgen troonrede *2</i>	-676	-1.099	-1.454	-1.509

Overzicht van incidentele baten en lasten

	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017
Incidentele lasten				
Bestuur en organisatie:				
KCC	3.177	0	0	0
Continue Verbeteren	25.000	0	0	0
Frictiekosten reorganisatie	175.000	0	0	0
Gebiedsmonitor leefbaarheid en veiligheid	20.000	0	20.000	0
Vervanging bestaand serverplatform	15.000	0	0	0
Bestelbus	0	0	16.000	0
Samenwerking Oudewater	1.000.000	0	0	0
Ruimtelijke Ordening, wonen en Grote projecten/Investerings:				
Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu:				
Stimulering lokale economie (prioriteit)	150.000	0	0	0
Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur:				
Baggeren extra budget 2014 (prioriteit)	241.000	0	0	0
Baggeren extra budget 2015 (prioriteit)		372.000	0	0
Baggeren extra budget 2016 (prioriteit)	0	0	0	0
Baggeren extra budget 2017(prioriteit)	0	0	0	0
Jeugd, Sport en Onderwijs:				
Zorg en Welzijn:				
WoerdenWijzer.nl	560.000	0	0	0
Werk en Inkomen:				
Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen:				
totaal incidentele lasten	2.189.177	372.000	36.000	0

Paragrafen

- **Bedrijfsvoering**
- **Financieel**
- **Grondbeleid**
- **Lokale heffingen**
- **Onderhoud kapitaalgoederen**
- **Verbonden partijen**
- **Weerstandsvermogen**

PARAGRAAF 1 – BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering

De inhoud van het regiedocument blijft ook in 2014 leidend voor de bedrijfsvoering: voortdurende verbetering van de dienstverlening, versterken van de regisserende werkwijze en vergroting van het kostenbewustzijn als inhoudelijke speerpunten.

In de loop van 2013 is vastgesteld dat enerzijds in het regiedocument verder focus moet worden aangebracht en dat anderzijds de managementstructuur tekortkomingen heeft. Het regiedocument kent te veel onderwerpen die tegelijkertijd moeten worden opgepakt; in de managementstructuur moet de concernbrede verantwoordelijkheid en de aansturing van gemeentebrede thema's worden verbeterd. Ook werd vastgesteld dat, hoewel er veel goed gaat, er op een aantal plekken in de 'dagelijkse productie' storende fouten worden gemaakt. Dit heeft geleid tot de keuze voor een plattere managementstructuur, waarin een vierhoofdige directie o.l.v. de gemeentesecretaris / algemeen directeur - naast de algemene ambtelijke leiding - met name de verantwoordelijkheid neemt voor de gemeentebrede (bestuurlijke) thema's. De teammanagers zijn verantwoordelijk voor de planning en kwaliteit van de 'dagelijkse' productie. De laag van afdelingsmanagers is geschrapt.

Gekoppeld aan de wijziging van de managementstructuur wordt in 2014 gewerkt met een aangepaste planning- en controlcyclus. Hoewel hiervan op het moment van schrijven nog slechts de contouren bekend zijn, is al wel zeker dat deze zowel geïntensiveerd als vereenvoudigd wordt. Geïntensiveerd doordat de directie maandelijkse checksessies met de teammanagers heeft op basis van een vaste set van informatie. Vereenvoudigd omdat geïnvesteerd wordt in de verbetering van de managementinformatie, waardoor de verantwoordingsdocumenten eenvoudiger gerealiseerd kunnen worden. Vereenvoudigd ook omdat we willen kiezen voor – naast vanzelfsprekend de jaarrekening – één bestuurlijk verantwoordings- en bijsturingsmoment, halverwege het begrotingsjaar.

2014 staat in het teken van het versterken van de sturing op de realisatie van de bestuurlijke en organisatorische doelen en op de wijze waarop we dit, samen met de sterke samenleving, op een effectieve en efficiënte wijze doen.

Vanzelfsprekend blijft daarnaast bijzondere aandacht uitgaan naar vier thema's uit het regiedocument:

- Risicomanagement. Met de vereenvoudigde planning & control, zal de aandacht in toenemende mate gericht zijn op afwijkingen en risico's. Op dit gebied is de afgelopen jaren al flinke vooruitgang geboekt, maar intensieve aandacht blijft noodzakelijk.
- Procesmanagement. Als instrument voor zowel verbetering van de dienstverlening als voor kostenbewustzijn, is blijvende aandacht voor procesmanagement nodig. In het begrotingsjaar wordt veel energie gestoken in de koppeling van procesinrichting met digitalisering en het genereren van zinvolle managementinformatie (kpi's)
- Strategisch HR-beleid. Gericht op strategische personeelsplanning in het licht van nieuwe taken, resterende bezuinigingstaakstelling en een vergrijzend ambtenarenapparaat. Daarnaast focus op flexibiliteit en continue kwaliteitsverbetering o.a. door de kwalitatieve vlootshouw.
- Inkoopbeleid. Essentieel instrument voor een gemeente die zich in toenemende mate regisserend wil opstellen en de feitelijke 'productie' waar mogelijk wil uitbesteden.

Een sluitend meerjarenperspectief

Dit jaar is er weer veel gedaan om een sluitend meerjarenperspectief te kunnen vaststellen. In deze begroting is dit meerjarenperspectief uitgewerkt. Over het realiseren van de bezuinigingen rapporteren we in de bestuursrapportages.

Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor een jaarlijkse interne toetsing van de bestuurlijke informatievoorziening en de rechtmatigheid van de beheersbehandelingen. Het gaat hierbij om de rechtmatigheid van verschillende processen. Hiervoor is door de internecontrolefunctionaris een internecontroleplan opgezet. Hierin zijn de processen beschreven waarop verbijzonderde interne controle moet plaatsvinden. Het betreft een meerjarig plan dat door het college is vastgesteld.

In 2012 is een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening afgegeven. De accountantsverklaring bevat naast een oordeel over getrouwheid ook een oordeel over rechtmatigheid. De accountant moet vaststellen dat de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen.

Bij de eindejaarscontrole van de jaarrekening 2012 heeft de accountant een beeld gevormd van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. De accountant is van mening dat de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle voldoen aan de daaraan te stellen eisen. De accountant kan steunen op de bevindingen van de interne controle die door de interne controlefunctionaris binnen de organisatie wordt uitgevoerd. De accountant adviseert wel om de timing en fasering van de verbijzonderde interne controle aan te passen. Dat geeft de mogelijkheid om werkdruk beter te spreiden en de tijdsdruk rondom het jaarrekeningtraject te verlagen. Daarnaast kan een groter deel van de interne controle beoordeeld worden tijdens de interim-controle.

Het is de bedoeling om in het jaar 2014 te werken richting een cyclische controleaanpak, gebaseerd op een risicoanalyse waarbij het materieel belang van de processen wordt meegewogen. De controles richten zich dan vooral op de opzet en werking van het proces en minder op het houden van steekproeven.

Personeelsbeleid

In het regiedocument wordt aangegeven dat het HR-beleid zich de komende jaren richt op drie speerpunten:

- Strategische personeelsplanning
- Breed inzetbare medewerkers
- Beheersing van het personeelsbudget en verbeteren van managementinformatie

Bovenstaande uitgangspunten in acht nemend zal het personeelsbeleid zich ook in 2014 toespitsen op het realiseren van een vitale en flexibele organisatie die zich beweegt in een in vooralsnog ruime arbeidsmarkt. Daarbij gaan we toe naar een slanke organisatie die in staat is om zich gemakkelijk aan te passen aan de omgeving. Kern- en flexfuncties worden onderscheiden. Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren is de instroom minimaal. Hierdoor en door de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd is de gemiddelde leeftijd van de medewerkers toegenomen. Ondanks de blijvende personele bezuinigingen zal in 2014 de instroom van jongeren en het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen onze aandacht hebben. Door het invoeren van procesmanagement kan de capaciteit beter ingezet worden. We kijken steeds kritisch naar de prioriteiten, dit kan leiden tot een takendiscussie.

Centrale vraag blijft hoe wij in staat zijn en blijven om kwalitatief goed en breed inzetbaar personeel te krijgen en te houden. Dit vraagt om inspanningen vanuit het management en vanuit de medewerkers zelf. Ingezette stappen zoals de belangstellingsregistratie, loopbaanbegeleiding en strakke sturing vanuit het management op resultaten worden in 2014 verder doorgezet. Van het vernieuwde management wordt een goede personeelsplanning en vooral moedige gesprekken gevraagd. Het management zal zelf het goede voorbeeld geven. Van de medewerkers wordt gevraagd om aantrekkelijk te blijven voor de arbeidsmarkt, alleen dan is flexibele inzet werkelijk te bereiken.

Informatievoorziening

De gemeente zet goede stappen in het verbeteren van de dienstverlening en het optimaliseren van haar bedrijfsvoering. Per 1 september is de afdelingstructuur verlaten. Informatievoorziening is een thema dat op directieniveau is belegd. De teams ICT, Documentaire Informatievoorziening en Gegevensbeheer bewaken daarbij de kwaliteit van de informatiehuishouding en functioneren als gegevensmakelaar tussen het KCC en de backoffice-applicaties van de verschillende vakafdelingen. Het KCC werkt sinds 2010 met een klantcontactstelsel. Daarnaast is het team Informatiebeleid aan de slag om het programma e-overheid uit te voeren en het digitaal werken verder in te voeren.

Activiteiten die in 2013 zijn gestart zullen in 2014 een vervolg krijgen. Daarnaast zal in 2014 speciale aandacht uitgaan naar de Basisregistratie grootschalige topografie en naar het ondersteunen van procesmatig werken door digitaal werken.

Communicatie

De dynamiek, die zo kenmerkend is voor de gemeente, vraagt om medewerkers en bestuurders met een antenne voor communicatie. De gemeente faciliteert hen met een structuur van samenhangende communicatiemiddelen en de support van communicatieadviseurs, die de Wet openbaarheid van bestuur in het vizier hebben.

Communicatie individualiseert. Het communicatiebeleid past zich aan. De gemeente richt zich met haar persbeleid tot de massa media, én geeft individueel antwoord via Twitter. Webcare (het actief reageren op uitlatingen van derden in sociale media) is nu nog een ad-hocbezigheid van het team Communicatie. In 2014 wordt webcare ingebed in de organisatie.

Ook in 2014 bepalen de decentralisaties de agenda. Het in de markt zetten van een nieuwe organisatie, zoals WoerdenWijzer.nl, Het Nieuwe Werkbedrijf (werktitel) en de jeugdzorg, vraagt om flinke inspanningen op het gebied van communicatie. Denk aan de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl, een website, een introductiecampagne enz. Het thema 'Sterke Samenleving' en de promotie van Woerden krijgen waar mogelijk een accent. Bij de ambtelijke samenvoeging met Oudewater, die 1 januari 2015 gerealiseerd moet zijn, ligt het zwaartepunt op interne communicatie.

PARAGRAAF 2 – FINANCIERING

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2001 is de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) in werking getreden. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is de gemeente verplicht om een zogenoemde treasuryparagraaf op te nemen.

Voor de financiering van activiteiten doen gemeenten een beroep op de kapitaalmarkt, voor zover financiering uit eigen middelen niet mogelijk is. Daarnaast kunnen gemeenten ook (tijdelijk) overtollige middelen uitzetten. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Voorts worden de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen en moet een treasuryparagraaf in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Voortvloeiende uit de Wet fido heeft de raad van Woerden de laatste versie van het Treasurystatuut vastgesteld in de raad van 15 december 2010. Treasury wordt hierin gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1-1-2014 afgerond € 207 miljoen.

Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1-1-2014 € 83,6 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 84 miljoen, exclusief verlies voorzieningen.

Risicobeheer

Er wordt gestreefd naar het beheersen van risico's. Onder risico's wordt verstaan renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Koers- en valutarisico's spelen in Woerden geen enkele rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winstoogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij te verwaarlozen. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen gesteld in de Wet fido.

Uit voorgaande blijkt dat de kredietrisico's die de gemeente Woerden loopt over haar treasuryactiviteiten gering zijn.

De te beheersen renterisico's op grond van de Wet fido uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal met een minimum van € 300.000,- (art. 3 lid 2 Wet fido). De kasgeldlimiet wordt voor 2014 geraamd op afgerond € 8,7 miljoen.

Met ingang van 1 januari 2009 is het provinciaal toezicht ingebed in het reguliere begrotingstoezicht. De informatie over de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt opgenomen in de bij de begroting en het jaarverslag behorende financieringsparagraaf.

Voor overschrijding van de kasgeldlimiet bestaat een meldplicht. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de gemeente dit aan de toezichthouder melden. Daarbij dient te worden aangegeven wanneer weer aan deze limiet wordt voldaan. Zolang niet aan dit wettelijk criterium wordt voldaan moeten de gegevens over de vlottende schuld weer elk kwartaal naar de toezichthouder worden gestuurd. De thans bestaande mogelijkheid voor het verlenen van ontheffing blijft ook in de nieuwe situatie bestaan.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken, schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

De renterisiconorm stelt dus een kader voor een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering zo klein mogelijk is. Hierdoor kan in enig jaar niet een onevenredig groot deel van leningenportefeuille worden geherfinancierd, zodat het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt.

Het percentage van de risiconorm wordt genomen van het begrotingstotaal. Daaronder wordt verstaan het totaal van de lasten op de begroting. De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij hoeven zich voortaan niet meer aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen.

Deze situatie is ook voor de gemeente Woerden van toepassing. De vaste schuld ligt lager dan het begrotingstotaal 2014.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Zoals gezegd is deze situatie niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Langlopende geldleningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van het saldo van de langlopende geldleningen met gemiddeld rentepercentage.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2001	22.718.514	7,41%	6,00%
1-1-2002	19.446.885	7,29%	6,00%
1-1-2003	27.967.741	5,64%	5,50%
1-1-2004	33.285.655	4,96%	5,00%
1-1-2005	43.667.365	4,62%	4,75%
1-1-2006	51.202.322	4,46%	4,75%
1-1-2007	48.236.279	4,46%	4,75%
1-1-2008	53.269.177	4,42%	4,75%
1-1-2009	69.385.943	4,53%	4,50%
1-1-2010	65.573.368	4,53%	4,50%
1-1-2011	61.878.755	4,52%	4,25%
1-1-2012	70.525.129	4,43%	4,25%
1-1-2013	83.971.193	4,11%	4,25%
1-1-2014	83.658.793	3,92%	3,75%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat na een daling van de leningportefeuille in de jaren 2010 en 2011 het saldo van langlopende geldleningen weer stijgt. De rentelast van langlopende geldleningen is voor 2014 geraamd op € 3.279.473,-.

In onderstaand overzicht worden de mutaties in de leningenportefeuille aangegeven voor 2014.

Stand per 1 januari 2014	€ 83.658.793,-
Aflossingen	€ 6.500.268,-
Stand per 31 december 2014	€ 77.158.525,-

Het genoemde bedrag aan aflossingen betreft de reguliere aflossingen. Er zijn geen geldleningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing.

Onderstaand overzicht betreft de tien laatst afgesloten langlopende geldleningen met het betreffende rentepercentage.

Jaar	Bedrag	Rentepercentage
2003	€ 14.000.000,-	4,72
2004	€ 15.000.000,-	4,28
2005	€ 10.000.000,-	3,83
2007	€ 8.000.000,-	4,24
2008	€ 7.000.000,-	4,39
2011	€ 13.000.000,-	4,13
2012	€ 5.000.000,-	1,79 (betreft middellange lening van 5 jaar)
2012	€ 6.000.000,-	2,39
2012	€ 7.000.000,-	2,80
2013	€ 6.000.000,-	2,90

Rentepercentage

In de meerjarenbegroting 2014-2017 is rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

- Renteomslagpercentage: 3,75
- Rente nieuwe investeringen: 3,75
- Rente grondbedrijf: 4,25
- Rente kort geld 0,50

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende leningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve Renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

Schatkistbankieren

Gemeenten, provincies, waterschappen en openbare lichamen ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Het wetsvoorstel schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk. Verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden wordt ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Het kabinet streeft ernaar om schatkistbankieren voor decentrale overheden voor het einde van 2013 in te voeren.

Wet Hof (Houdbare OverheidsFinanciën) / EMU-saldo

In het wetsvoorstel Hof is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om deze begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. In het bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de medeoverheden is een financieel akkoord bereikt waarbij de ambitie en de tekortnorm voor de medeoverheden voor de jaren 2014 tot en met 2017 zijn vastgesteld.

In de meicirculaire 2013 is onderstaande tabel opgenomen.

	2013	2014	2015	2016	2017
Ambitie EMU-saldo medeoverheden	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
Afgesproken tekortnorm	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3
CPB-raming EMU-saldo decentrale overheden	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2

De wettelijke tekortnorm is voor de jaren 2014 en 2015 gesteld op maximaal 0,5% bbp conform de huidige norm. In 2016 en 2017 is de tekortnorm respectievelijk 0,4% bbp en 0,3% bbp. Eind 2015 volgt een evaluatie, aan de hand waarvan wordt gezien of de beoogde norm voor de jaren 2016 en 2017 verantwoord en mogelijk is. De wet treedt op 1 januari 2014 in werking.

Het EMU-saldo wordt niet onderverdeeld in een (micro)norm per individuele overheid, maar is een macronorm. Indien een individuele gemeente de referentiewaarde overschrijdt leidt dit niet direct tot problemen. Pas als de macronorm van alle medeoverheden samen wordt overschreden, kan dit aanleiding zijn voor extra maatregelen om de (dreigende) overschrijding van de macronorm terug te dringen. In het financieel akkoord is ook afgesproken dat deze kabinetsperiode van een sanctie wordt afgezien zolang er geen sanctie uit Europa volgt. Als Woerden het EMU-saldo overschrijdt heeft dit dus nog geen gevolgen.

Afgesproken is dat in 2013 wordt proefgedraaid als ware het wetsvoorstel Hof al op 1 januari 2013 in werking getreden. Als onderdeel hiervan moet voor 1 augustus 2013 een extra EMU-enquête worden ingeleverd met een bijgestelde raming voor het jaar 2013.

Het Centraal Planbureau verwacht dat de lokale overheid in 2013 een EMU-tekort heeft van 0,4% van het bruto binnenlands product, en in 2014 0,3%. Daarmee blijft de lokale overheid in 2014 binnen de grens van de Wet Hof (CPB; juniraming 2013, economische vooruitzichten 2013 en 2014).

Verwachting voor 2014 en 2015

De financieringskosten hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt.

De rente blijft op zowel de geld- als kapitaalmarkt op een laag peil, hoewel er wel sprake is van een opwaartse druk. Hoewel de ontwikkeling van rentetarieven altijd een bepaalde mate van onzekerheid kent, is de situatie door de economische crisis en de oplopende schulden van nationale overheden binnen de eurozone mogelijk nog onzekerder dan anders.

PARAGRAAF 3 – GRONDBELEID

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend aan de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen. Grondverwerving, -productie, -uitgifte en -beheer zijn onmisbare en logische ingrediënten van elke ontwikkeling met ruimtelijke consequenties, of het nu gaat om het bouwen van woningen, de aanleg van wegen of het realiseren van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid, liggen vast in de nota Vaste grond voor beleid, vastgesteld door de raad in februari 2006. In 2011 is een addendum op deze nota vastgesteld. Het vigerende grondbeleid is voldoende up to date. Met deze nota wordt ook invulling gegeven aan de begrotingsvoorschriften die een transparant en ingekaderd grondbeleid beogen. Het grondprijnsbeleid wordt uitgewerkt in de – elk jaar door het college vast te stellen – grondprijnsbrief; ook in 2013 is deze door het college vastgesteld.

Een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting is de *paragraaf grondbeleid*. Hierin wordt de raad jaarlijks inzicht geboden in – kort gezegd – de resultaten en risico's van de grondexploitatie en omvat deze paragraaf informatie over het grondbedrijf. Deze paragraaf is weer een van de onderdelen van het gemeentelijke grondbeleid, naast onder meer de Meerjaren Prognose Grondbedrijf 2013 (MPG) die in de Raad is behandeld.

In deze paragraaf grondbeleid komen achtereenvolgens aan de orde:

- De vastgoedmarkt en het grondbedrijf: een beschrijving van de ontwikkelingen op de lokale en regionale vastgoedmarkt;
- Uitgangspunten grondexploitaties: gehanteerde rekenparameters en risicoafdekking die in de grondexploitaties worden gehanteerd.
- Toelichting per grondexploitatiegebied: de stand van zaken en vooruitblik voor elk grondexploitatiegebied, waarbij ook risico's worden benoemd.
- MPG afdrachten/fondsen: meerjarenprognose van de afdrachten aan fondsen en de financiële relatie tussen de algemene reserve grondbedrijf en de algemene dienst.
- Aandachtspunten bij de grondexploitatie en kostenverhaal bij particuliere locatieontwikkelingen.

1. De vastgoedmarkt en het grondbedrijf

Algemeen

De woningbouwmarkt bevindt zich al enige jaren in een crisis. Hypotheekverstrekkers hebben de eisen voor kredietverstrekking aangescherpt, woonconsumenten houden hun hand op de knip, woningen staan langer te koop, het aantal verkochte woningen daalt, woningprijzen staan onder druk, de afzet van nieuwbouwwoningen stagneert en ontwikkelaars krijgen hun projecten niet of moeizaam rond. De verwachting is niet dat het de komende twee jaren beter wordt. Hoewel de afgelopen jaren veelvuldig is gespeculeerd op herstel lijken er nu meer tekenen te zijn die licht positief zijn. In internationaal verband is sprake van macro-economische verbeteringen. De open Nederlandse economie zal hier op termijn de effecten van gaan merken. Het consumentenvertrouwen, dat voor de woningmarkt belangrijk is, laat recent een verbetering zien. Tegelijkertijd wordt Nederland de komende jaren geconfronteerd met verdere bezuinigingen die ook in de vastgoedmarkten effect zullen hebben. Hoewel we niet te vroeg moeten juichen, lijkt het beeld minder zwart dan voorgaande jaren. Meer informatie over het ontwikkelen van de vastgoedmarkt zijn opgenomen in de MPG.

Het aantal verkochte woningen in Woerden is sinds de start van de crisis gedaald. Voor de crisis waren in de bestaande bouw verkoopaantallen van meer dan 175 woningen per kwartaal vrij gebruikelijk. Sindsdien worden per kwartaal gemiddeld slechts rond de 120 woningen verkocht. Ook het percentage te koop staande woningen (percentage van de voorraad) en de gemiddelde verkoopduur lopen nog steeds op. De omvang van de Woerdense woningmarkt laat in 2013 nog geen structureel herstel zien.

Nieuwbouw woningen

Op basis van de locatiemonitor 2012-2013 zullen in het jaar 2013 in Woerden circa 132 nieuwbouwwoningen opgeleverd worden, waarvan 52 op gemeentelijke locaties. In 2014 worden op basis van de locatiemonitor 419 nieuwbouwwoningen verwacht, waarvan minder dan de helft afkomstig is van gemeentelijke grondposities.

In het onderstaande gaan wij per exploitatiegebied in op de belangrijkste financiële wijzigingen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de vastgestelde exploitaties 2013 en de MPG 2013.

Het in het coalitieprogramma vastgelegde uitgangspunt van 25% sociale woningbouw in de nieuwbouwplannen beschouwen wij als richtinggevend. Per exploitatiegebied wordt steeds een goede afweging gemaakt tussen de wensen van het volkshuisvestingsbeleid, de juridische en financiële haalbaarheid; er is daardoor sprake van maatwerk.

Kantoren

In Woerden worden nauwelijks meer nieuwe kantoren ontwikkeld. In het Masterplan Snellerpoort wordt rekening gehouden met een ontwikkeling van maximaal circa 60.000 m² bvo (inclusief de geldende contractuele afspraken ca. 90-95%). Voor het overige zijn er geen plannen tot kantoorontwikkeling. Gelet op de vooruitzichten voor de kantorenmarkt, blijft het van belang om zeer terughoudend te zijn ten aanzien van nieuw kantoorareaal.

Bedrijventerreinen

In het coalitieakkoord 2010-2014 is gekozen om geen nieuw regionaal bedrijventerrein te realiseren en dat eerst gewerkt zal worden aan revitalisering en transformatie van de huidige bedrijventerreinen binnen de gemeentegrenzen. Hiervoor wordt op basis van het convenant Bedrijventerreinen regio Utrecht-West samengewerkt met de regiogemeenten. Uitgangspunt bij de revitalisering en transformatie is dat financiering grotendeels door andere partijen dan de gemeente Woerden moet plaatsvinden. In 2012 is een convenant gesloten met de gemeenten in West-Utrecht om tot een gezamenlijke aanpak van revitalisering en herstructurering te komen.

In de kern Woerden is op bedrijventerrein Breeveld nog circa 3,5 ha uitgeefbaar. Naast deze gemeentelijke voorraad komt soms, als gevolg van kleinschalige (particuliere) (her)ontwikkelingen, op de bedrijventerreinen Barwoutswaarder en Honthorst bedrijfsgrond beschikbaar. De gemeenteraad heeft op 26 januari 2012 besloten een aantal percelen in de plangebieden 'Kromwijkerwetering-West' en 'Werklint Bodegraven-Reeuwijk en Woerden' aan te wijzen als percelen waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) van toepassing is.

2. Uitgangspunten voor grondexploitaties

De gemeentelijke grondexploitaties van de gebieden waar zich ontwikkelingen voordoen, worden jaarlijks herzien. In alle grondexploitaties wordt uitgegaan van de boekwaarde per 31 december 2012 zoals opgenomen in de jaarrekening 2012. Daarnaast zijn de laatst bekende wijzigingen doorgevoerd waardoor meevallers en tegenvallers zijn ontstaan.

Parameters

Met betrekking tot de parameters zijn de volgende percentages gehanteerd:

• Rentewinst en -verlies	4,25
• Kostenstijging in 2012	1,60
• Kostenstijging 2013 e.v.	1,50
• Opbrengstenstijging tot 2015	0,00
• Opbrengstenstijging vanaf 2016	1,00

Voor de onderbouwing van deze parameters verwijzen we naar de nota Uitgangspunten grondexploitaties, door het college vastgesteld in 2013.

Fondsen

Binnen alle grondexploitaties (met een enkele uitzondering) wordt rekening gehouden met afdrachten ten gunste van onderstaande reserves:

- Reserve infrastructurele werken (RIW);
- Groenfonds.

De bijdragen aan fondsen die rechtstreeks ten laste van de grondexploitatie worden gebracht, bedragen € 31,- per m² uitgeefbaar terrein aan de Reserve Infrastructurele Werken en € 7,- per m² uitgeefbaar terrein voor het Groenfonds (€ 2,- per m² voor zover het Snel en Polanen betreft).

Bij particuliere ontwikkelaars worden de bedragen uit de grondprijzbrief in rekening gebracht indien aan particuliere plannen op grond van een exploitatieovereenkomst medewerking wordt verleend (de bedragen zijn gebaseerd op de nota Bovenwijks).

Risicovoorziening

Voor de afdekking van risico's wordt in elke grondexploitatie een risicovoorziening opgenomen. Uitgangspunt hierbij is een vast percentage van de nog te realiseren opbrengsten. Op dit moment wordt binnen de grondexploitaties een kostenpost gemarkeerd ter grootte van 0, 5 of 10% van de toekomstige verkoopopbrengsten. Als algemene richtlijn geldt dat deze 5% is voor woningbouwgebieden en 10% voor bedrijventerreinen. Voor Kamerik NO-II en Snel & Polanen is dat percentage in 2009, met de vaststelling van de grondexploitaties, verhoogd naar 7,5%, en voor Snel & Polanen is die risico-opslag in 2010 zelfs verhoogd naar 10%. De reden daarvoor was dat de exploitatietermijn is verlengd tot 1-1-2025. Deze voorziening wordt gelijktijdig met de daadwerkelijke uitgifte afgebouwd. Indien geen aanspraak wordt gemaakt op deze risicovoorziening dan komt deze ten gunste van het eindresultaat.

Waar in het hiernavolgende over boekwaarde wordt gesproken is dit het saldo van kosten minus opbrengsten op een bepaalde datum. Een negatieve boekwaarde betekent dus op een bepaalde datum meer opbrengsten dan kosten; een positieve boekwaarde betekent meer kosten dan opbrengsten.

De volgende complexen zijn in 2013 nog niet in exploitatie genomen:

- Bedrijventerrein Breeveld
- Overige percelen

Van het complex Breeveld is op dit moment geen actuele grondexploitatie vastgesteld. Voor het complex Pius X is een vastgoedexploitatie opgesteld, kosten en opbrengsten worden verrekend met de reserve Schilderskwartier. Onder het complex Overige percelen zijn gronden opgenomen die binnen afzienbare termijn beschikbaar zijn voor ruil tegen gronden waarop een toekomstige bouw is/wordt voorgenomen.

De volgende complexen zijn al voor 2013 in exploitatie genomen (IEGG):

- Snel en Polanen
- Defensie-eiland
- Kamerik Noord-Oost II
- Oranjestraat (afsluiting in 2013)

3. Toelichting per grondexploitatiegebied

Complex	Boekwaarde 31-12-12	Nog te maken kosten	Nog te ver- wachten opbrengsten	Verwacht expl. resultaat op eindwaarde	Voorziening	Verwacht expl. resultaat op eindwaarde incl. voorz.	Verwacht expl. resultaat op startwaarde incl. voorz.
In expl. genomen complexen							
Snel en Polanen	-901.937	63.943.477	-63.086.046	-44.506	0	-44.506	-27.000
Oranjestraat	482.702	0	0	482.702	-510.844	-28.142	-28.142
Kamerik Noord-Oost II	-404.086	1.540.926	-2.006.764	-869.924	0	-869.924	-1.033.000
Defensie-eiland	14.973.561	4.141.785	-6.135.346	12.980.000	-12.980.000	0	0
Totaal in expl. Genomen	14.150.240	69.626.188	-71.228.156	12.548.272	-13.490.844	-942.572	-1.088.142

bovenstaande tabel is een overzicht van de verwachte exploitatieresultaten van de op dit moment geactiveerde grondbedrijfcomplexen (IEGG).

Snel en Polanen

Dit betreft een samengestelde gebiedsexploitatie bestaande uit meerdere deelexploitaties (Waterrijk, Snellerpoort, Recreatiegebied Cattenbroek en Snel en Polanen Algemeen). In 2009 is al besloten om het plandeel Snellerpoort te vertragen en in een later stadium te ontwikkelen. Vanwege de verlenging van de exploitatieperiode is bij vaststelling van de grondexploitatie 2010 besloten verder rekening gehouden met een verhoogde risico-opslag voor grondverkoop van 10%.

Op basis van de overeenkomst met Bavog eindigde op 31 december 2011 de zandwinning in recreatieplas Cattenbroek. In deze overeenkomst zijn de contouren van de recreatieplas en wooneiland vastgelegd die de gemeente nodig heeft voor de uitvoering van de plannen in het gebied. Bij de opname van de plas is vastgesteld dat de plas niet is gerealiseerd conform de afgesproken contouren. Bij eiland IV van Waterrijk en bij het recreatie-eiland bevinden zich belangrijke afwijkingen in de vorm van twee bressen. Op deze twee plekken is tijdens de zandwinperiode zand uit het talud 'weggevoerd'. Een kleinere afwijking bevindt zich bij de zuidelijke hoogspanningsmast.

De gemeente heeft Bavog gewezen op zijn verplichting om de plas correct op te leveren. Als de plas niet correct wordt opgeleverd, heeft dat voor de gemeente diverse nadelen. Zo kan minder woningbouw en recreatiegrond worden verkocht, moeten diverse plannen worden aangepast, ontstaat vertraging bij de uitgifte van gronden en dient een aangepaste ontgrondingsvergunning te worden aangevraagd bij de provincie. Dit betreft de ontwikkeling van zowel eiland IV als het recreatie-eiland. Bavog is in gebreke gesteld en er is een omzettingsverklaring verstuurd. In de loop van 2013 zijn verdere stappen in de juridische procedure tegenover Bavog genomen. Tevens zijn de plannen voor eiland IV aangepast aan de nieuwe situatie. De eerste uitgifte van eiland 4 staat gepland voor het derde/vierde kwartaal 2013.

In 2011 zijn de bijdrages aan de Algemene Reserve Grondbedrijf geëffectueerd. Een toelichting hierop vindt u in de MPG 2013.

Naar verwachting zal met een winst van circa € 45.000 op eindwaarde (per 1-1-2025) worden afgesloten.

Deelgebied Snel en Polanen Algemeen

Dit deelgebied bestaat uit het gebied ten westen van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels 2.116 woningen gerealiseerd. Aan de Rieslinggaard zijn nog 2 kavels uit te geven. Daarnaast bestaat het gebied uit bedrijventerrein Polanen dat inmiddels geheel is uitgegeven aan bedrijven. In totaal is er ca. 284.000 m² grond verkocht en hebben zich er circa 60 bedrijven gevestigd. Tevens zijn er binnen het deelgebied op drie verschillende plekken kantoren en andere commerciële ruimtes gerealiseerd. Vijf kantoorpanden voor eigenaren/gebruikers zijn gevestigd langs de Helsinkilaan. In het winkelcentrum zijn circa 15 ondernemers en een gemeentelijk wijkcentrum gevestigd. Aansluitend op het winkelcentrum is ook een kantoorpand gerealiseerd. Het onderdeel bedrijventerrein Polanen is daarom afgesloten. Tot het deelgebied Snel en Polanen Algemeen behoort ook de sportstrook die is gelegen tussen de spoorlijn en Steinhagenseweg ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels ook alle gronden uitgegeven en zijn er een middelbare school, een sporthal en een voetbalvereniging gevestigd. Het openbare gebied van dit deel van Snel en Polanen is in beheer en onderhoud overgedragen aan de Algemene Dienst. Naast de hiervoor genoemde twee vrije kavels (Rieslinggaard) zijn in de deelexploitatie Snel en Polanen Algemeen nog te realiseren infrastructurele werken opgenomen waarbij gedacht moet worden aan o.a. de aanpassing van de Steinhagenseweg buiten Snellerpoort en een reservering om extra geluidswerende maatregelen in de lange wand van Snellerpoort te kunnen uitvoeren.

Deelgebied Waterrijk

Dit deelgebied bestaat uit het gebied ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit deelgebied worden ca. 1.247 woningen, een Brede school en een wijkpark gerealiseerd.

Tot 2013 zijn er 871 woningen /kavels verkocht en moeten nog ca.233 woningen worden gerealiseerd. Er moeten vanaf 2013 nog circa 45 kavels in het Villapark (particulier opdrachtgeverschap) en 24 appartementen worden uitgegeven. De rest bestaat uit woningen/kavels op de Eilanden.

Door de vertraging in uitgifte van eiland 4 als gevolg van de oplevering van de zandwinplas zal in 2014 slechts een beperkt aantal kavels geleverd/verkocht kunnen worden op eiland 4. De verkoop van kavels op eiland 4 zal na afronding van de oplevering kunnen plaatsvinden. De eerste inkomsten voor eiland 4 staan gepland voor 2014 (vrije kavels en drijvende woningen). De grondexploitatie gaat uit van de verkaveling van het in 2012 vastgestelde stedenbouwkundige plan van eiland 4.

Uitgifte kavels Villapark

Een groot deel van de opbrengsten (ca. 50%) van het deelgebied Waterrijk komt nog voort uit kavelverkoop in het Villapark. In 13 tranches is inmiddels ca. 2/3 van alle kavels verloot.

Uitgifte eiland 4

Een risico wordt gevormd door de uitvoering van de zandwinning en de daaraan gekoppelde zetting van grond op eiland 4. Hierdoor is een deel van (geplande) uitgeefbare grond op eiland 4 niet meer uitgeefbaar. Er wordt op dit moment een alternatief plan ontwikkeld dat rekening houdt met deze zetting; tegelijkertijd is de exploitant van de zandwinning, Bavog, aansprakelijk gesteld voor de schade. Vooralsnog wordt aangenomen dat de negatieve gevolgen hiervan opgevangen kunnen worden binnen de grondexploitatie (risicovoorziening) van Snel & Polanen. Dit heeft gevolgen voor mogelijke toekomstige opdrachten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Deelgebied Snellerpoort

Dit deelgebied bestaat uit het gebied tussen de Steinhagenseweg/Beneluxlaan en het spoor. In dit deelgebied zijn 767 woningen gepland. In de prijsklassen goedkope, bereikbare, middeldure en dure woningbouw zijn voor het deelgebied Snellerpoort respectievelijk 229 (30%), 265 (35%), 113 (15%) en 160 (20%) woningen opgenomen in de exploitatie. Daarnaast is in de exploitatie een uitbreiding van het winkelcentrum opgenomen van 1.200m² winkelruimte en ca. 2.500m² aan sociaal/culturele voorzieningen opgenomen (kerk en onderwijs). In de exploitatie zijn geen opbrengsten en kosten geraamd voor de aanpassing van de parkeervoorzieningen bij het winkelcentrum. Uitgangspunt voor aanpassing is kostprijsdekkende ontwikkeling.

Omleggen Steinhagenseweg

Bij het omleggen van de Steinhagenseweg is gerekend op basis van de uitgangspunten van het Masterplan Snellerpoort.

Voor een verdere toelichting op het plan wordt verwezen naar het door de raad vastgestelde Masterplan Snellerpoort en de aanpassing van het programma van Snellerpoort zoals genoemd in het rapport van ABF. De eerste verkoop (kerkelijk centrum) heeft in het jaar 2010 plaatsgevonden. In februari 2009 heeft het college besloten tot herbezinning op het plan voor Snellerpoort. Er is nog wel een flexibel bestemmingsplan vastgesteld dat kan inspelen bij een aantrekkende marktvraag. In een eerste fase wordt een kerk gerealiseerd. De fasering voor het overige gebied is in zijn geheel 5 jaar naar achteren geschoven. In 2011 is een tijdelijke parkeervoorziening voor het winkelcentrum aangelegd. Inmiddels wordt in samenwerking met de provincie bekeken hoe en wanneer de ontwikkeling van Snellerpoort weer opgepakt kan worden en welke planaanpassingen doorgevoerd worden.

Deelgebied Recreatiegebied Cattenbroek

Dit deelgebied ligt tussen de Cattenbroekerdijk, Potterskade en A12. Tot 2011 vonden hier ontgrondingswerkzaamheden plaats door Ballast-van Oord. In 2013 is de uitgifte van het recreatiegebied verder uitgewerkt en zijn keuzes gemaakt hoe dit gebied in de markt gezet gaat worden. Het recreatieschap gaat dit gezamenlijk met de gemeente oppakken, na vaststelling van het bestemmingsplan/ uitgifte wordt het gebied overgedragen aan het recreatieschap.

Boekwaarde 31 december 2012	-901.937
Exploitatie 2013:	
Totaal investeringen	248.283.721
Waarvan nog te maken kosten	63.943.477
waarvan risicovoorziening	6.167.000
Totaal opbrengsten	-248.358.227
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-63.086.046
Verliesvoorziening	0
Verwacht eindresultaat*	(winst) -44.506

*=Contante waarde van (winst) € 27.000 (einddatum: 1 januari 2025)

Oranjestraat

Dit betreft een inbreidingslocatie die in 2013 administratief afgesloten zal worden. Het project is al vanaf de jaren 80 van de vorige eeuw in ontwikkeling en er zijn diverse bodemsaneringen uitgevoerd en meerdere projecten huur- en koopwoningen gerealiseerd. De gereserveerde verliesvoorziening bedraagt € 510.844,-. Bij afsluiting van de grondexploitatie zal een deel van de gereserveerde verliesvoorziening terugvloeien in de ARG.

Boekwaarde 31 december 2012	482.702
Verliesvoorziening	-510.844

Defensie-eiland

Het betreft een unieke binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 240 woningen en een beperkt aantal voorzieningen. Binnen dit project zal sprake zijn van een bodemsanering en wordt daarnaast met respect voor oude structuren en erfgoed gebouwd. Het voornemen om de oude gracht rond het kasteel te herstellen is vooralsnog van de baan.

In 2009 is een verliesvoorziening gecreëerd van 5 miljoen op startwaarde. Deze komt voor € 2,5 miljoen vanuit algemene dienst en voor € 2,5 miljoen uit de ARG. Deze € 5 miljoen maakt onderdeel uit van de verliesvoorzieningen binnen de administratie van het grondbedrijf. Over dit bedrag wordt jaarlijks € 265.000,- rente bijgeschreven op de verliesvoorziening. In de grondexploitatie wordt tot 2018 nog € 1.325.000,- rente begroot welke jaarlijks in delen wordt toegevoegd aan de verliesvoorziening.

De rente aangroei is benodigd om op eindwaarde het tekort van de grondexploitatie te kunnen dekken. Omdat de eerder genoemde € 5 miljoen inclusief rente nog onvoldoende was om het exploitatietekort te kunnen opvangen is in 2010 een aanvullende verliesvoorziening van circa € 7,45 miljoen op eindwaarde gereserveerd. Aan dit onderdeel wordt geen rente toegevoegd in de grondexploitatie. De rente over deze verliesvoorziening wordt rechtstreeks gestort in de ARG.

Onderstaand worden de gereserveerde bedragen tot op heden samengevat:

- € 5 miljoen op startwaarde
- rente over € 5 miljoen op startwaarde boekjaar 2011 = € 265.000,-
- € 7.45 miljoen op eindwaarde

De verliesvoorziening bedraagt per 1 januari 2013 € 12.980.000,-

In de fasering van de grondexploitatie wordt voor de jaren 2013 tot 2018 rente over de € 5 miljoen op startwaarde begroot. Het betreft een bedrag van € 1.325.000,-. Het geprognosticeerde tekort in de grondexploitatie Defensie-eiland is gedekt middels de getroffen voorzieningen (deels in de grondexploitatie en deels in de ARG).

Boekwaarde 31 december 2012	14.973.561
<i>Exploitatie 2013:</i>	
Totaal investeringen	22.594.778
Waarvan nog te maken kosten	4.141.089
waarvan risicovoorziening	0
Totaal opbrengsten	-9.615.473
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-6.135.346
Verliesvoorziening	-12.980.000
Verwacht eindresultaat*	-695

*=Contante waarde van (winst) € 564 (einddatum: 1 januari 2018)

Het Defensie-eiland is in de verkoop; hoewel potentiële kopers erg enthousiast zijn, zien zij zich geconfronteerd met verschillende problemen. De verkoop van de oude woning kost veel tijd, de financiering is lastiger dan voorheen. Mede daardoor is de benodigde voorverkoop van 70% nog niet gehaald. Dit is het percentage waarbij de ontwikkelaar van het Defensie-eiland zijn financiering rond krijgt en een start kan maken met de bouw. Momenteel wordt in samenwerking met de ontwikkelaar onderzocht op welke wijze er zo spoedig mogelijk kan worden gestart met de bouw. Een mogelijkheid die wordt onderzocht is een gefaseerde realisatie. Bij de herziening van de grondexploitatie begin 2014 zullen de effecten van deze gesprekken financieel worden vertaald in de grondexploitatie.

Kamerik Noord-Oost II

Kamerik NO-II is een uitbreidingslocatie voor woningbouw en een zorgcomplex aan de noordoostzijde van de kern Kamerik. Hier worden in totaal 62 woningen gerealiseerd en een zorgcomplex.

Kamerik NO-II bestaat uit drie fasen. De eerste fasen zijn afgerond, fase 3 en 4 worden tussen 2013 en 2017 uitgevoerd.

Boekwaarde 31 december 2012	-404.086
<i>Exploitatie 2013:</i>	
Totaal investeringen	3.977.843
Waarvan nog te maken kosten	1.396.926
waarvan risicovoorziening	150.000
Totaal opbrengsten	-4.986.767
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	-2.001.764
Verliesvoorziening	0
Verwacht eindresultaat*	-1.008.924

*=Contante waarde van (winst) € 819.000,- (einddatum: 1 januari 2016)

Bedrijventerrein Breeveld exclusief Sluisgebouw

Voor dit gebied inclusief de gronden (terrein vml. Den Oudsten bussen) is inmiddels een visie opgesteld. In deze visie wordt voorgesteld het terrein te ontwikkelen tot een gebied voor wonen en werken. Zodra zicht ontstaat op een concreet nieuw plan kan een resultaat bepaald worden.

Als de kaders voor deze herontwikkeling verder uitgewerkt zijn, wordt een nieuwe exploitatieopzet gemaakt en kan het financiële resultaat worden bepaald en verwerkt. De risico's zitten binnen dit gebied vooral in de inhoudelijke, programmatische invulling van het gebied en de fasering daarbij.

Op basis van deze financiële stand van zaken is op verzoek van de accountant in 2012 een verliesvoorziening van € 800.000,- getroffen.

Boekwaarde 31 december 2012 bedrijventerreindeel	5.299.969
--	-----------

Overige percelen

In dit complex worden de overige gronden van het grondbedrijf beheerd. Dit zijn vooral agrarische percelen die als compensatiegrond of als ontwikkelingslocatie kunnen worden ingezet. Daarnaast worden de koopopties voor strategisch gelegen percelen in dit complex ondergebracht.

In onderstaande tabel worden de overige percelen uitgewerkt (NIEGG):

Gebied	Kadastraal	m2	Oorsprong	Gebruik huidig
Harmelen	B 1082	10.790	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + baggerdepot / overig
Harmelen	B 1760	16.850	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + compensatie kleine uitbreiding
Harmelen	B 2747	47.935	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + compensatie kleine uitbreiding
Harmelen	B 3776	19.135	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + baggerdepot / overig
Harmelen	C 109	7.140	voormalig Nap	Verpacht + tzt bravo / overig
Harmelen	C 352	11.717	voormalig Nap	Verpacht + bravo / overig
Harmelen	D 306	6.740	Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + baggerdepot / overig
Kamerik	L 472	53.295	voormalig Nell	Voortgezet gebruik vml eigenaar + tzt woningbouw
Totaal eigendom		173.602	m2	

Deze gronden worden gebruikt als ruilgronden ten behoeve van bijvoorbeeld A12-BRAVO / water/natuurcompensatie etc. In dit verband is het van belang dat de gronden in Kamerik zijn gekocht met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Zo is dit ook opgenomen in de vastgestelde structuurvisie. In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie zijn de ontwikkelingen in Kamerik (nog) niet opgenomen.

Onderbouwing huidige marktwaarde in relatie tot de boekwaarde. De boekwaarde is lager gewaardeerd dan de prijs van gemiddelde landbouwgrond in deze regio, die zich in de praktijk beweegt in de bandbreedte van € 5,50 tot € 6,50.

Een deel van de gronden rondom Harmelen wordt ingebracht in het kader van de BRAVO-projecten.

De opbrengst hiervoor bedraagt, conform afspraken met de provincie Utrecht, € 7,25 per m².

In de loop van 2013 zal een aantal percelen verkocht/ ingebracht worden i.h.k.v. Bravo of ten behoeve van de nog uit te voeren (natuur)compensatie van de kleine uitbreiding van de recreatieplas Cattenbroek.

Met het besluit tot niet aanleggen van de Westelijke Randweg Woerden (Bravo 4) komen een aantal gronden in de kern Woerden vrij voor ontwikkeling/verkoop. Bekeken zal worden of deze overgaan naar het complex Overige Percelen.

De conclusie voor dit complex is dat de financiële risico's uitermate gering zijn. Wel zal bij de provincie te zijner tijd aandacht gevraagd moeten worden voor ontwikkeling van de gronden in Kamerik.

Boekwaarde 31 december 2012	344.080
-----------------------------	---------

4. MPG afdrachten/fondsen

In de grondexploitaties worden – in overeenstemming met de nota Vaste grond voor beleid – afdrachten opgenomen aan het Groenfonds en de Reserve Infrastructurele Werken. De afdrachten vinden plaats op het moment dat de opbrengsten worden gerealiseerd c.q. het uitgifbare terrein wordt verkocht. De hoogte van de bijdrage is gerelateerd aan het aantal vierkante meters uitgifbaar terrein vermenigvuldigd met een vast te stellen bedrag per m².

Een nieuwe ontwikkeling met een relatief grote impact is dat de Westelijke Randweg is geschrapt. De Nota Bovenwijkse Voorzieningen zal hier op aangepast worden bij de herziening van de structuurvisie. Dit zal gevolgen hebben voor de afdrachten aan de fondsen.

Groenfonds

De afdracht aan het Groenfonds bedraagt € 7,- per m² uitgeefbaar terrein (voor Snel en Polanen is dit € 2,-). Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar de MPG 2013.

Saldo tot en met 2012*:	224.415
-------------------------	---------

* jaarrekening 2012

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het Groenfonds afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Infrastructurele Werken

Uit dit fonds worden voornamelijk de kosten voor het project A12BRAVO betaald. De afdracht aan de Reserve Infrastructurele Werken bestaat uit een bijdrage van € 31,- per m² uitgeefbare grond. Deze afdracht betekent voor een aantal exploitatiegebieden een zware belasting. Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar de MPG 2013.

Saldo tot en met 2012*:	15.440.141
-------------------------	------------

* jaarrekening 2012

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het RIW afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd.

Algemene Reserve Grondbedrijf

De exploitatieresultaten worden genomen naarmate de opbrengsten gerealiseerd worden. Jaarlijks wordt het bedrijfsresultaat bepaald. Dit resultaat wordt gestort in de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft onder andere tot doel om onvoorziene risico's in de grondexploitatie op te vangen. De reserve wordt gevoed door winsten uit exploitatiegebieden; verliezen worden ten laste van deze reserve gebracht. De gewenste omvang van de algemene reserve grondbedrijf is in de nota Vaste grond voor beleid gesteld op 10% van het totale in de grondexploitaties geïnvesteerde vermogen. Indien deze reserve de gewenste omvang heeft bereikt, kan besloten worden het meerdere af te dragen aan de algemene dienst. In 2013 is besloten om gezien de huidige marktomstandigheden de algemene reserve niet af te dragen aan de algemene dienst.

Per 31 december 2012 is het geïnvesteerde vermogen als volgt:

Complex	Boekwaarde 31-12-12
Breeveld	5.299.969
Overige percelen	344.080
Snel en Polanen	-901.937
Oranjestraat	482.702
Kamerik Noord-Oost II	-404.086
Defensie eiland	14.973.561
Totale boekwaarde complexen per 31-12-2012	19.794.289

Gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf per 2012 bedraagt:	€ 1.979.428
Stand per 31-12-2012 is volgens de jaarrekening	€ 4.053.052

In de MPG 2013 zijn de volgende verwachte stortingen/onttrekkingen opgenomen voor 2013.	
Afdekking verlies Defensie-eiland	- € 265.000
Bijdrage aan bezuinigingen	- € 200.000
Rentetoevoegingen (verliesvoorziening en ARG)	€ 723.905
Afsluiting Oranjestraat	€ 28.142

Geprognosticeerde stand van zaken eind 2013	€ 4.340.099
---	-------------

Aandachtspunten bij grondexploitaties

- Gezien de economische situatie is er vooralsnog geen reden om uit te gaan van een structurele verbetering van de economie, het hiermee verband houdende consumentenvertrouwen en de woningmarkt.
- Met de ontwikkelaar van het Defensie-eiland wordt gesproken over afname van grond en de verdere planning van het project.
- Wet voorkeursrecht gemeenten: De plannen voor de gebieden waar het voorkeursrecht is gevestigd zullen worden uitgewerkt. Dit kan aankopen tot gevolg hebben.
- Breeveld: In de loop van 2013 is een globaal ruimtelijk kader uitgewerkt; in 2013 en 2014 kan dit verder worden uitgewerkt.
- Op dit moment worden juridische stappen tegen Ballast/Bavog gezet om tot een schadevergoeding te komen. De huidige grondexploitatie gaat uit van het huidige vastgestelde stedenbouwkundige plan.
- In samenwerking met de Provincie Utrecht wordt gewerkt aan een aangepast plan voor Snellerpoort, waarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden van een vorm van organische ontwikkeling.

PARAGRAAF 4 – LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding gebonden is (retributieve heffingen) als heffingen waarvan de besteding vrij is (ongebonden).

Artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft dat de paragraaf lokale heffingen ten minste de volgende onderdelen bevat:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Algemeen

Uitgangspunt is een inflatiecorrectie van 2%. Het uitgangspunt van een verhoging met 2% is ook van toepassing op alle tarieven en leges, met uitzondering van de tarieven voor onroerendezaakbelasting (OZB), parkeerbelasting, afvalstoffenheffing, rioolrechten en parkeren.

Onze gemeente kent de volgende belastingen:

- onroerendezaakbelasting (OZB)
- hondenbelasting
- precariobelasting
- parkeerbelasting
- toeristenbelasting

Daarnaast is er een aantal retributies, heffingen van burgers en bedrijven voor verleende diensten en producten:

- afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
- rioolheffing
- leges
- overige heffingen zoals marktgelden, lijkbezorgingsrechten en havengelden.

Hieronder gaan wij kort in op de verschillende belastingen en heffingen. Wij bieden overigens tegelijk met de conceptbegroting het tarievenvoorstel voor 2014 aan. Door middel van dit voorstel wordt de hoogte van de verschillende belastingen, tarieven en leges voor het jaar 2014 ter besluitvorming voorgelegd.

De woonlastenberekening aan het einde van deze paragraaf geeft een goed inzicht in de verandering(en) in de belangrijkste gemeentelijke heffingen.

Ontwikkeling gemeentelijk belastinggebied (algemeen)

Wet WOZ

Het kabinet stelt voor de WOZ-waarde van woningen samen met de bijbehorende adresgegevens openbaar te maken. Het is de bedoeling dat de openbaarmaking via de landelijke voorziening zal lopen. Het Kadaster beheert deze landelijke voorziening. De verwachte invoering van de landelijke voorziening is 1 januari 2014.

Belastingen

1. Onroerendezaakbelasting

De opbrengstraming van de OZB kan afwijken van de werkelijke opbrengsten door een inschatting van:

- de waarde-ontwikkeling van de onroerende zaken;
- de te verwachten minder- en meeropbrengsten van respectievelijk sloop en nieuwbouw.

Voor de berekening van de tarieven voor 2014 wordt uitgegaan van de WOZ-waarde per waardepeildatum 1 januari 2013.

De prognoses duiden op een gemiddelde daling van de waarden:

- voor woningen met - 3,2% stand per 1 juni 2013
- voor niet-woningen met - 5% stand per 1 juni 2013

2. Hondenbelasting

Uitgangspunt voor de tarieven hondenbelasting per 1 januari 2014 is geen inflatiepercentage toe te passen.

3. Precariobelasting

Uitgangspunt voor de tarieven precariobelasting per 1 januari 2014 is geen inflatiepercentage toe te passen. De precariobelasting is een heffing voor het hebben van voorwerpen op, in of boven gemeentegrond die voor de openbare dienst bestemd is. Ook terrassen vallen onder de precariobelasting. De overheid kan een vergoeding vragen voor het gebruik (mogen) maken van gemeentegrond. Om te voorkomen dat de gemeentelijke overheid met elke afzonderlijke particulier of bedrijf een contract moet sluiten, is gebruikgemaakt van de publiekrechtelijke weg via een belastingverordening.

4. Parkeerbelasting

Vanaf 2014 geldt het nieuwe parkeerbeleid dat door de raad in 2013 is vastgesteld. De parkeertarieven in de binnenstad zijn bevroren op € 2,- per uur. Abonnementen in Castellum en vergunningen op straat worden voor marktconforme tarieven aangeboden. Houders van een gehandicaptenparkeerkaart kunnen op invalidenplaatsen in de binnenstad gratis parkeren.

5. Toeristenbelasting

Uitgangspunt voor de tarieven van de toeristenbelasting per 1 januari 2014 is geen inflatiepercentage toe te passen. De opbrengsten toeristenbelasting worden toegevoegd aan de algemene middelen. Toeristenbelasting wordt geheven bij een overnachting in een hotel, pension, camping of recreatiewoning door personen die niet als ingezetenen van de gemeente Woerden in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven. De tarieven voor het jaar 2014 worden vastgesteld op basis van het totaal aantal overnachtingen binnen de gemeente Woerden.

Heffingen

6. Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven. Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
1. Lasten	€ 4.195.086,-	€ 5.115.750,-	€ 4.769.969,-
2. BTW lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 252.286,-	€ 252.286,-	€ 252.286,-
3. Totaal te verhalen lasten (=1+2)	€ 4.447.372,-	€ 5.368.036,-	€ 5.022.255,-
4. Totale baten	€ 5.659.819,-	€ 4.403.025,-	€ 4.730.416,-
5. Saldo (4 – 3) storting	€ 1.212.447,-	-€ 965.011,-	-€ 291.839,-
	Storting	Onttrekking	Onttrekking

Conform de uitgangspunten in het nieuwe afvalbeheersplan (12R.00481) vastgesteld op 29 november 2012 zullen de tarieven met 16% naar beneden worden bijgesteld.

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is dat het tarief voor eenpersoonshuishoudens circa 80% bedraagt van het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Dit percentage kan enigszins afwijken als gevolg van afrondingen in hanteerbare maandbedragen. De reinigingsrechten zijn van toepassing op bedrijven die in de

binnenstad zijn gevestigd en hun afval aan de gemeente aanbieden via vuilcontainers. Deze tarieven zijn exclusief BTW.

7. Rioolheffing

Met ingang van 2014 worden de tarieven – conform het nieuwe nog vast te stellen Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) – naast de inflatie van 2% verhoogd met 6,5%. Hiermee wordt gedurende de planperiode gezorgd voor een kostendekkend rioolrecht en wordt de planperiode afgesloten met een positieve egalisereserve.

Rioolheffing	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Totale lasten	€ 3.456.907	€ 3.927.352	€ 3.803.120
BTW lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 162.721	€ 162.721	€ 162.721
Totale lasten	€ 3.619.628	€ 4.090.043	€ 3.965.841
Totale baten	€ 3.322.281	€ 3.546.008	€ 3.906.101
Saldo (onttrekking egal.res)	- € 297.347	- € 544.065	- € 59.740
	Onttrekking	Onttrekking	Onttrekking

8. Leges

Voor leges wordt een 100% kostendekkendheid nagestreefd. De totale opbrengst van de tarieven van de legesverordening mag op begrotingsbasis niet uitgaan boven de geraamde uitgaven die de gemeente ter zake heeft. Dit voorschrift geldt niet voor de individuele prestatie voortvloeiende uit de legesverordening, maar alleen voor het totaal aan baten en lasten van de dienstverleningen.

Een aantal leges tarieven is aan een wettelijk maximum gebonden.

Leges	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Lasten burgerzaken: Persoonsregistraties	€ 477.359	€ 514.689	€ 502.399
Lasten burgerzaken: Persoonsdocumentaties/dienstverlening	€ 858.675	€ 905.508	€ 937.745
Lasten burgerzaken: Secretarieleges	€ 282.704	€ 221.600	€ 212.900
Lasten burgerzaken: KCC	€ 3.602	€ 28.177	€ 27.250
Lasten volkshuisvesting: Vergunningen woningwet /APV en andere bijz.wetten	€ 175.791	€ 171.635	€ 260.200
Lasten volkshuisvesting: Horeca / salaris en administratie	€ 64.168	€ 32.614	€ 78.446
Lasten volkshuisvesting: Inv. bouwleges /omgevingsvergunningen	€ 1.255.163	€ 1.610.412	€ 1.466.556
Totale lasten	€ 3.117.462	€ 3.484.635	€ 3.485.496
Leges Burgerzaken	€ 1.034.901	€ 883.648	€ 817.976
Leges bouwvergunningen)	€ 1.089.186	€ 1.226.740	€ 1.026.740
Totale baten	€ 2.124.087	€ 2.110.388	€ 1.844.716
Saldo *	€ 993.375	€ 1.374.247	€ 1.640.780

* Dit saldo is inclusief kosten die niet doorgerekend mogen worden in de leges (zgn. niet-verhaalbare kosten).

9. Overige heffingen

9a. Marktgelden

In onderstaande tabellen staan de baten en lasten van de marktgelden. De kosten van de kaasmarkt worden niet doorberekend aan de standhouders.

Weekmarkt	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Lasten weekmarkten	€ 61.599	€ 80.084	€ 64.713
Baten weekmarkten	€ 46.755	€ 52.800	€ 47.800
Saldo	€ 14.844	€ 27.284	€ 16.913

Jaarmarkt	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Lasten jaarmarkt	€ 54.888	€ 29.305	€ 35.250
Baten jaarmarkt	€ 28.439	€ 20.000	€ 21.000
Saldo	€ 26.449	€ 9.305	€ 14.250

Streekmarkt	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Lasten streekmarkt	€ 15.258	€ 12.532	€ 7.806
Baten streekmarkt	€ 17.417	€ 6.000	€ 10.000
Saldo	€ 2.159	€ 6.532	€ 2.194

9b Lijkbezorgingsrechten

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de lijkbezorgingsrechten weer.

Lijkbezorgingsrechten	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Lasten	€ 843.886	€ 835.566	€ 726.813
Baten	€ 712.589	€ 704.000	€ 704.000
Saldo	€ 131.297	€ 131.566	€ 22.813

De huidige tarieven lijkbezorgingsrechten worden op het niveau 2013 gehandhaafd.

9c. Havengelden

Onderstaande tabel geeft de baten en lasten van de havengelden weer. In het dekkingsplan 2013 zijn de volgende verhogingsbedragen van de havengelden opgenomen: jaarschijf 2014 € 10.000,-, jaarschijf 2015 € 20.000,- en jaarschijf 2016 € 30.000,-. Dus met ingang van 2016 dient vanuit de havengelden een extra opbrengst van € 30.000,- gegenereerd te worden.

Havengelden	Werkelijk 2012	Begroot 2013	Begroot 2014
Lasten	€ 42.734,-	€ 51.990,-	€ 54.054,-
Baten	€ 32.826,-	€ 28.820,-	€ 28.820,-
Saldo	€ 9.908,-	€ 23.170,-	€ 25.234,-

Opbrengsten belastingen en heffingen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de geraamde omvang van de opbrengsten aan belastingen en heffingen*:

Belastingsoort	2013	2013 % aandeel		2014	2014 % aandeel
1 Onroerendezaakbelasting	9.978	41,23		10.081	42,72
2 Hondenbelasting	160	0,66		164	0,69
3 Precariobelasting	120	0,50		123	0,52
4 Parkeerbelasting	1.921	7,94		1.921	8,14
5 Toeristenbelasting	50	0,21		50	0,21
6 Afvalstoffenheffing	5.503	22,74		4.730	20,04
7 Rioolheffing	3.546	14,65		3.906	16,55
8 Leges	2.110	8,72		1.812	7,68
9 Marktgeden	79	0,33		79	0,33
10 Lijkbezorgingsrechten	704	2,91		704	2,98
11 Havengelden	29	0,12		29	0,12
Totaal	24.200	100		23.599	100

* Bedragen x € 1.000,-

Belastingdruk

Onderstaand voorbeeld laat de gemeentelijke belastingdruk zien over de jaren 2012, 2013 en 2014 van een gezin, woonachtig in Woerden, met één hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2012 van € 250.000,-, voor belastingjaar 2013 van € 241.000,- en voor belastingjaar 2014 van € 233.000,- en met een waterverbruik van 240 m³ per jaar.

Belastingdruk	2012	2013	2014
Aan onroerendezaakbelasting	€ 250,00	€ 274,00	€ 279,60
Aan rioolheffing	€ 141,70	€ 150,80	€ 151,20
Aan afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 255,00	€ 255,00	€ 214,20
Aan hondenbelasting	€ 63,60	€ 63,60	€ 64,80
Totaal aan belastingen	€ 710,90	€ 743,40	€ 709,80

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks een zogenoemde COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting). In de atlas die in 2013 is uitgebracht neemt Woerden, voor een meerpersoons-huishouden in het overzicht van bruto lokale lasten de 208ste plek in (van de 430 gemeenten) met € 707,-. Hierbij geldt dat nummer 430 de hoogste (gemeente Wassenaar met € 1.149,-) en nummer 1 de laagste (gemeente Bunschoten met € 508,-) bruto lokale lasten oplegt. De hoogte van de bruto woonlasten geeft geen volledig beeld van de beschikbare middelen van de gemeente voor de bekostiging van voorzieningen. Daarvoor gebruikt het COELO de netto woonlasten. De netto woonlasten zijn de woonlasten gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen. In het overzicht van netto woonlasten neemt de gemeente Woerden voor 2013 de 164ste plaats in van de 430 gemeenten. Dit betekende opnieuw een gemiddelde score voor de gemeente Woerden.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding van belastingen is in Woerden mogelijk voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op een woonlast voor een 'natuurlijk persoon'.

Voor kwijtschelding in de zakelijke sfeer is geen ruimte. Gemeenten mogen in principe wel een strenger beleid voeren dan wat de rijksregeling toestaat, maar geen soepeler beleid.

De gemeente Woerden hanteert voor de kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten, te weten 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm voor kwijtschelding in aanmerking. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

PARAGRAAF 5 – ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De gemeente Woerden is ongeveer 8.994 hectare groot. Een deel daarvan bestaat uit openbare ruimte. Deze openbare ruimte bevat wegen, water, riolering, groen en openbare gebouwen. Alle in deze openbare ruimte aanwezige kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. In deze paragraaf worden de kaders geschetst voor het onderhoud aan deze kapitaalgoederen.

In deze paragraaf komen zes hoofdonderwerpen naar voren:

- Integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair)
- Riolering
- Baggeren
- Sportvelden
- Begraafplaatsen
- Gebouwen

1. Integraal beleid openbare ruimte

Op 6 juli 2009 heeft de gemeenteraad het beleidsplan 'Integraal beleid openbare ruimte' (IBOR) vastgesteld. Hierin is vastgelegd op welk kwaliteitsniveau de openbare ruimte onderhouden dient te worden.

De raad heeft gekozen vanaf 2012 voor niveau C. Voor de onderdelen waarbij veiligheid het meest cruciaal is, wordt niveau B gehandhaafd. Hierbij moet gedacht worden aan de speelvoorzieningen en de civiele kunstwerken. De gekozen kwaliteitsniveaus staan in de volgende tabel weergegeven.

		Hoofdwegen	Hoofd fietspaden	Centrum	Wijkcentrum	Bedrijventerrein	Verblijfsgroen	Natuurgebied	Woonwijk	Buitengebied
Schoon	Zwerfvuil	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Overige aspecten*	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Heel en veilig	Verharding	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Groen	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Meubilair	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Beschoeiing	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Civiele kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	Afvalbakken	B	B	B	B	B	B	B	B	B

*) Overige aspecten schoon: o.a. onkruid, bladafval, graffiti

De gekozen kwaliteitsniveaus staan hieronder kort toegelicht:

- Niveau B: Functioneel, sober en doelmatig. De openbare ruimte ziet er redelijk uit, er is regelmatig wat op aan te merken.
- Niveau C: Onrustig beeld, discomfort of hinder. In de openbare ruimte is behoorlijk wat schade en vervuiling aanwezig, er is behoorlijk wat op aan te merken. Incidenteel kunnen er onveilige situaties optreden. De openbare ruimte ziet er verloederd uit en er zijn meer klachten van bewoners te verwachten.

Ook is besloten om de achterstand in onderhoud in 10 jaar in te lopen. Veel van deze achterstanden worden veroorzaakt door de zettingen. Het inlopen in 10 jaar is dan ook verantwoord, omdat voor deze specifieke achterstanden over het algemeen geen kapitaalvernietiging optreedt. Ook is de veiligheid over het algemeen niet in het geding. De nadere uitwerking van de benodigde onderhoudsmaatregelen wordt vervolgens in beheerplannen gedaan. Deze worden na vaststelling van de begroting geactualiseerd.

Financieel

Voor het onderhoud en de vervanging van de openbare ruimte zijn de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting. De vervanging en reconstructie maatregelen worden daarbij gedeeltelijk

met investeringen gefinancierd. Jaarlijks worden de bedragen nog bijgesteld op basis van prijsstijgingen en areaaluitbreiding.

Verharding (wegen), straatreiniging

Beleid

Voor het wegenonderhoud wordt op basis van de inspectie uit de zomer 2012 het benodigde onderhoud bepaald. Hierin worden de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Er is nog een onderhoudsachterstand aanwezig. Deze wordt met name veroorzaakt door de zettingen die in bepaalde gedeeltes van de gemeente hebben plaatsgevonden. Conform het besluit over IBOR worden deze achterstanden in 10 jaar weggewerkt. Bij het inlopen van de achterstanden worden allereerst de ergste stukken aangepakt. Het wegenonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen en riolering).

Financiën

Voor het onderhoud van de verharding, straatreiniging en meubilair zijn in 2014 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Onderhoud verharding: € 1.200.000,- (exploitatie € 777.000,- en interne uren € 423.000,-).

Vervanging en reconstructie verharding: € 2.761.000,-.

De genoemde budgetten zijn inclusief het ophogen van de verharding.

Onderhoud overig: € 1.115.000,-

Groen en speelvoorzieningen

Beleid

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR. Op basis van deze kaders wordt het onderhoud uitgevoerd. Daarnaast is er een plan voor de vervangingsmaatregelen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met diverse andere plannen zoals het groenstructuurplan en het bomenplan. Het speelplaatsenbeheersplan uit 2002 en de daaruit voortvloeiende investeringen zijn uitgevoerd. De speelplaatsen worden nu conform de uitgangspunten van dit plan (en IBOR) onderhouden en waar nodig vervangen.

Financiën

Voor het groenonderhoud en de speelvoorzieningen zijn in 2013 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend en meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 2.123.000,- (exploitatie € 1.038.000,- en interne uren € 1.085.000,-).

Vervanging en reconstructie: € 780.000,-.

De daadwerkelijk beschikbare budgetten zijn € 250.000,- lager dan de berekende budgetten. De verwachting is dat dit verschil vanwege de positieve marktsituatie opgevangen kan worden. Dit staat ook als risico in de paragraaf weerstandsvermogen vermeld.

Overig Meubilair

Beleid

Het overige meubilair wordt conform de doelstellingen vanuit IBOR onderhouden.

Financiën

Voor het onderhoud van het overige meubilair zijn in 2014 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend en meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 323.000,- (exploitatie € 183.000,- en interne uren € 140.000,-).

Vervanging en reconstructie: € 113.000,-.

Beschoeiing

Beleid

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn geïnteriseerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR wordt het onderhoud en de vervanging ingepland.

Financiën

Voor het onderhoud van de beschoeiing zijn in 2014 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend en meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 205.000,- (exploitatie € 178.500,- en interne uren € 26.500,-).

Beleid

In 2013 zijn alle kunstwerken geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitskeuzes uit IBOR worden de prioriteiten bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan de kunstwerken gaan plaatsvinden.

Financiën

Voor het onderhoud van de kunstwerken zijn in 2014 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend en meegenomen in de begroting.

Onderhoud: € 335.000,- (exploitatie € 286.000,- en interne uren € 49.000,-).

Vervanging en reconstructie: € 800.000,-.

2. Riolering

Beleid

In het najaar 2012 is het gemeentelijk waterbeleidsplan 2013-2017 (GWP) vastgesteld. Dit is een strategisch beleidsmatig plan, waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer is de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, het beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbeteringsmaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen.

Financiën

Het uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Als sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen) wordt een en ander geëgaliseerd door een bijdrage uit of storting in de reserve riolering.

Voor 2014 zijn de volgende bedragen voor onderhoud en investeringen in de begroting opgenomen.

Onderhoud: € 2.305.000,- (exploitatie € 1.807.000,- en interne uren € 498.000,-).

Vervanging en renovatie van vrijerval riolering, gemalen, persriolering en duikers : € 1.419.000,-.

Milieumaatregelen – afkoppelen verhard oppervlak in Barwoutswaarder en aanpassingen BRP Harmelen: €507.500,-.

3. Baggeren

Beleid

In samenwerking met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is in 2008 een nieuw baggerplan opgesteld. Ten opzichte van het vorige baggerbeheersplan is een achterstand in baggeren opgelopen. Het plan is op 6 juli 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. Met het vaststellen van het nieuwe baggerplan is het financieel en planningstechnisch mogelijk om het baggeren op orde te brengen. In overleg met het Hoogheemraadschap is bepaald dat de achterstand in de baggerwerkzaamheden in 6 jaar ingelopen wordt. Met de uitvoering van dit plan wordt voldaan aan de eisen die het hoogheemraadschap aan de watergangen stelt.

Financiën

Het structureel beschikbare bedrag voor baggeren wordt conform het baggerplan opgehoogd. Daarnaast worden nog incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het inlopen van de achterstand.

Jaar	structureel	incidenteel	totaal
2014	€ 365.000	€ 241.000	€ 606.000
2015	€ 365.000	€ 372.000	€ 737.000
Totaal	€ 730.000	€ 613.000	€ 1.343.000

4. Sportvelden

In het najaar 2007 heeft een adviesbureau opdracht gekregen een nieuw beheerplan buitensportaccommodaties op te stellen. Dit bureau heeft een rapport 'beheerplan sportvelden en terreininrichting in de gemeente Woerden' opgesteld, omdat een totaaloverzicht van beheer- en renovatiekosten op lange termijn ontbrak. Met het opstellen van dit plan is hierin voorzien. Het beheerplan buitensportaccommodaties 2009-2018 is op 25 april 2008 door het

college voorlopig vastgesteld. Het nieuwe plan is door de raad op 27 november 2008 vastgesteld en op 17 maart 2009 heroverwogen en opnieuw vastgesteld. Het plan dient als basis voor de prioriteiten 2009-2013. Hier wordt uitvoering aan gegeven. In 2014 wordt het beheerplan herzien en waar nodig aangepast. Het herziene beheerplan zal in het derde kwartaal 2014 ter vaststelling aan het college worden aangeboden.

Voor het onderhoud van de sportvelden (klassiek en sportbesluit) is een bedrag van € 920.284,- beschikbaar (exploitatie € 738.220,- en interne uren € 182.064,-).

5. Begraafplaatsen

Voor het onderhoud van de begraafplaatsen is een bedrag van € 477.000,- beschikbaar (exploitatie € 128.000,- en interne uren € 349.000,-).

Hiervoor zullen de begraafplaatsen op de meeste onderdelen worden onderhouden op niveau C en enkele onderdelen op niveau B zoals bijvoorbeeld de entree van de begraafplaatsen. Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR-methodiek. In 2014 wordt een visie opgesteld waarin aan het college keuzes worden voorgelegd m.b.t. de exploitatie van de begraafplaatsen al dan niet in combinatie met een uitvaartcentrum/ kleinschalig crematorium op de begraafplaats Rijnhof.

6. Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

In 2004 en 2005 is een inventarisatie gemaakt van het gebouwenbeheer. Deze inventarisatie heeft geresulteerd in een gemeentebreed gebouwenbeheersplan. Het gebouwenbeheersplan is vastgesteld door het college. Hieruit blijken de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het in goede staat houden van de gebouwen. Er was uitgegaan van een conditiescore tussen 2 en 3 volgens de NEN 2767: een sober maar doelmatig onderhoudsniveau (cijfer 7 op een schaal van 10).

In 2009 zijn de MeerjarenOnderhoudsPlanningen (MOP) opnieuw geactualiseerd. Op basis van de nieuwe financiële cijfers zou het jaarbudget verhoogd moeten worden. In het juni-overleg 2010 heeft de gemeenteraad aangegeven hieraan geen prioriteit te willen geven. Gevolg hiervan is dat kwaliteit van het onderhoud verlaagd wordt naar conditiescore 3,5 à 4 (cijfer 5,5 à 6 op schaal van 10). Ook wordt het zogenaamde huurdersonderhoud in beeld gebracht en na actualisatie van de huurcontracten in mindering op het totale MOP-bedrag gebracht. Het bovenstaande is inmiddels vastgelegd in de nota 'Spelregels vastgoed, staat van gemeentelijke gebouwen', najaar 2011.

De hiervoor genoemde verlaging van het onderhoudsniveau is over een aantal jaren pas structureel financieel merkbaar. In 2014 en verder blijven we door deze actie wel binnen het beschikbare budget. Bij de actualisatie van het MOP voor de jaren 2014 en verder gaan we meer duurzame materialen toepassen. Dit geeft op termijn ook een verlaging van de onderhoudskosten.

Onderwijsgebouwen

De basis van het integraal onderwijshuisvestingsplan wordt gevormd door een meerjarenonderhoudsplan. Elke drie jaar wordt het onderhoud van de schoolgebouwen meerjarig onderzocht en geactualiseerd. Het huisvestingsplan wordt daarbij nog uitgebreid met de extra voorzieningen die in een bepaald jaar moeten worden uitgevoerd en uitbreiding van schoolgebouwen die reeds gepland zijn. Via de opdracht Art-team

Onderwijshuisvesting primair onderwijs zijn de procedures voor de zowel de scholen als ook de gemeente aanzienlijk vereenvoudigd. Per jaar stellen we gezamenlijk een jaarplan voor de uitvoering op.

De verwachting is dat per 1 januari 2015 het onderhoud 'doorgedecentraliseerd' zal zijn. Het onderhoud wordt dan geheel door het schoolbestuur gefinancierd en uitgevoerd. Wetgeving hierover komt er in 2014.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

De afdeling Vastgoed zal een integrale rapportage opstellen met daarin opgenomen een strategische visie op het vastgoed. In de rapportage zullen ook alle financiële consequenties voor o.a. kapitaallasten, beheer en onderhoud uitgewerkt worden.

Hierin wordt de bezuinigingsopdracht voor de komende jaren in verwerkt.

Het onderhoud van de onderwijsgebouwen loopt via de reserve Onderhoud buitenkant schoolgebouwen. De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt € 250.000,-, dit wordt jaarlijks geïndexeerd met de prijsstijgingindex die voor de programmabegroting wordt gehanteerd.

In mei 2012 is, net als bij de gemeentelijke gebouwen, het onderhoudsniveau verlaagd tot het conditieniveau 3 – 4 volgens de NEN 2767. Dit met ingang van 01-01-2013. Met deze bijstelling van het conditieniveau blijven we voor de eerstkomende 10 jaar binnen het beschikbare budget.

De financiële gevolgen van de eerder genoemde 'doordecentralisatie' van het onderhoud aan de schoolbesturen zijn nog niet duidelijk. Het team onderwijs, welzijn en zorg heeft dit onderwerp in de risicoparagraaf opgenomen.

PARAGRAAF 6 – VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Volgens artikel 26 van het BBV moet de begroting en het jaarverslag de paragraaf verbonden partijen bevatten. Volgens het BBV (art. 9, 15 en 69) moeten ten minste de volgende onderwerpen aan de orde komen in de paragraaf verbonden partijen:

- De beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten;
- De visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting;
- De beleidsvoornemens over verbonden partijen;
- In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie verstrekt over verbonden partijen: de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij.

Op grond van artikel 20 van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden' dient ook het volgende te worden opgenomen in de paragraaf verbonden partijen: beëindigde verbonden partijen, nieuwe verbonden partijen, (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen.

Definitie verbonden partij

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze zeggenschap kan uitoefenen via een bestuurszetel dan wel via stemrecht. Hieronder wordt verstaan dat namens de gemeente een burgemeester, wethouder, raadslid of ambtenaar de volgende functie(s) vervult bij een verbonden partij: lid van het algemeen of dagelijks bestuur, voorzitter, secretaris of penningmeester.

Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die de gemeente ter beschikking stelt, verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Lijst met verbonden partijen

De gemeente Woerden participeert in 2014 in de volgende verbonden partijen:

- Afvalverwijdering Utrecht
- Bank Nederlandse Gemeenten
- GGD Midden-Nederland
- Vitens
- Omgevingsdienst regio Utrecht
- De Sluis Groep wordt nieuwe opzet
- Stichting Urgentieverlening West Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Veiligheidsregio Utrecht
- Welstand en Monumenten Midden Nederland
- Stichting Klasse

Algemene beleidslijnen

Een van de uitgangspunten die de gemeente Woerden hanteert ten aanzien van de verbonden partijen is dat batige saldo's van jaarrekeningen van gemeenschappelijke regelingen teruggestort worden naar deelnemende gemeenten. Daarnaast is in de raadsvergadering van juni 2003 een amendement aangenomen waarin is vastgelegd dat de bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling niet verder mag stijgen dan de inflatiecorrectie zoals die in de gemeentelijke begroting wordt toegepast. Uitbreidingen van de taken van een gemeenschappelijke regeling moeten tijdig aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Rekenkameronderzoek (vervolgonderzoek 2012)

Het matrixoverzicht met kerngegevens van verbonden partijen van 2008 is voor de tweede keer geactualiseerd. De matrix wordt opgenomen als bijlage in deze begroting en de jaarrekening/jaarverslag. In 2014 wordt een tweede overlegmoment met de raad georganiseerd.

Toelichting partijen

1. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats: Soest

Openbaar belang

De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren.

Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht.

Programma: programma 4 - Beheer openbare ruimte en infrastructuur.

Betrokkenen: De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht en de provincie Utrecht.

Noot: De provincie Utrecht treedt per 1 januari 2014 uit de gemeenschappelijke regeling.

Beleidsdoelen

De afvalstromen worden volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. De huidige verwerkingscontracten voor brandbaar afval en gft lopen af op 31 december 2018, met de mogelijkheid deze met 2x één jaar te verlengen. Het contract voor de overslag van het afval uit de regio Utrecht loopt af op 31 december 2018 en kan niet worden verlengd. Momenteel geeft de AVU uitvoering aan het besluit de overslag van het afval in eigen beheer te gaan doen en onderzoekt samen met gemeente Utrecht (Stadswerken) de mogelijkheden voor de realisatie en exploitatie van een afvaloverslagstation in eigen beheer voor de regio Utrecht. Dit overslagstation moet op 1 januari 2019 in bedrijf zijn. In Ede exploiteert de AVU samen met Afval Combinatie De Vallei (ACV-groep) een afvaloverslagstation. Hier wordt het huishoudelijk afval van de bij de ACV-groep aangesloten gemeenten en de AVU-gemeenten uit de regio Veenendaal overgeslagen. Het afval van de gemeenten uit de regio Amersfoort wordt bij ROVA in Amersfoort overgeslagen. De AVU is aandeelhouder van ROVA.

Bestuurlijk belang

De gemeenten en de provincie Utrecht hebben allemaal een bestuurder afgevaardigd die hen vertegenwoordigt in het Algemeen Bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de betreffende gemeente. De gemeenten in de provincie zijn verdeeld in 3 regio's. Iedere regio levert 2 leden uit het Algemeen Bestuur voor het Dagelijks Bestuur, daarnaast leveren de stad Utrecht en de provincie (tot 1/1/2014) ook een bestuurslid. Een wethouder van de gemeente Woerden heeft zitting in het Algemeen Bestuur. In de eerste voltallige vergadering van het Algemeen Bestuur na de gemeenteraadsverkiezingen worden de leden van het Dagelijks Bestuur gekozen. In het huidige Dagelijks Bestuur is er geen directe vertegenwoordiging van de gemeente Woerden.

Financieel belang

De AVU sluit contracten af met het bedrijfsleven en zo mogelijk ook met overheidsgedomineerde bedrijven voor de overslag, het transport en de verwerking van diverse afvalstromen. De kosten worden op basis van de werkelijk aangeboden gewichten bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht samen met een opslag voor de apparaatskosten. Doordat de AVU geen weerstandsvermogen heeft is de aansprakelijkheid van de gemeente Woerden in theorie niet gelimiteerd.

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden opgenomen:

	Begroting 2012	Werkelijk 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 759.547	€ 777.475	€ 798.488	€ 660.331

Noot: De jaarrekening 2012 van de AVU is op dit moment voorlopig vastgesteld. In de begroting 2014 zijn kosten en opbrengsten van glas en papier meegenomen. Deze zijn (bij elkaar opgeteld) vooralsnog van positieve invloed op de financiële bijdrage. Zie hiertoe ook de bijlage 1.7 van de AVU-begroting 2014.

Ontwikkelingen

De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen. Ook worden meer kleine deelstromen op verzoek van de gemeenten door de AVU in raamcontracten ondergebracht, zoals het bouw- en sloopafval, het klein chemisch afval en het groenafval voor de Eemland-gemeenten. Het is mogelijk voor andere AVU-gemeenten zich bij deze contracten aan te sluiten. Daarnaast verdiept de AVU zich in de CO2-berekeningen en ondersteunt de gemeenten daarin met kennis en gegevens uit de jaarlijkse sorteeranalyses die in opdracht van de AVU worden uitgevoerd.

Ter promotie van gescheiden inzameling van afval en recycling heeft de AVU in 2010 namens en in opdracht van de 26 gemeenten de provinciebrede promotiecampagne "Doe meer met afval" opgezet. Naast een aantal voorlichtings- en reclameacties worden met een roadshow (demonstratietrailer) op verzoek markten, braderieën, scholen en gemeentewerven bezocht. Ook zijn er lesprogramma's beschikbaar gesteld en is een website hiervoor ontwikkeld. "Doe meer met afval" wordt eind 2013 beëindigd.

Ten slotte behartigt de AVU de strategische belangen van de deelnemende gemeenten door onder andere wetgeving en beleidsmaatregelen inzake afvalverwijdering te monitoren en te reageren waar nodig. Steeds vaker wordt de AVU als representant van een groot aantal gemeenten (als ware de AVU een brancheorganisatie) al in het ontwerpstadium van wet- en regelgeving of van projecten betrokken. Vanuit die rol is de AVU in staat de deelnemende gemeenten op een goede wijze desgevraagd te adviseren.

Zie www.avu.nl.

2. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren.

Betrokkenen: Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).

Bestuurlijk belang: De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Programma: programma 8 - Financiën en Algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsdoelen: Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan bij de DNB en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.

Financieel belang: De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen).

	Begroting 2012	Rekening 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Dividend BNG	€ 200.000	€ 141.600	€ 140.000	€ 140.000

Ontwikkelingen:

Het te ontvangen dividendbedrag blijft in onzekere economische tijden een onzekere factor.

De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen moet de BNG het eigen vermogen versterken.

Zo heeft de BNG, om haar eigen vermogen te versterken, het dividend in 2012 fors verlaagd. Verder moet blijken hoe het verplichte schatkistbankieren, de bankenbelasting en de wet Hof invloed hebben op de winst van de BNG en de bijbehorende dividenduitkeringen. Vooralsnog is het uitgangspunt voor 2014 dat de hoogte van de dividenduitkering op het niveau van 2013 blijft.

3. GGD Midden-Nederland

Vestigingsplaats: Zeist

Openbaar belang: De GGD is een dienst van gemeenten, ter behartiging van hun belangen op het gebied van de openbare gezondheidszorg. De GGD richt zich vooral op preventie: voorkomen van ziekten en bevorderen van gezond gedrag in een gezonde leefomgeving. Daarnaast verleent de GGD ook hulp als er incidenten uitbreken in de regio. Door regelmatig onderzoek te doen, heeft de GGD inzicht in de gezondheid van de inwoners van Midden-Nederland.

De doelstelling van de GGD is drieledig:

- "Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in het werkgebied door onderzoek, voorlichting, advies en gezondheidsprogramma's. Hierdoor kunnen we gezondheidswinst realiseren en consolideren.
- Een expertise- en uitvoeringsorganisatie zijn voor de gemeenten, gericht op preventie, acuut optreden, toegang tot zorg coördinatie, signaleren en smeden van ketens.
- Het bieden van preventie- en vangnetzorg en/of het bemiddelen tussen aanbieders en afnemers van zorg waar dit uit een oogpunt van openbaar belang noodzakelijk is. De GGD werkt waar lacunes ontstaan en in crisissituaties."

Betrokkenen: alle gemeenten van de provincie Utrecht m.u.v. de gemeente Utrecht.

Bestuurlijk belang:

Het Algemeen Bestuur van de GGD bestaat uit één afgevaardigde per gemeente uit de regio. De portefeuillehouder volksgezondheid in het college van Woerden treedt op als vertegenwoordiger van de gemeente in het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur heeft een beperkt deel van de betrokken gemeenten een vertegenwoordiger zitting, namelijk Stichtse Vecht, Baarn, Houten, Utrechtse Heuvelrug, Lopik, Bunnik, Amersfoort.

De gemeente Woerden heeft in het Algemeen Bestuur 3 stemmen, conform inwonertal (vergelijk: 60.000 inwoners = 4 stemmen).

Op de begroting en de jaarstukken wordt de zienswijze van de raad gevraagd.

Programma: programma 6 - Zorg en Welzijn.

Visie in relatie tot programmadoel:

"Het bevorderen en beschermen van de gezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de bevolking in regio Midden-Nederland". Van gemeenten wordt verwacht dat zij de GGD bij hun lokale beleid betrekken.

Beleidsdoelen: Zie 'openbaar belang'.

Concreet doel: het voorgenomen pakket aan gemeenschappelijke, regionale en lokale taken is uitgevoerd.

Uitvoeren van de gemeenschappelijke taken:

- Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar
- Rijksvaccinatieprogramma
- Infectieziektebestrijding
- TBC-bestrijding
- Technische hygiënezorg
- Medisch-milieukundige zorg
- Bevordering publieke gezondheid
- Epidemiologie
- Forensische zorg (basis)

Uitvoeren van lokale en regionale taken:

- THZ Inspecties
- Forensische zorg
- Netwerk MDO
- Meldpunt Zorg- en Overlast
- Woonhygiënische problemen
- Lokaal en verdiepend onderzoek
- Projectmanagement Nuchter Verstand
- Advisering milieu en gezondheid

Financieel belang: In onderstaand tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden weergegeven.

	Begroting 2012	Werkelijk 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 611.928	€ 616.111	€ 625.000	€ 618.680

Overige ontwikkelingen/problemen:

- De GGD had de opdracht om 5% te bezuinigen; dit is in 2013 gerealiseerd.
- In de GGD wordt vanaf 2013 gewerkt met het bestuursmodel van 'het GGD-huis', daarin wordt het onderscheid gemaakt tussen gemeenschappelijke taken, regionale en lokale taken. Op de laatste twee kunnen gemeenten regionaal of lokaal directer sturen dan voorheen. Per regio is er een Bestuurlijk Regionale Adviescommissie. Woerden valt onder de regio Utrecht-West (met De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Oudewater en Montfoort). Deze adviescommissie adviseert het Algemeen Bestuur.
- De gemeente gaat de JGZ beleggen bij één uitvoerder i.p.v. de verdeling tot op heden tussen 0-4 jaar (thuiszorg / Careijn) en 4-19 jaar (GGD MN). In 2014 wordt de JGZ integraal belegd bij de GGD MN.
- Op de gemeenschappelijke (wettelijke) taken is de GGD verplicht om te gaan werken op het niveau van de veiligheidsregio. Aan deze congruentie wordt gewerkt, er is nog geen besluit genomen.

Overige ontwikkelingen/ problemen: zie www.ggdmn.nl.

4. Vitens

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven.

Programma: programma 8 - Financiën en Algemene dekkingsmiddelen

Betrokkenen: diverse gemeenten en provincies.

Visie in relatie tot programmadoel:

De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.

Bestuurlijk belang

De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht.

Financieel belang

De gemeente Woerden heeft in totaal 45.042 aandelen Vitens in haar bezit.

	Begroting 2012	Rekening 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Dividend Vitens	€ 100.000	€ 120.700	€ 120.700	€ 120.700

Overige ontwikkelingen:

Het uitgangspunt voor 2014 is dat de hoogte van de dividenduitkering op het niveau van 2013 blijft.

Zie www.vitens.nl

5. Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)

Vestigingsplaatsen: Zeist en Breukelen.

Openbaar belang:

De Omgevingsdienst ondersteunt en adviseert de gemeente Woerden bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van milieubeleid. De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag.

Betrokkenen: De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist (IJsselstein).

Bestuurlijk belang:

De Omgevingsdienst behartigt, met inachtneming van wat hierover in de gemeenschappelijke regeling is bepaald, de belangen van de gemeenten tezamen en van elke deelnemende gemeente afzonderlijk op het gebied van omgeving in de ruimste zin, voor zover de bevoegdheid daartoe de gemeente toekomt en aan de Omgevingsdienst gemandateerd is.

De Omgevingsdienst draagt zorg voor een organisatie ter behartiging van de voornoemde belangen en van de ter uitvoering daarvan opgedragen en overeengekomen taken.

Programma: programma 3 - Cultuur, Recreatie, Economie en Milieu.

Visie in relatie tot programmadoel

De Omgevingsdienst verzorgt de milieutaken van de gemeente. Hieronder valt het gehele scala aan milieutaken, van beleid tot uitvoering. De doelstellingen van het milieubeleid zijn vastgelegd in de Milieuvisie 2005 tot 2014, die in 2009 is herijkt. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. De raad kan in zijn vergadering van mei een zienswijze met betrekking tot de begroting van de Omgevingsdienst vaststellen en indienen bij het Algemeen Bestuur. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.

Beleidsdoelen

Uitvoeren van het programma voor toezicht en handhaving conform het beleid dat regionaal is afgesproken en in de gemeenteraad is vastgesteld.

Financieel belang

Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 14 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst. Onderstaande tabel bevat een weergave van de bijdrage van de gemeente Woerden.

	Begroting 2012	Werkelijk 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 1.063.022	€1.077.376	€ 1.110.131	€ 1.147.922

(*excl. BTW)

Ontwikkelingen

Voor de toekomst is de verdere ontwikkeling tot Regionale Uitvoeringsdienst relevant. De Omgevingsdienst Regio Utrecht is in 2012 ontstaan uit de fusie van de Milieudienst Noord-West Utrecht en de Milieudienst Zuidoost Utrecht. Er is een aantal ontwikkelingen rond de ODRU in relatie tot de vorming van een Regionale Uitvoeringsdienst, waarover het bestuur met een raadsinformatiebrief (13R.00261) is geïnformeerd. Het gaat hierbij met name om de volgende zaken: een tekort op de jaarrekening ODRU 2012, een negatieve prognose voor het exploitatiesaldo van de ODRU over 2013, het 'on hold' zetten van de RUD-vorming en de doorlichting van het project 'Samen op weg naar één RUD'. Zie de betreffende raadsinformatiebrief voor nadere informatie. Er wordt gewerkt aan een begrotingswijziging 2013 ODRU. Op dit moment is er nog geen jaarrekening 2012 en begroting 2014 ODRU voorhanden.

6. Werkvoorzieningschap (WVS) De Sluis (Ferm Werk)

Wordt nieuwe opzet

De gemeenschappelijke regeling wordt herzien. Cijfermatig is dit opgenomen in de begroting. Organisatorisch wordt dit volgend jaar vertaald.

7. Stichting Urgentieverlening West-Utrecht (SUWU)

Vestigingsplaats: Woerden

Openbaar belang:

Het verlenen van urgentieverklaringen voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio West-Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van sociale en medische indicaties. Deze worden opgesteld door een maatschappelijk werker en externe geneeskundigen.

Betrokkenen:

De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.

Bestuurlijk belang

Stichtse Vecht, Woerden en De Ronde Venen zijn permanent lid van de regionale urgentiecommissie. De overige gemeenten rouleren in de commissie op basis van statuten en reglement. Het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd door Lopik. De wethouders van de deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.

Programma: programma 2 - Ruimtelijke ordening, wonen en grote projecten.

Visie in relatie tot programmadoel

Er is geen eigen visie op de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de Regionale Huisvestingsverordening 2013 gemeente Woerden gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.

Beleidsdoelen

De stichting heeft slechts één beleidsdoel namelijk het behandelen van circa 210 urgentieaanvragen voor de regio per jaar. Voor Woerden is er geen afzonderlijk beleidsdoel omdat aanvragen niet zijn te sturen op lokaal niveau.

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

	Begroting 2012	Werkelijk 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 18.082	€ 16.877	€ 18.328	€ 18.695

* Wegens langdurige ziekte van onze uitvoerend medewerker, moest vervanging via Het Vierde Huis ingehuurd worden. Het totale bedrag voor de vervanging was € 45.000,-. Naar rato betekent dit voor Woerden dat er in 2012 eenmalig een bedrag van € 6.761,- betaald moest worden.

Overige ontwikkelingen/problemen

Een specifieke ontwikkeling is dat per 1 augustus 2013 een nieuw contract met Het Vierde Huis ingaat waarbij alle SUWU-werkzaamheden aan deze organisatie worden uitbesteed. Dit is conform de afspraken die in het verleden zijn gemaakt. E.e.a. houdt verband met de pensionering van de woonadviseur per 1 augustus 2013, die als werknemer van GroenWest was gedetacheerd bij de SUWU en vervolgens werd 'doorgetacheerd' bij Het Vierde Huis. Deze onderhandelingen hebben geleid tot een voor de SUWU verbeterde offerte, waardoor structureel een positief saldo op de begroting mag worden verwacht.

De resultaten over 2012 laten een negatief saldo zien. Dit komt doordat de woonadviseur in 2012 gedurende langere tijd wegens ziekte niet in staat was zijn werkzaamheden te verrichten. De extra kosten die dit met zich meebracht, waren voor rekening van de SUWU.

8. Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: Recreatieschap Stichtse Groenlanden is een van de schappen die vallen onder het breder verband Recreatie Midden-Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeenten een samenhangend beleid op het gebied van openluchtrecreatie alsmede natuur- en landschapsbescherming.

Betrokkenen: De gemeenten Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt en Provinciale Staten van Utrecht.

Bestuurlijk belang: De gemeenten wijzen elk twee leden van het Algemeen Bestuur aan. Ten minste een van deze leden dient lid te zijn van het college van burgemeester en wethouders. Ook de provincie wijst twee leden van het Algemeen Bestuur aan, waarvan er één lid dient te zijn van het college van Gedeputeerde Staten. Elk lid heeft een stem. Het Algemeen Bestuur benoemt uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur. Lid Dagelijks Bestuur: wethouder van financiën. Lid Algemeen Bestuur: wethouder van financiën.

Programma: programma 3 - Cultuur, recreatie, economie en milieu.

Visie in relatie tot programmadoel

De gemeente Woerden is van mening dat, ook met het oog op het toenemende belang van recreatie en toerisme in de samenleving, samenwerking met het recreatieschap belangrijk is. Hierdoor kunnen de betrokken partijen zich gezamenlijk inzetten voor het behoud van natuur, landschap en milieu, afstemming met sport- en recreatieorganisaties, met ondernemers, consumenten, en inwoners en met andere overheden.

Beleidsdoelen

Doel is voorzieningen voor openluchtrecreatie buiten de bebouwde kom te ontwikkelen, beheren en onderhouden, zoals (zwem)plassen, picknickplaatsen, fiets- en wandelpaden en kanoroutes. Het gaat om basisvoorzieningen: openbaar en (meestal) gratis toegankelijk.

Binnen de gemeente Woerden ontwikkelt, beheert en exploiteert het recreatieschap het recreatieterrein Oortjespad en de terreinen Grutto, Reiger en Koekoek. Daarnaast is het schap verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van het fietsknooppuntensysteem en verschillende wandelroutes, met name rondom het recreatieterrein Oortjespad. Ook de oversteek over de Grecht, die in ontwikkeling is ter hoogte van de Toegang en de Houtkade, valt vanaf 2013 onder het beheer en onderhoud van het recreatieschap.

Veranderingen

Het jaar 2014 wordt als extra jaar aangesloten op de budgetperiode 2010-2014. De reden hiervoor is dat binnen de provincie Utrecht een discussie gaande is over de toekomst van de recreatieschappen. Hierbij zijn alle deelnemende gemeenten betrokken. Aan het eind van 2013 wordt hierover meer helderheid verwacht. Het recreatieschap heeft er in zijn begroting voor 2014 voor gekozen om deze ontwikkeling af te wachten en een nieuwe budgetperiode, met wellicht nieuwe plannen en doelen, te starten vanaf 2015.

De uitgangspunten voor 2014 blijven sober en voorzichtig. De bijdrage van de deelnemers blijft in 2014 op het niveau van 2013: € 3,30. De totale bijdrage 2014 voor Woerden bedraagt € 163.003,-.

Om op termijn tot een structureel gezonde begroting te komen, acht het dagelijks bestuur het zeer gewenst de private sector meer te laten dragen, zowel in inkomsten en voorzieningen als in beheer. Het dagelijks bestuur ziet daar kansen, maar vraagt ook nadrukkelijk de medewerking van gemeenten, die ontwikkelingen op recreatieterreinen in handen hebben die kunnen zorgen voor nieuwe voorzieningen, nieuwe attracties, nieuwe beleving en meer eigen inkomsten. Voorbeelden zijn het Oortjespad, waar wordt gezocht naar mogelijkheden waarbij ruimte is voor uitbreiding van private exploitatie, en het overleg over de inrichting en exploitatie van de Cattenbroekerplas.

Financieel belang

De onderstaande tabel geeft de bijdrage aan de Stichtse Groenlanden weer.

	Begroting 2012	Werkelijk 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 163.003	€ 163.003	€ 163.003	€ 163.003

Jaarlijks wordt het jaarprogramma en begroting vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Overige ontwikkelingen/ problemen

Meer informatie is te vinden op www.recreatiemiddennederland.nl.

9. Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard

Vestigingsplaats: Woerden

Openbaar belang

Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet 1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de invoering Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) m.i.v. 2013 overgedragen aan het RHC.

Betrokkenen

Gemeentes Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.

Bestuurlijk belang

Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten wijzen elk uit hun midden één vertegenwoordiger aan die zitting neemt in de Archiefcommissie, alsmede een plaatsvervanger. De burgemeester van Woerden is voorzitter van de Archiefcommissie (Algemeen Bestuur) van het RHC.

Programma: programma 1 - Bestuur en organisatie

Visie in relatie tot programmadoel: n.v.t.

Beleidsdoelen: n.v.t.

Financieel belang

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente Woerden aan het RHC weergegeven; deze is bepaald op grond van de vastgestelde verdeelsleutel in de gemeenschappelijke regeling.

	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 182.455	€ 187.628	€ 202.807

De jaarrekening 2013 van het RHC wordt formeel vastgesteld door de Archiefcommissie in juni 2014.

Overige ontwikkelingen/ problemen

Overgang van analoge naar digitale dienstverlening via website.

Inhaalslagen m.b.t. achterstand in bewerking en toegankelijk maken van archieven.

Vergroting publieksbereik via website.

Intensiever toezicht op de dynamische archiefvorming bij de deelnemers i.v.m. Wet revitalisering generiek toezicht.

Zie www.rhcrijnstreek.nl

10. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang

Het doel van deze regeling is het realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crises in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals crisiscommunicatie, publieke zorg en preparatie nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.

Betrokkenen

De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer (BRUL), de politie, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.

Bestuurlijk belang

De burgemeester van Woerden maakt deel uit van het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur heeft Woerden geen vertegenwoordiging. De stemverhouding binnen het bestuur is op basis van een gewogen gemiddeld inwoneraantal.

Programma: programma 1 - Bestuur en organisatie.

Visie in relatie tot programmadoel

Het collegedoeel: "Een Veilig Woerden" wordt als eerste thema uitgewerkt in het programma "bestuur en organisatie".

Beleidsdoelen

Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. In het najaar 2010 is de VRU gestart met het maken van het beleidsplan VRU 2012-2015. Het risicoprofiel heeft hierbij mede als basis gediend. Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen en moet worden beschouwd als een verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende vier jaar. De gemeente Woerden vindt een aantal onderwerpen zo belangrijk dat het bestuurlijk en ambtelijk een extra bijdrage levert aan het regiobreed uitwerken van deze thema's.

De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2014 met o.a. de volgende werkzaamheden bezighouden:

- Het huidige beleidsplan heeft een doorlooptijd tot en met 2015. Per 2016 willen we dan ook het beleid opnieuw bepalen en vastleggen. Om dit in samenspraak met onze partners te kunnen doen, beginnen we in 2014 met de voorbereiding.
- In 2014 wordt gestart met projecten/pilots in het kader van het programma (brand)veilig Leven, gericht op veiligheidsbewustzijn, verantwoordelijkheidsverdeling en zelfredzaamheid van specifieke doelgroepen zoals studenten, jeugd en ouderen.
- Er worden trainingen en themabijeenkomsten georganiseerd over risicocommunicatie.

- De VRU gaat de door een (dreigende) ramp of zwaar ongeval getroffen gemeente(n) ondersteunen bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken door middel van poolvorming;
- Gemeentelijke functionarissen opleiden en oefenen opdat zij adequaat invulling kunnen geven aan hun taak in de crisisbeheersing;
- Voorbereiden multidisciplinaire oefeningen en opleidingen;
- Zorgen voor een optimale informatievoorziening bij crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Een actueel beeld verkrijgen van de risico's in het verzorgingsgebied en beheer van risicoinformatie;
- Het evenementenbeleid wordt geëvalueerd.
- Implementatie actieprogramma verbetering gemeentelijke crisisbeheersing dat ultimo 2012 is vastgesteld.
- Parate crisisorganisatie (in overeenstemming met het regionale crisisplan en de wettelijk bepaalde opkomsttijden) is gerealiseerd.
- Nieuw dekkingsplan als eindresultaat van het project Veiligheidszorg Op Maat; regionaal dekkingsplan.
- Invoering evaluatiesystematiek, waaronder formeren vaste evaluatieteams, opleiding en training.

Financieel belang

In onderstaande tabel is de bijdrage aan de VRU weergegeven. Deze wordt bepaald op basis van de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst (DVO). In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een toename van de gemeentelijke bijdrage.

Financiële bijdrage	Begroting 2012	Werkelijk 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
VRU	€ 2.562.988	€ 2.515.400	€ 2.562.988	€ 2.568.563

NB: bijdrage is exclusief huisvestingsbijdrage

11. Welstand en Monumenten Midden Nederland

Vestigingsplaats: Bunnik

Openbaar belang: De Provinciale Utrechtse Welstandscommissie is in 1929 opgericht met als hoofddoelstelling "de instandhouding van het bouwkundig schoon, het landschaps- en stedenschoon". In 1969 werd de organisatievorm gewijzigd in een gemeenschappelijke regeling van Utrechtse gemeenten maar de doelstelling bleef dezelfde. In 1993 werd de gemeenschappelijke regeling gewijzigd, waarbij de naam werd aangepast in 'PUWC, Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit'. In 2005 is een nieuwe, meer toegankelijke naam gekozen: Welstand en Monumenten Midden Nederland. Anders dan deze naam doet vermoeden neemt de gemeente Woerden alleen het gedeelte welstand af van deze gemeenschappelijke regeling. Voor monumenten heeft de gemeente Woerden haar eigen commissie.

Betrokkenen: Welstand en Monumenten Midden Nederland is opgedeeld in zes regio's. De gemeente Woerden maakt deel uit van regio II, evenals de gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater en IJsselstein.

Bestuurlijk belang: De gemeente Woerden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder ruimtelijke ordening.

Programma: programma 3 - Ruimtelijke Ordening, wonen en grote projecten/investeringen.

Visie in relatie tot programmadoel: De doelstelling van Welstand en Monumenten Midden Nederland is dat zij in de deelnemende gemeenten de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon en de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid tot haar zorg heeft. Welstand en Monumenten Midden Nederland adviseert de gemeente Woerden dan ook over deze zaken.

Financieel belang:

	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 62.122	€ 62.061	€ 62.061	€ 40.000

NB. Welstand is een kruispost binnen de gemeentelijke begroting, immers alle geraamde advieskosten worden via de leges teruggehaald bij de aanvragers van de omgevingsvergunningen waarover het welstandsadvies wordt gevraagd. Per saldo kost het de gemeente Woerden dus geen geld

www.welmon.nl

Ontwikkelingen

Welstand en Monumenten Midden Nederland gaat mogelijk fuseren met Landschap en Erfgoed Utrecht. Landschap en Erfgoed Utrecht staat volgens het beleidsplan 2012-2015, "voor de belangen van erfgoed en landschap in de provincie Utrecht" en vormt daarmee een prima aanvulling op de doelstelling van Welstand en Monumenten Midden Nederland. Tevens komt er dit najaar een voorstel in de gemeenteraad om 70% van de gemeente Woerden welstandsvrij te verklaren, hierdoor zal het aantal aanvragen richting Welstand en Monumenten Midden Nederland teruglopen.

12. Stichting Klasse

Vestigingsplaats: Reeuwijk

Openbaar belang: De gemeente Woerden is van mening dat een verzelfstandigd bestuur voor het openbaar primair onderwijs de beste mogelijkheden biedt om het autonome beleidsvoerend vermogen van het openbaar primair onderwijs te versterken. De volgende motieven spelen hierbij een rol:

- Het schoolbestuur kan los van de politieke verhoudingen en opvattingen een eigen koers uitzetten;
- Het schoolbestuur kan zich, door een scheiding van lokale en bestuurlijke taken, concentreren op één bestuurlijke taak, namelijk het in stand houden, bevorderen en verbeteren van het openbaar primair onderwijs;
- Het schoolbestuur kan een eigen financieel beleid en beheer ontwikkelen dat is gericht op de belangen van het openbaar primair onderwijs;
- Het schoolbestuur kan zich in het overleg over de verdeling van de lokale (onderwijs)middelen, net als de overige schoolbesturen, als onbelemmerd belanghebbende presenteren;
- Direct en indirecte betrokkenen (ouders, personeelsleden, inwoners en maatschappelijke organisaties) kunnen eenvoudiger invloed uitoefenen op het bestuur.

Betrokkenen: Gemeenten Bodegraven, Gouda, Reeuwijk, Waddinxveen en Woerden (per 1-8-2008).

Bestuurlijk belang: De gemeente oefent zeggenschap uit via een bestuurszetel in het toezichthoudend orgaan (TO). Het TO ziet toe op het functioneren van het stichtingsbestuur en komt in principe tweemaal per jaar bijeen. Namens de gemeente heeft de portefeuillehouder onderwijs zitting in het TO.

Programma: programma 5 - Jeugd, sport en onderwijs.

Visie in relatie tot programmadoel: Het gemeenschappelijk orgaan coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit als bedoeld in artikel 48 van de Wet primair onderwijs, artikel 51 van de Wet op de expertisecentra en in de statuten van de stichting, met uitzondering van de opheffing van scholen.

Beleidsdoelen

Zie openbaar belang.

Financieel belang

In onderstaande tabel is de bijdrage van de gemeente aan Stichting Klasse weergegeven:

	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Financiële bijdrage	€ 2.000	€ 2.000	€ 1.588	€ 1.588

Overige ontwikkelingen/ problemen

Het is de bedoeling dat Stichting Klasse binnen afzienbare tijd een nieuw bestuurs-directiestructuur krijgt: het zogenoemde raad-van-toezichtmodel. Dit betekent dat de huidige interne toezichttaken binnen het bestuur worden neergelegd bij een raad van toezicht, die daarbij ook de bevoegdheid van het TO om rekening en begroting vast te stellen erbij krijgt. De overige schoolbestuurstaken worden – gecombineerd met de algemene

directietaken – ondergebracht in een college van bestuur. Op basis van een managementstatuut zijn de uitvoerende bevoegdheden van het bestuur gemandateerd aan de algemeen directeur. Het uitvoerende gedeelte van het bestuur heeft een adviserende rol voor de algemeen directeur. De andere bestuursleden houden toezicht. Praktisch gezien functioneert Klasse al volgens het college-van-bestuur/raad-van-toezichtmodel. De gemeenteraad, maar ook het college, komen in een dergelijk model nog meer dan nu al het geval is op afstand te staan. Dat is een gegeven. Om de 'scherpe kantjes' hiervanaf te halen, is de insteek van de gemeente Woerden in het TO ervoor te zorgen dat in de te wijzigen statuten van Stichting Klasse een bepaling wordt opgenomen dat colleges en/of gemeenteraden minimaal één keer per jaar worden geïnformeerd door het college van bestuur over de financiële stukken (schriftelijk en in een bijeenkomst) en dat gemeenten zienswijzen kunnen indienen over de financiële stukken. Wij laten ons hierbij inspireren door de werkwijze van de stichting voor openbaar basisonderwijs die (ook) in Oudewater actief is (Stichting Onderwijs Primair.) Op deze manier kan de invloed van de gemeente op het openbaar basisonderwijs in de praktijk nagenoeg hetzelfde zijn als nu het geval is.

PARAGRAAF 7 – WEERSTANDSVERMOGEN

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de gemeente verplicht in de begroting en jaarrekening de beleidslijnen vast te leggen met betrekking tot het weerstandsvermogen en de risicobeheersing. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen enerzijds de relevante risico's en anderzijds onze middelen en mogelijkheden om de aan deze risico's verbonden kosten (dat wil zeggen: niet-begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn) te dekken. Deze middelen en mogelijkheden worden ook wel *weerstandscapaciteit* genoemd. We onderscheiden hierbij twee vormen:

Weerstandscapaciteit (incidenteel)

Dit zijn de middelen die ons ter beschikking staan om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen. Hiertoe behoren:

- De algemene reserve en de renterisicoreserve
- De in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven
- Het incidentele rekeningsaldo dat nog niet aan de algemene reserve is toegevoegd
- De stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn

Het bedrag aan bestemmingsreserves en voorzieningen wordt in principe niet meegerekend, aangezien aan deze bedragen een verplichting of doelstelling ten grondslag ligt

Weerstandscapaciteit (structureel)

Dit zijn de middelen die ons ter beschikking staan om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Hiertoe behoren:

- De resterende belastingcapaciteit (oftewel: de mogelijkheden voor nog te heffen lokale lasten)
- De in de begroting opgenomen ramingen voor structurele (dus cumulatief geraamde) onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven
- Het structurele rekeningsaldo voor zover nog niet in de begroting verwerkt

Algemene reserve en renterisicoreserve

De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt hoofdzakelijk gevormd door de stand van de algemene reserve en de renterisicoreserve. Eventuele negatieve saldi van jaarrekeningen worden ten laste van de algemene reserve gebracht. Ook als er sprake is van nadelige saldi bij andere reserves wordt de algemene reserve ingezet om dit nadelig saldo te neutraliseren.

De renterisicoreserve dient in eerste instantie om het risico van de ontwikkeling van de rente af te dekken.

Stille reserves

De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.

Post onvoorzien

Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 2,50 per inwoner.

In de tabellen op de volgende pagina wordt de opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2014 weergegeven.

Incidenteel	Bedrag in €
Algemene reserve + renterisico raming per 1-1-2014	9.191.833
Stille reserves	0
Totale weerstandscapaciteit	9.191.833

Post onvoorzien	Bedrag in €
Post onvoorzien 2014	126.505

Benodigde weerstandscapaciteit

Ter bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit werd tot voor kort een norm van de provincie Utrecht gehanteerd. Deze geeft voor gemeenten met een laag risicoprofiel een bedrag van € 50,- per inwoner aan en voor gemeenten met een gemiddeld risicoprofiel € 100,-. Woerden hield de norm van minimaal € 100,- per inwoner aan. Dit betekende dat Woerden € 5.000.000,- aan weerstandscapaciteit beschikbaar diende te hebben.

Bovengenoemde systematiek had als nadeel dat de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit geen rekening hield met de financiële impact van de concrete risico's van de gemeente. In het kader van ons streven om in 2014 een financieel gezonde en risicobewuste organisatie te zijn, zijn wij eind 2011 begonnen met de eerste stappen in de richting van een daadwerkelijke koppeling tussen weerstandscapaciteit en risico's. Bijgestaan door onze accountant, Ernst & Young, hebben wij onze risico-inventarisatiesystematiek geschikt gemaakt om onze (rest)risico's in financiële zin te kwantificeren. Het resultaat hiervan is dat wij nu financieel inzicht in onze risico's hebben en dit kunnen vertalen in een concreet bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit.

Op basis van de aangescherpte systematiek zijn in het voorjaar alle risico's geïnventariseerd, geanalyseerd en gekwantificeerd. Het totaal van de risico's komt daarbij op € 8.000.000,-. Dit bedrag valt derhalve (ruimschoots) te dekken vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit.

Naast de belangrijke constatering dat alle risico's gedekt kunnen worden moeten we ons afvragen of de tot nu toe gehanteerde norm van 5 miljoen euro bijgesteld moet worden. Op grond van de volgende overwegingen kan bijstelling voorlopig achterwege blijven:

- Wij hebben de aangescherpte systematiek nu voor het eerst toegepast. Dit betekent dat de betrouwbaarheid van de resultaten nog zal toenemen wanneer wij de systematiek vaker hebben toegepast. Dit betekent ook dat pas nadat een reeks van uitkomsten over een langere periode bekend is, we met meer nauwkeurigheid kunnen zeggen hoeveel we aan weerstandscapaciteit moeten aanhouden.
- Omdat de aangescherpte systematiek nog maar net in gebruik is genomen, hebben we, in samenspraak met de accountant, rekening gehouden met een ruime foutmarge. Bij de bepaling van het totaalbedrag zijn we ervan uitgegaan dat we 'slechts 70% van onze risico's in beeld hebben. Het werkelijke bedrag van de geïdentificeerde risico's ligt dus lager.

Bij het opstellen van toekomstige begrotingen en jaarrekeningen zal opnieuw de vraag voorliggen hoe hoog de norm gesteld dient te worden. Naarmate de nu nog nieuwe systematiek vaker tot uitkomsten heeft geleid, zullen we daar met meer nauwkeurigheid antwoord op kunnen geven. Het voornemen is daarom om bij de begroting van 2016 opnieuw de noodzaak van bijstelling van de benodigde weerstandscapaciteit te onderzoeken.

Risicobeleid en risicomanagement

Nota risicomanagement

In 2009 is een nota risicomanagement vastgesteld door het college. Risicomanagement wordt daarin onderscheiden in drie fasen: het identificeren van risico's, het analyseren van risico's en het voorkomen en beheersbaar maken van risico's. In de team- en projectplannen moeten risicoparagrafen worden opgenomen. De teammanager c.q. de projectleider is daarvoor verantwoordelijk. De risicoparagrafen worden 'bewaakt' door de controllers van team Concernzaken en waar nodig besproken tijdens de checksessies. Op deze wijze is er in beginsel een voortdurend actueel overzicht van de bestaande risico's en de stand van zaken met betrekking tot de beheersmaatregelen.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich voordoen en de financiële positie van de gemeente wordt aangetast, moeten maatregelen worden genomen. Het volgende is dan van toepassing.

- Er worden maatregelen ter beperking van de schade getroffen.
- Voor zover de schade niet beperkt kan worden, wordt gekeken of de kosten ervan betaald kunnen worden uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van de maatregelen verbonden zijn.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is zal een beroep worden gedaan op de betreffende reserve(s).

Inventarisatie van de risico's

Artikel 11 BBV verlangt in de paragraaf weerstandsvermogen een inventarisatie van de (substantiële) risico's. De hiernavolgende tabel bevat een overzicht van de risico's die ook na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico van € 50.000,- of meer laten zien, waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen. Het overzicht toont 22 van de in totaal 85 geïnventariseerde risico's. Met de keuze om alleen de risico's van € 50.000,- of meer in het overzicht op te nemen streven we ernaar focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

PROGRAMMABEGROTING 2014

Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico effect (het effect v.d oorzaak op de doelstelling)	Incidenteel Structureel	Beheersmaatregel	Beh. maatr. uitgevoerd Ja Nee	Stand van zaken	Kans x omvang (in €'s)
Externe oriëntatie ICT	Externe oriëntatie (regiedocument!) en Het Woerdens Werken vragen een andere kijk op de ICT bedrijfsvoering. Op dit moment zijn de financiële mogelijkheden leidend.	ICT werkplekondersteuning past niet bij de organisatiedoelstellingen	S	Pilot Het Woerdens Werken gestart bij afdeling Samenleving. Pilot loopt maart 2013 af. O.b.v. ervaringen zal evaluatie plaatsvinden, ook van de werkplekondersteuning.	J	Pilot HWW is verlengd. Intussen beweegt team ICT mee met inhuizing Regionaal Bureau Leerplicht en GWS voor BodegravenReeuwijk en op termijn wellicht Het Nieuwe Werkbedrijf.	93750
Openbare verlichting	Moet worden aanbesteed	Budgettekort	I	Er zal een project opgestart moeten worden om precieze omvang en omschrijving van het risico te kunnen formuleren.	J	Het project openbare verlichting is gestart	87500
Onderhoud wegen	Keuze voor lage kwaliteit	Claims	I	Een duidelijk overzicht van de gebieden met de laagste kwaliteitskeuze en de slechtste huidige gesteldheid levert inzicht in de meest urgente verbeteringen	J	Nader onderzoek zal worden gestart	250000
Onderhoud openbare ruimte	Areaaluitbreiding	Budgettekort	I	Het beschikbare budget en de conditieniveau's voor het Ibor zullen jaarlijks vastgesteld worden. Hierdoor kan worden geanticipeerd op de uitbreiding.	J	Nader onderzoek zal worden gestart	562500
Onkruidbestrijding	Veranderende wetgeving over onkruidbestrijding op wegen		I		J		87500
Kwaliteit groen	Budget te laag		I		N		93750
Ibor	Marktwerving	tekort of overschot	I	Een meerjaren onderhouds-perspectief zorgt voor inzicht in de te verwachten uitgaven voor een langere periode. Mee- en tegenvallers kunnen hierdoor gespreid worden, waardoor de druk op het budget minder ad hoc wordt. Echter kan er nooit grip op de marktwerving gehouden worden.	J	Er is gestart met een functioneringscheck van het Ibor (niet de systematiek, maar wel wijze van anticiperen door bestuur). Hierop kunnen vervolgstappen geformuleerd worden om meer inzicht te krijgen.	93750
Continuïteit	Solofuncties (bij ziekte of vakanties)		S	Werkzaamheden van de solofuncties goed beschrijven, zodat zaken over te nemen zijn. Daar waar mogelijk werkzaamheden bij meerdere medewerkers beleggen	J	Er is een aanvang gemaakt met het beschrijven van de processen (lean). Na afronding wordt het opgenomen in BPM-one	87500
Gerechtelijk procedure Woerden/Evangelische gemeente De Weg			I	De procedure loopt 20 jaar en een advocaat behandelt deze zaak. Ook is de gemeente verzekerd voor een bedrag van € 453.000,-	J	De vordering van het kerkgenootschap is afgewezen. Hiermee lijkt de rechtsgang te zijn geëindigd. De mogelijkheid bestaat dat het kerkgenootschap nog in hoger beroep gaat en/of de pers zoekt.	50000
Milieudiensten NWU en ZOU	Beïnvloeding van de begroting door de fusie	Frictie- en advieskosten	S	In overleg met de kwartiermaker voldoende budget beschikbaar stellen (zowel in- als extern) voor fusietraject/ RUD-vorming	J	gemeld bij onvermijdelijk 2013	50000
Basisonderwijs: sobere en doelmatige huisvesting i.r.t. recente kabinetsvoornemens	Invoering Wet Passend Onderwijs	Toename huisvestingsbehoefte basisonderwijs	I	Regionale ontwikkelingen afwachten, bestaande leegstand niet afstoten	N	In de loop van 2013 meer duidelijkheid omtrent regionale ontwikkelingen.	187500
Een effectieve en efficiënte veiligheidszorg binnen de gemeente Woerden.	Onduidelijkheid of VRU de brandweerkazernes gaat overnemen. Zo ja, dan voldoen enkele kazernes mogelijk niet aan kwal.eisen. Ook is onduidelijk welke kosten voor huisvesting in rek. worden gebracht bij gemeente.	De huisvestingslasten van de brandweerkazernes zijn hoger dan in de huidige situatie.	S	- Burgemeester (lid AB) in stelling brengen. - Ontwikkelingen huisvesting en dekkingsplan bestuurlijk en ambtelijk nauwlettend volgen. - Bestuurlijke samenwerking zoeken ter versteviging van positie in het AB. - In gesprek blijven met VRU over ontwikkelingen huisvesting.	J	Eind 2013 of begin 2014 zal het dekkingsplan worden vastgesteld en zal verkoop brandweerkazernes ter sprake komen.	175000
Basisonderwijs: sobere en doelmatige huisvesting i.r.t. recente kabinetsvoornemens	Decentralisatie buiten-onderhoud gebouwen basisonderwijs per 1-1-2015	Bruidschatregeling in schrijnende gevallen	I		J	Medio 2013 wordt concrete regelgeving van de rijksoverheid verwacht	87500

PROGRAMMABEGROTING 2014

Basisonderwijs: sobere en doelmatige huisvesting i.r.t. recente kabinetsvoornemens	Motie Buma: uitname 256 miljoen uit gemeentefonds i.v.m. niet aan onderwijs-huisvesting besteed geld	Gemeente ontvangt via algemene uitkering minder geld voor nieuwbouw basis- en voortgezet onderwijs	I	Landelijke ontwikkelingen afwachten	N	Medio 2013 wordt concrete regelgeving van de rijksoverheid verwacht	356250
Basisonderwijs: sobere en doelmatige huisvesting i.r.t. recente kabinetsvoornemens	Verdubbeling aantal uren bewegingsonderwijs in het basisonderwijs	Tekort aan gymnastiek-lokalen (alle bestaande lokalen zitten vol)	I	Landelijke ontwikkelingen afwachten; bestaande leegstand niet afstoten; onderzoek alternatieve vormen van bewegingsonderwijs.	J	Rijksoverheid heeft nog geen beleidsvoornemens bekend gemaakt.	375000
Voortgezet onderwijs: sobere en doelmatige huisvesting, incl. eerste inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket	Ontwikkeling van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs	Aanvulling eerste inrichting + overname financiële lasten Kalsbeek College i.v.m. voorinvestering in 3e gymzaal Brediuslocatie	I	Tweejaarlijkse leerlingprognose; beleid max. gebouw-grootte per wijk; reserve 1e inrichting; aanpassing onderwijs-huisvestings-verordening; onderzoek naar gemaakte afspraken derde gymzaal en mogelijkheid gespreide financiering	J	Actuele leerlingprognose dateert van eind 2011; beleid rond de max. gebouw-grootte (leslokalen) is vastgesteld; reserve eerste inrichting is beschikbaar maar niet toereikend; onderzoek 3e gymzaal is gestart	187500
Onderwijshuisvesting	Constatering van en wettelijke aansprakelijkheid voor asbest	Budgetoverschrijding	I	Inventarisatie van asbest in basisscholen en opstellen saneringsplan, inclusief kosten.	J	De inventarisatie is begin 2013 afgerond en had geen gevolgen voor het saneringsplan. Financiering is middels de 1ste bestuursrapportage beschikbaar gesteld. Er bestaat nog een risico dat de kosten van de sanering tegen zullen vallen	131250
Werk / Inkomen	Krimpende (rijks)budgetten, toename WWB-bestand; meer instroom en/of uitstroom komt niet op gang door slechte arbeidsmarkt; sturing beperkt door overbrengen van de dienstverlening naar HNW	De WWB wordt onbetaalbaar (grote tekorten op de zgn BUIG)	S	1. Verhogen van de inkomsten van de rijksbijdrage 2. Invoeren van een wachttermijn voor de aanvraag 3. Verder versterken van de poortwachtersrol 4. Actieve bemiddeling (waaronder intensivering werkgeversbemiddeling) 5. Versterken handhaving 6. Overgang van werk en inkomen borgen in de overgang naar HNW	J	1. Rijksbijdrage over 2010 en 2011 verhoogd door toekenning IAU. De MAU 2013-2015 is aangevraagd; deze procedure heeft goede kans van slagen. 2. Maatregel doorgevoerd. 3/4. Maatregelen zijn continu onder aandacht van de verantw. manager. Werkgeversbemiddeling in ontwikkeling via project HNW 5. Handhaving wordt aangesteld voor dossiercontroles. Samenwerking met sociale recherche is geïntensiveerd. 6. Onderdeel van project HNW, borging middels governance maatregelen: juridische structuur, gremia + afspraken en jaarlijkse DVO.	562500
WSW	Rijkskortingen op het WSW-budget. Beperkte gemeentelijke sturingsmogelijkheden op inhoud en financiën.	Oplopende WSW tekorten	S	Regievoering SW-bedrijf / HNW: Uitwerken DVO. Uitwerken effectieve gremia ter monitoring/ bijsturing.	N	In de huidige situatie (tot overgang HNW) zijn stuurmogelijkheden beperkt. Daarom geldt bruto risico = netto risico.	562500
Kamerik NOII	Vertraging ontwikkeling fase 3 en 4 door slechte afzetbaarheid woningen	Vertraging (van ca. 3-5 jaar), rente over de boekwaarde	I	Projectleider stuurt strakker op deadlines, oa het stedenbouwkundig plan, iem het zoeken naar alternatieven (CPO, doelgroepbemiddeling, e.d.) die wellicht beter verkoopbaar zijn.	J	Fase 3 wordt gedeeltelijk in CPO uitgegeven, verwachting is dat de vraag gering is zodat alternatieven onderzocht moeten worden	87500
Evenwichtige personeelslasten	Opheffen samenwerkingsverbanden	Overhead stijgt	S	Ontwikkelingen rond nieuwe samenwerkingsverbanden monitoren.	J		93750
Efficiënte en doelmatige uitvoering gedecentraliseerde taken	Transities en transformaties in het sociale domein	Onvoldoende budget in relatie tot de overgedragen taken	S	Landelijke ontwikkelingen blijven volgen en tijdig de financiële consequenties onderkennen.	J	Speelt nog niet in 2014, maar met het risico wordt nu reeds rekening gehouden. Grootte van de impact is nu nog een schatting, maar zal steeds concreter worden	500000

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door de raad van de gemeente Woerden in de openbare vergadering van:

De griffier

De voorzitter

E.M. Geldorp

V.J.H. Molkenboer

BIJLAGEN:

Meerjarenontwikkelingen 2014-2017

Budgettaire neutrale prioriteiten

Verbonden partijen

Overzicht realiseren resterende bezuinigingen

Coalitieakkoord – wat is gerealiseerd